ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
28. 5. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20. ДИН
БРОЈ 1587

прича из живота:
ЖИВА БУКТИЊА

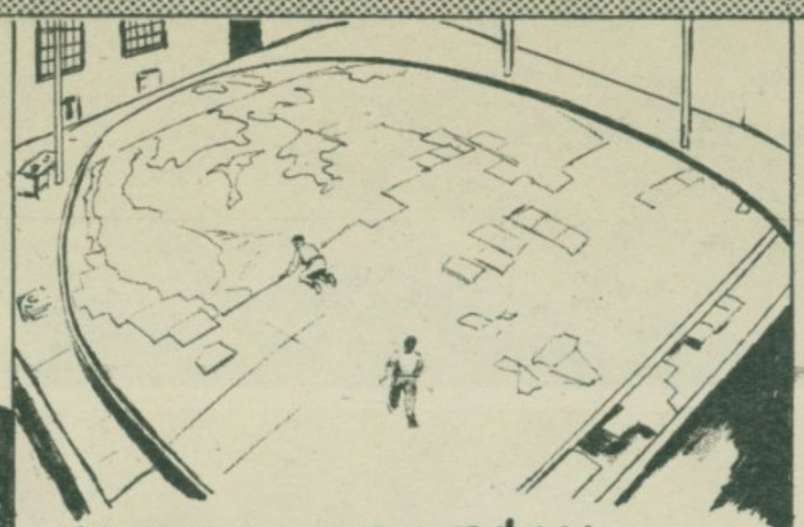
голубови:
1000 километара на дан!

Веровали или не!

КАМЕЊЕ КАО ВОЈНО ОРУЖЈЕ

ПОСЛЕДЊИ ПУТ ЈЕ УПОТРЕБЉЕНО У БИЦИ КОД КАПЕЛА (ШВАЈЦАРСКА) 1531. ГОДИНЕ.

НАЈВЕЋА РЕЉЕФНА ГЕОГРАФСКА КАРТА

НАЛАЗИ СЕ У КОЛЕЏУ У ВЕЛСИ ХИЛУ (САД). ШИРОКА ЈЕ 200 МЕТАРА И САСТОЈИ СЕ ОД 1216 ДЕЛОВА МОДЕЛОВАНИХ У ГИПСУ КОЈИ ДАЈУ ТОПОГРАФСКЕ ДЕТАЉЕ.

МАЧКА ЗВАНА ЛУПИ

НЕСТАЛА ЈЕ ИЗ АУТОМОБИЛА СВОГ ВЛАСНИКА МАРТИНА РОСА ПРИЛИКОМ ЊЕГОВЕ ПРВЕ ПОСЕТЕ ГРАДИЋУ МЕДФОРД (ОРЕГОН). МАЧКА СЕ ПОЈАВИЛА ТРИ ДАНА КАСНИЈЕ У КУЋИ КОЈУ ЈЕ МАРТИН РОС ИЗНАЈМИО – **ПОСЛЕ НЕСТАНКА МАЧКЕ.**

КАПЕТАН

РУБИН РАСЕЛ

ИЗ ЕДИНБУРГА (ОХАЈО), ТРАЖИО ЈЕ ОД МЛАДИЋА КОЈИ ЈЕ ЗАПРОСИО ЊЕГОВУ КЋЕРКУ АНУ ДА ГА ПРАТИ НА ПУТОВАЊУ ДУГОМ 54 МЕСЕЦА КАКО БИ УПОЗНАО ЊЕГОВУ НАРАВ. ПРОШЛЕ СУ ЈОШ ТРИ ГОДИНЕ ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ КАПЕТАН ДОЗВОЛИО ДА СЕ ДВОЈЕ МЛАДИХ ВЕНЧАЈУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● туберкулоза, болест неразвијених земаља, у све већем је порасту у једној од најразвијенијих сила света — САД. Према најновијим подацима број оболелих се прошле године повећао за 17 одсто у Њујорку, а за 10 одсто у Лос Анђелесу. Ова болест најраспрострањенија је у сиромашним градским четвртима, а три од четири оболела живе у Њујорку, пре свега у Харлему и на Менхетну где на сваких 100 хиљада становника има педесет оболелих.

●●● група совјетских научника из Казана својим опитима доказала је да је дрво најбољи могућ пречишћивач ваздуха. Установљено је да само једно стабло у току дана обави посао као 15 клима уређаја и да листови апсорбују нека штетна једињења која механички филтери нису у стању да пречисте.

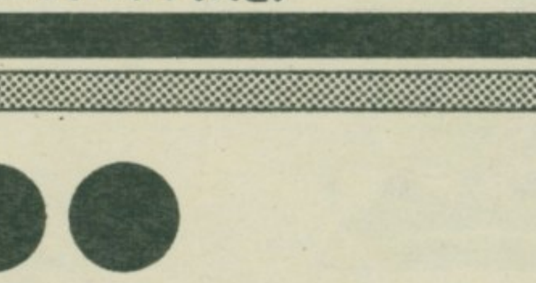

●●● остаци неке врсте астрономске опсерваторије која потиче из цивилизације пре Инка недавно су откривени у Боливији на обали језера Титикака. Археолог Освалдо Рибера установио је да су ископине старе преко 3000 година.

●●● амунидо је име биљке из Амазоније коју становници тог подручја користе у исхрани. Она дивље расте и у шумама Перуа на површини од 500.000 квадратних километара. Установљено је да садржи 33 одсто беланчевина, 49 одсто масти и 9 одсто угљених хидрата. Перуански научник Сантијаго де Мајало тврди да је амунидо најбољи и најјевтинији извор јестивог уља.

●●● совјетски биолози испитују делотворност отрова кобре и шкорпије у лечењу болести нервног система. Како су показали експерименти изведени у институтима у Москви, Лењинграду и Кијеву протеини из ових отрова повољно утичу на мозак болесника од епилепсије, паркинсонове болести и још неких других.

●●● астроном Рагули Инасерице из једне опсерваторије на Кавказу открио је нову звезду која припада сазвежђу Пегаз. Да би њена светлост дошла до Земље, потребно је 160 милиона година, а јачина те светлости је 700 пута слабија од звезда које се могу видети и без телескопа.

●●● према тврђењу америчког зоолога Ентонија Тајтса мајмуни имају исту моћ памћења као и човек. Рајтс је три године вршио опите са групом мајмуна и закључио је да они у 90 одсто случајева могу да упамте више од 20 слика као и човек. Исто тако установио је да овим животињама, као и нама, треба од 20 до 50 хиљадитих делова секунде пре него што почну да одговарају на постављени задатак.

• СЈАЈНЕ ИДЕЈЕ КОЈЕ СЕ НИСУ ОСТВАРИЛЕ •

ТОМАС ЕДИСОН

ЈУНАК НЕНАПИСАНОГ РОМАНА

Славни проналазач, очаран понудом, сипао је идеје као из рукава, али се брзо заситио и преклињања да настави сарадњу нису га ганула. Остаје утеха да су се готово сва његова предсказања намењена научнофантастичној књизи касније остварила.

Писац Џорџ Парсонс Леитроп предложио је 1890. године чувеном америчком проналазачу Томасу Едисону (1847 — 1931) да заједнички напишу научнофантастички роман чији ће јунак у ствари бити сам Едисон, наравно литерарно обрађен и под другим именом. Томас Едисон, који се управо одушевљавао делима Жила Верна, оберучке је прихватио понуду и договорено је да Едисон даје фантастичне идеје које ће Леитроп да уклапа у литерарни део посла — радњу, заплет, расплет. Књига је унапред добила наслов „Прогрес“, одмах се нашао и издавач спреман да је рекламира и представи јавности, а Едисон је као из рукава истресао неколико футуристичких проналазака. Тако је специјално за тај научнофантастични роман славни проналазач предвидео да ће средином двадесетог века доћи до крупних открића на пољу хемије, биохемије и оптике, предсказао је добијање новог материјала коме је дао име пластика, прогнозирао је масован ваздушни саобраћај, убитачно оружје и путовање на Марс. Едисонов јунак је, много пре Булове „Планете мајмуна“, укрштањем добио човеколике мајмуне који су у једанаестој генерацији умели да говоре енглески. Идеје су биле сјајне али књига, упркос Леитроповим преклињањима, никам није угледала светлост дана. Едисонову пажњу привукли су практични проблеми — у то време рад на пројекту механизма за сепарацију руде — и научнофантастични роман престао је да га интересује. Остаје чињеница да су се готово сва Едисонова предвиђања набацана као идеје за књигу испунила.

Љубав му не иде

Године 1856. познати немачки композитор Рихард Вагнер (1813—1883) почео је да сањари о опери чија би тема била будизам. Композитор је у глави имао наслов „Победници“ и основну причу — млада девојка заљубљена је у Будиног следбеника, човека кога је у својој претходној инкарнацији као поносита браманска принцеза презриво одбила. Сам Буда јој у опери показује како због грешака у ранијем животу у садашњем мора да испашта и то на исти начин — неузвраћеном љубављу. У свим Вагнеровим операма снажно је изражен расизам и ова је требало да буде једина где композитор потпуно одбацује било какву супериорност једне расе или касте над другом. Али, Вагнеру „Победници“ никако нису ишли од руке и он је данима и данима остајао до ситних сати трудећи се да тему која му не лежи преточи у музику. Узалуд се мучио и борио са самим собом. Племените замишљене личности нису никако могле да надахну драмски сукоб неопходан Вагнеровој музици и мелодија је упорно остајала беживотна. Тако је композиторов сан о опери у којој доминирају толеранција и љубав остао стилска вежба и мртво слово на папиру.

Пад куће Ашер

После великог успеха опере „Пелеас и Мелисанда“ француски композитор Клод Ашил Дебиси (1862 — 1918) почео је да прави планове о опери на тему кратке приче Едгара Алана Поа „Пад куће Ашер“. Јунак Поове приче страве био је хиперсензитиван неурастеник сличан самом Дебисију, па је вероватно композитора баш та појединост и привукла. Дебиси је 1908. потписао уговор с Оперском компанијом Метрополитен, либрето за опери био је готов и пола посла обављено, а онда је, изненада, композитор од свега дигао руке. Претпоставља се да је Дебиси, трудећи се да компонује „Пад куће Ашер“, схватио да његов музички гениј није створен за сцену. У прилог овоме говоре и чињенице да је касније одбио и неке друге сјајне теме: оперу „Тристан“ на коју је полагао право Рихард Вагнер и „Како вам драго“ према Шекспировој драми, коју је иначе обожавао. Дебиси је дефинитивно напустио идеје о компоновању опера кад је његов писац либерета Туле постао неизлечив уживалац опијума.

Један од последњих пројеката славног америчког архитекте Френка Лојда Рајта (1869—1959) био је и један од најсмелијих — небодер назван Мајл-Хај Илиноис (мајл хај — mile high — миљу висок, једна миља износи километар и шесто девет метара) с пет стотина двадесет и осам спратова! Пројекат за гигантско здање цртан је на столу дугачком близу осам метара. Према плановима Рајтов облакодер требало је да буде готово четири пута већи од Чикагос Сиерс Тауера, највише настањене зграде на свету (високе нешто преко четири стотине четрдесет три метра). Небодер обликом сличан мачу требало је да буде начињен од сасвим лаког материјала како се чак ни на самом врху не би осећало никакво њихање. Предвиђени су спољни лифтови на атомски погон, две платформе за сто педесет хеликоптера и затворена гаража за око петнаест хиљада аутомобила. Рајт је 1957. године проценио да ће реализација стајати сто милиона долара од чега би половина отишла на супермодерне канцеларије за сто тридесет хиљада људи. Рајт је такође предвидео да би десет таквих објеката решило проблем пословног простора града Њујорка тако да би све дотадашње пословне четврти могле да се претворе у паркове. Рајтов облакодер могао је да се оствари с инжењерске тачке гледишта, али му није било суђено да оживи. Подухват је уплашио архитекте конзервативних гледишта, финансијере, службе за одржавање зграда и ватрогасце.

Нико неће кућу снова

Амерички пројектант и дизајнер Бакминстер Фулер Млађи (1895—) нашао је 1928 године решење како да револуционише грађевинску индустрију. Било је довољно да се прихвати масовна производња његовог пројекта названог „Димаксион Хаус“ (Кућа Димаксион), па да стамбено намучено човечанство почне за релативно мале паре да живи у највећем могућем комфору и то уз максималну уштеду свих видова енергије. Централни стуб грађевине носио је тежину симетричних шестоугаоних спратова обешених о затегнуте каблове. Сви зидови били су од стакла да би искористили соларну енергију. Зграда је имала сопствени генератор, уређај за прерађивање смећа и осталих отпадака, специјалне тушеве са системом за пречишћавање воде, бешумне пнеуматске подове, аутоматске машине за прање посуђа и веша, паркинг и сунчаоницу. „Димаксион Хаус“ је за само један дан могла да буде постављена на било каквом терену и да издржи поплаву, пожар, циклон и напад гасовима. Прљавштину и прашину није пропуштала. Године 1946. прототип ове идеалне куће подигнут је у граду Вичити, савезна држава Канзас. Продајна цена стана од седам одељења износила је тадашњих шест хиљада и четири стотине долара. Одлична Фулерова идеја ипак је пропала јер ниједна индустријска корпорација за такву кућу није показала ни трунчицу интересовања, а да би се постигао жељени циљ, била је неопходна масовна производња. Бакминстер Фулер је морао да се опрости од куће снова. Он сам није пропао — посветио се екстеријерима и усавршио геодезијску куполу.

Б. Д.

МОЈ КУЋНИ ЉУБИМАЦ

МИКА

Сви су били забринути кад смо једнога дана видели Мику како лежи на леђима. То никада није чинио и прво што ме је уплашило била је његова непомичност. Када сам га ставио на ноге, зачуђено ме је погледао и рекавши: мрр-мрр, побегао испод полице. У жељи да дохвати један лист салате, који је лежао на пластичној канти, изгубио је равнотежу и пао.

Породични „Конзилијум ветеринара" тражио је и друге разлоге.

— Можда му је потребна женка? — питао је отац.

— Сигурно медитира — додао сам ја.

Срећни што му се ништа лоше није догодило почели смо да се присећамо његових догодовштина.

У кући, пре њега, никада није живела ниједна животиња. Зато је и Мика примљен са неповерењем.

Чудили су се моји како то да ми у 22. години живота падне на памет тако шта. Ја сам месецима, враћајући се са рекреације, пролазио преко Каленићеве пијаце и посматрао морске прасиће. Једноставно, допали су ми се и једне суботе Мика је у папирнатој кеси, са першуном и спанаћем, ушао у стан. Сместио се у комфорну кутију од шпер-плоче обложену самолепивим тапетом.

— Чиме се храни? Хоћеш ли моћи да га негујеш? Преноси ли заразне болести? — питала је мајка.

Отац је мрзовољно наместио гримасу негодовања и наставио са читањем дневне штампе. Те вечери био сам код друга па су ме телефоном известили да мој љубимац цијуче и да се то не може трпети. Пошто нису обраћали пажњу на њега, он је природно реаговао. Нимало му се није допало што је у близини телевизора. Можда и случајно, али и годину дана касније, када је чуо истог певача, притајио се и рекао: мрр-мр-р, што је значило да га се плаши.

Када је упознао све укућане, почео је да тражи храну и од њих, често пењући се предњим шапама на ивицу кутије. Започело је међусобно испитивање. Они су се чудили како много једе хартију, не пије воду, а он што га тако групно посматрају не дајући му ништа.

За почетак, дали су му име. По мени он би се звао Драгана, по једном симпатичном женском моделу. Међутим, решили су да се зове Мика, а он је то прихватио и почео да се одазива на њега добијајући заузврат храну. Стекао је право на слободно кретање, тј. испитивање животног простора, добивши статус слободног миша. Као глодар, морао је да нешто грицка у доколици. У почетку, то је била једна мала асура у сестриној соби.

— Појешће је целу — упозоравао сам их ја, али они су говорили „пусти га" да се не би фрустрирао.

Оног часа кад је открио кујну, тј. пијачни центар за њега, решио је да се ту настани. Мајка је постала његов лични телохранитељ. Суботом ујутро, када би отишла на пијацу, он би се притајио на свом месту и чекао. Стрпљиво би ослушкивао њен долазак, и када би је осетио, узнемирио би се и у почетку притајено, а затим све јаче, почињао да цијуче, све до тако високог звука који је парао бубне опне. Реакција би непогрешиво почињала од звука лифта који стаје. Продужавала би се преко изласка колица за пијацу и њених корака. Писак настаје у трену кад њена рука ухвати кваку на улазним вратима.

Мајка се трудила да му набави што разноврснију храну, а он би је зато награђивао познатим мрр-мрр. Чим би се најео зеленила, кренуо би у авантуру.

Први трофеј биле су ресе са ћебета којим се отац покривао кад се по подне одмарао.

— Ионако је старо ћебе, приметила је баба, али је убрзо променила мишљење. Њене папуче такође су биле старе, али за Мику неодољиве. Није зазирао ни да завуче главу дубоко у њих како би изгризао унутрашњост. Баба га је терала, викала на њега, понекад и ударила, али он би, као прави лопов, сачекао да она легне а онда довршавао акцију.

Љутио се кад би га спречавали у његовим замислима, и то изражавао скакањем увис и грицкањем оног ко би га тад дирнуо. Свима је било јасно да је он размажени мали створ, али већ је било касно: постао је пуноправни члан породице. Ишао је у све собе и тачно знао где се шта налази. Једнога дана, док је отац телефонирао, веза се изненада прекинула, а други телефон везан уз њега зазвонио. Кад сам дошао кући, позвали су ме да решим феномен који се наравно звао: Мика.

— Био је миран. Пасао је ресе — објаснио ми је отац.

— А онда је пробао мало гајтана — закључио сам ја по изгриженој изолацији. Од тада му је улаз у очеву собу забрањен дашчицом коју ни поред свег тренинга није могао да прескочи. Као да је знао да је крив Мика је непосредно после тога почео самовољно да шени не би ли се искупио. Гајтан ипак није заборавио, па и дан-данас, сваки пропуст кажњава тако да у просеку једном месечно овај страда.

До пада на леђа Мика научио да чучне када јој каже „лег, лег". Жујка се тако припитомила, па је лепала и онда када би јој то говорила и непозната деца из суседства. Она нам је била радост тих ратних година и подсећала нас на наш дом кога смо се са тугом сећали.

Жујка је, као да је осећала нашу љубав, постајала несташна и изводила многе несташлуке. Јурећи, рецимо, муве, пела се по столу и тада би обично учинила какву штету: превртнула чашу са водом, стала ногама у тањир, кљуцала по кашикама и слично. Када дође време да снесе јаје,

ЖУЈКА

На кревету, на коме седимо, нешто се промешкољи: то кокошка Жујка, раколећи, покушава да летне у удубљење које су наша мала тела малочас напустила...

Сећам се призора који се одиграо кад смо били принуђени да напустимо Македонију. Било је то мајског јутра у првој години рата. Сву ноћ су бугарски војници вршили претрес у нашој кући, дворишту, штали, обору. Пели се на таван, силазили у подрум... А ми, шћућурени на канабету и под стражом, немоћно посматрамо како разбацују нашу одећу и постељину на под, саслушавају за то време мајку и оца кога на крају одведоше некуда.

У само свитање следећег дана вратише оца, наређујући му да узме од ствари оно што је најнужније, и да са породицом одмах напусти кућу.

Мајка закука. Смаче мараму с' главе, ухвати се за косу и чупајући је викну:

— Убијте ме овде на прагу, проклетници!

— Завежи! — дрекну војник — буди захвална што вам животе поклањамо... — Хајде, брзо купи прње и, напоље!

Отац загрли уплакану мајку и нешто јој шапну. Мајка плачући износи ствари које отац ставља у кола.

Плачем и ја јер нисам могла да равнодушно слушам мукање крава, њиштање коња, блејање оваца и клепет звона на овну-предводнику док се — гоњен с осталом стоком — удаљавао од куће.

Седим у колима и држим сестрицу у наручју. Све време посматрам мајку како очајна савија ћилиме, нашу одећу и посуђе ставља у кола. Отац је за тили час упрегао кобилу Дору јер су нам дозволили да њу узмемо. Дора је била ћорава на једно око, (касније су нам и њу Немци одузели), а брат хитро скочи са кола и утрча у празну шталу. Чудим се шта ће тамо.

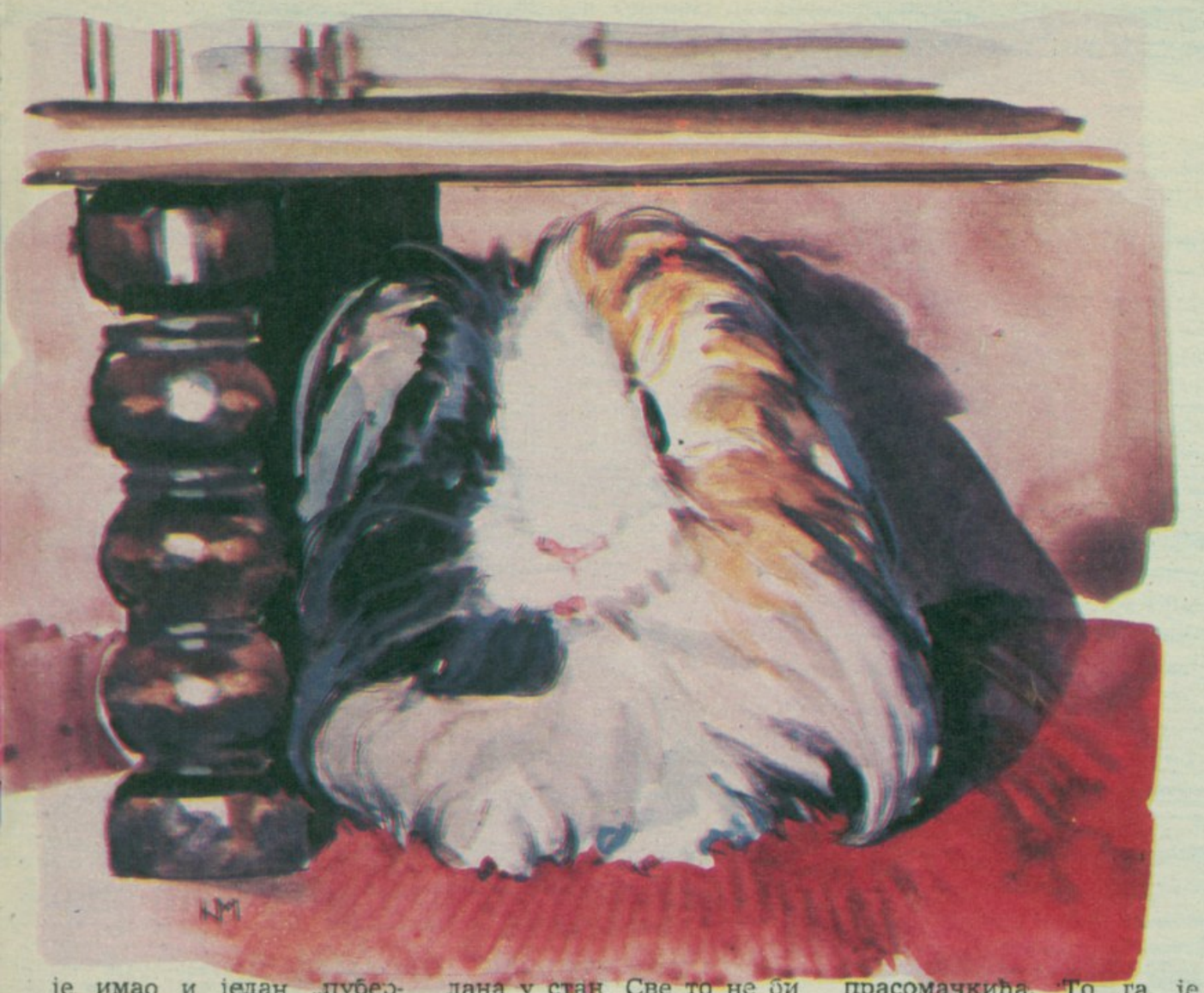
Убрзо се врати са замотуљком свог капутића и седе крај мене. Питам га мимиком главе: шта му је то? Брат ми шапну:

— Ћути и не гледај, показаћу ти после.

Била је то кокошка Жујка. Она се била навикла да снесе јаје у јаслама у углу, и брат је то знао. Видео је у гнезду када су изводили коње из штале.

Напустили смо кућу. Жујку смо носили свуда са собом. Првих дана је брат везивао узицом себи за руку док се није сасвим припитомила и привила уз нас. Спавала је са нама у дну наших ногу. Миловали смо је по перју, златножутом, и изводили са њом свакојаке враголије. Путем смо сакупљали зрна пшенице и кукуруза и хранили је, а она је нама, заузврат, даривала свакодневно по једно јаје. Воду је пила из наших тањира. Брат је

је имао и један „пубертетски“ испад. Искочио је у току ноћи из своје кутије и побегао под полицу. Пронађен је ујутро, задовољан што гризе најлон кесу, али му је ипак опроштено као млађем малолетнику. Онда се изненада „заљубио“ у мачку. Необично, али истинито, једна црна мачка ушла је једног летњег дана у стан. Све то не би било чудно да није у питању пети спрат и да нико у згради нема мачку. Била је отприлике његовог раста и дошло је до њушења, а затим комбинације мјаукања и мркања.

На његову жалост, нисмо били спремни да подржимо идеју о стварању мачкопрасића, или прасомачкића. То га је наљутило, и украо је једну кесу, гри пута већу од њега, одвукавши је зубима под полицу. Кад ју је прогризао, завукао се у њу у знак протеста и неко време провео у изолацији. Од тога догађаја још више се љути кад не остваримо нешто што он замисли. Ујутро очекује послужење: уместо ратлука и кафе — сир и хлеб. Али ни то није обична ствар јер Мика једе искључиво тетка Зоркин сир, и спремно је очекује у одређени дан, када ова доноси сир. Подвалу у том смислу редовно прокоментарише цијукањем. Увече, када дође време да оде у кутију, на заслужени одмор, посебно је опрезан. Бежи од мене чим му се приближим, јер моја улога у бризи о њему свела се на хватача. Човека који га одводи у кутију, тј. затвара, или још горе који ће га сместити у лавор за купање.

Захваљујући мајчином режиму исхране, Мика је од 200 грама, колико је имао кад је путовао у кеси, данас набацио окс килограм и по масе. Салата, лишће од ротквице, рашган, лишће од карфиола, реље купуса, али зато и овас, макарони, омотач од црног лука, па и покоје зрнце чоколаде, учинили су своје.

Папуче, ресе, хартију, кесе, гајтан, па и покоје парче укусне торбе или ташне однео је досад много пута као велике трофеје. Оно што мрзи то је свака присила. Кутија. Купање. Звук усисивача. Јаки мириси боја и лакова. Не воли ни мирис алкохолних пића и у том смеру конзумира само етикете са флаша.

Мада је у суштини он мој кућни љубимац, с његове стране гледишта, то изгледа другачије. Први пут, када је био десетак дана на мојој исхрани, једва је дочекао да се мајка врати са летовања. Кад га је узела у наручје, а ја га додирнуо, снажно се одупро задњим ногама о њу и главом гурнуо моју руку. Тиме је показао колико је незадовољан са мном, али и са њом што је дозволила такво стање у његовој исхрани.

У ствари, Мика је имао невероватну срећу, а и ја с њим да је баш онога дана када сам кренуо на пијацу по морско прасе био једини представник свог рода. Он је у суштини једно симпатично створење које је природа упутила на императив да мора стално нешто да грицка. Од њега нема практичне користи, за људски рад, који га држи у стану јер он није бубојед како неки мисле. Он вам може помоћи само у уништавању старих ствари, и својим понашањем у неким тренуцима увеселавати.

Највише што се може добити од њега је захвалност коју изражава када га његов „љубимац“ помилује, а он му одговори: мрр-мрр.

Светислав Јовановић
Авалска 2
11000 Београд
(Хонорар 1500,00 дин.)

узнемири се, разракољи и обавезно скочи на кревет, легне у дну наших ногу.

Зими, без ватре — у кући у коју смо се привремено уселили — док лежимо умотани у оскудну ћебад, Жујка скакуће по нама, прља нас, чепа ногама, покушавајући да нађе погодно удубљење да легне између нас, покривамо је ћебетом, милујемо по меком перју и играмо жмурке са њом. Иако су нам дани тих ратних година били тешки, без хране, нисмо ни помишљали да Жујку поједемо. Она је била део нас, члан породице. Делили смо са њом свако парче проје или качамака који је и нама много пута био недовољан.

Тако смо дочекали дане ослобођења. Понели смо Жујку у Војводину, у кућу која нам је као колонистима додељена. Ту је Жујка добила почасно место међу осталом перади коју смо увелико почели да гајимо. Једино је њој било дозвољено да цуња по предњем делу дворишта где је било посађено цвеће. Жујка је то, изгледа, ценила јер чепркајући у башти никада није повредила корење цвећа и луковице лала које су свуда унаоколо украшавале двориште. Чак је ни мачак Марко — коме је то иначе била страст да прогања кокошке — није дирао. Лежећи опружен у хладу цвећа, мирно и дремљиво, посматрао је жмиркајући њене враголије у игри с врапцима по прашини, којом се обилато засипала ...

Понекад би брат и ја из обешењаклука викнули „лег, лег Жујка“, и она би истог тренутка легла, а ми се слатко смејали. Није више могла да снесе јаје јер је остарила, али смо је волели.

Једног дана, уранивши да испече хлеб, мајка отвори врата од кухиње и јаукне!

Питамо шта је. Устанемо из кревета и боси потрчимо. На прагу је лежала Жујка — мртва.

Сахранили смо је у дну баште, иза свињца. Брат је направио крст и на њему написао: Жујка Жујић, 1941—1947.

Када је отац то видео, изгрдио нас и наредио да то одмах склонимо.

— Ко је још видео да се кокошки ставља крст ... и још да се на њему напише име и презиме, као да је човек!? Одмах да сте то уклонили, иначе ћу ја њу фрљоknути на сметлиште!

Брат је заплакао понављајући:

— То је наша Жујка.

— Добро, нека остане ту закопана, али крст нећу да видим! — одговори отац помирљиво чистећи свињац.

Свакодневно по повратку из школе брат и ја обилазимо хумку. Једног дана затекли смо откопан и празан простор. Питали смо оца и мајку где је Жујка? Одговорили су нам љутито да већ једном треба да је заборавимо јер је црkла и нема је више, а њене остатке су, кажу, однели и бацили у јендек иза пруге накрај села. — Пас је откопао, па смо је зато однели, заборавите је већ једном!

Тако смо брат и ја одрастали, учили науке, али кокошку Жујку никада нисмо заборавили.

Десанка Ромић,
службеник
нов. агенције
ТАНЈУГ,
Београд
(Хонорар 1500,00 дин.)

ПИТОН У ОБДАНИШТУ?

Ово што видите није никакав трик-снимак, а није ни шала. Необична представа одржана је у СР Немачкој у граду Шамбаху: из локалног циркуса дошли су људи и питали ко је најхрабрији — да пусти питона (питомог, на срећу) да му се обавије око врата. Јавила се наша земљакиња Наташа Вуковић, кћи Ерне и Душана Вуковића који се тамо налази на привременом раду. Како је све то изгледало видите и сами. Наташа је насмејана, али је ипак касније изјавила „да је срце хтело да јој искочи!“

ПОСЛЕДЊА НАДА НАЦИСТА — АНДРЕАС ЕНГВИРДА

КАКО ЈЕ СПРЕЧЕН АТЕНТАТ НА ТИТА

Немци су дуго али потпуно безуспешно покушавали да формирају јаку обавештајну мрежу на Јадрану. Ото Скорцени је предлагао Химлеру: — Треба што пре бацити падобранце на Вис. Тамо је Тито...

Морнарица Народноослободилачке војске, оперативне јединице копнене војске и ваздухопловство, које је тек настајало, водили су током 1943. и 1944. године жилаву битку за Вис, тврђаву Јадранског мора, и за Јадран у целини. Међутим, сасвим тихо, најчешће без икаквог оглашавања у јавности али веома ефикасно, рвала се и наша млада ОЗНА — са насртљивим и изузетно лукавим агентима Абвера.

Много касније, после рата, показаће се да је немачка радио-прислушна служба ловила сваки телеграм који је одашиљан етером и — релативно га лако дешифровала! Занимљиво је да је СС генерал фон Фуленштајн, један од оних нацистичких главешина који су добили задатак да ухвате (или на било који други начин униште) Тита и Врховни штаб НОВ и ПОЈ, дошао до једног телеграма у коме је стајало да „заседање АВНОЈ-а неће бити одржано 15. новембра, као што је било предвиђено, у Оточцу, већ при Врховном штабу 29. XI", као и до напомене да „место одржавања треба држати у најстрожој тајности"!

Живи језик

Једно откриће помогло је Врховном штабу да дође до драгоцених закључака о напорима и циљевима немачке војно-обавештајне службе. Није случајно што се тај догађај одиграо у Далмацији. Тачније: било је то у трогирском крају, Загора, заселак Шунтићи.

Јозо Вукоман, командир Треће чете Шибенско-трогирског одреда по наређењу штаба Одреда пошао је са групом својих бораца у заседу. Десетина се маскирала на једној окуци изнад села Сегет Горњи и целу ноћ између 18. и 19. новембра 1943. чекала Немце који су, како је било јављено везом, ту требало да наиђу носећи храну некој својој истуреној јединици.

Али, уместо комораца на прашњавом макадамском путу појавила се лимузина. Лепо се видело да је возач војник а до њега немачки официр.

Партизански пушкомитраљезац Томо Делаш је избацио једно громко „'Алт", па ипак се кола нису зауставила. Напротив, још брже су полетела даље. Борци су осули пальбу по аутомобилу пазећи само да га не онеспособе потпуно. Одмах им је било јасно да је најважнији официр, као „живи језик", неко од кога могу добити драгоцене информације.

Возач и његов старешина су, међутим, брзо искочили из кола и отворили ватру, бранећи се, али је њихов отпор убрзо био сломљен.

Тријумф, постаје обавештајац

Чим је партизански командир почео да претреса немачког морнаричког официра, који је само набусито рекао да се зове Бранделмајер, могло се закључити да је у питању крупна ловина. У колима и међу стварима нађена је позамашна хрпа дуката (наполеондора) и доста новчаница — марака, лира, куна (новац такозване Независне Државе Хрватске)...

Одређена су два партизана да заробљеника поведу у штаб одреда. Наводни Бранделмајер је тада улучио прилику да сакрије у шкрапе неке своје папире, али га је будно око партизана ипак спречило у томе. Поновила се игра и са морнаричком шапком коју је Немац по сваку цену хтео да „изгуби", али безуспешно.

Тек кад су Немци сутрадан предузели велику акцију из Трогира и Марине са намером да ослободе заробљеног официра, команди одреда је постало јасно са ким има посла. У саслушањима наводног Бранделмајера учествовао је и др Иван Рибар који се тада нашао на овом терену.

Полако, Немцу се одвезивао језик. Он се стварно звао Ото Мајер. У Југославију је стигао пре рата, као трговац, али му посао није богзна како ишао. Био је касније представник неколико немачких фирми у Београду. Упознао се убрзо са др Јозефом Матлом, професором славистике и једним од главних функционера немачке војнообавештајне службе у Југославији. Чим је Југославија капитулирала Мајер је за своје неоспорне шпијунске заслуге у земљи која му је дуго пружала гостопримство, добио официрски чин!

Још више од тога: он је био у групи експерата Вермахта који су проучавали архив Генералштаба југословенске краљевске војске и морнарице.

После низа најповерљивијих „мисија" добио је специјалан задатак у Далмацији — прикупљање података за немачку Команду Југоистока и посебно за Рајнхарда Гелена, генерал-мајора и шефа немачког Одељења за стране армије Исток.

Таман је Ото Мајер почео да вршља по Далмацији, а пао је у руке партизана!

Променио језду, али не и посао

Још више се од њега сазнало у штабу Осмог корпуса.

Затим је спроведен у Јајце. Предат је савезницима: Ото Мајер је постао један од врло убедљивих доказа о сарадњи Немаца и четника.

То је само један од многих покушаја Немаца да прикупе што више података о тако неугодном противнику какви су им били партизани. Сви ти шпијуни и диверзанти су потписивали следећу изјаву:

„Обавезујем се да ћу убити Тита при првом сусрету са њим. Ако ми пође за руком да побегнем, има да ми се исплати 100.000 рајхс марака у злату или у девизама, и да ми се да једно имање у месту које будем сам одобрио. Примам к знању да ће моји родитељи бити погубљени у случају да починим дело издаје..."

Адолф Хитлер је беснео на Хајнриха Химлера, шефа нацистичке полиције: „Ја и сада тврдим да решење треба тражити само у уклањању личности маршала Тита". Било је то 5. фебруара 1944.

Ото Скорцени, овенчан репутацијом извршиоца специјалних задатака од посебне важности, допутовао је још крајем 1943. године у Загреб да организује посебну „Команду за хватање Тита". После рата, у заветрини коју му је понудио Франко у Шпанији, он ће се присетити тог задатка: „Пре поласка на пут Химлер ми је рекао: „Фирер тражи неодложно уклањање Тита!"

Планирање мучког убиства

Тако су у Беч стигли најодабранији полицијски експерти за Југославију. Уобличавао се план „Теодор". Најодговорнији за његово остварење био је капетан СС Руперт Мандл.

Тај план је постао још важнији после краха „Коњичког скока", још једне брижљиво припремане немачке операције, али он, десант на Дрвар, донео је Хитлеру тешко разочарење.

Због тога се прешло на планирање — мучког убиства. Требало је ликвидирати Тита — из потаје! Немцима је био на располагању широк арсенал — од пиштоља и кама до најразличитијих експлозивних направа и бојних отрова. Имали су такође и велик избор професионалних крвника, људи који су највећи део живота провели у убијању. Баш њима је сада означавана, на многим, најпрецизнијим картама, само једна тачка — острво Вис!

Али, Вис је био претворен у партизанску тврђаву. Добра и свестрана одбрана укључивала је и делатност такозваног Одсека за контролу поште и путника. У руке наших бораца почели су тако да падају немачки шпијуни и диверзанти. Они су, сви одреда, објашњавали да су „дезертирали" из својих јединица, да су „заклети непријатељи нацизма" и чак — „уверени комунисти"! Било је веома тешко разлучити шта је у њиховој причи било лажно а где се крије истина. Резултати, међутим, говоре да су наши обавештајци врло успешно радили.

Немачке напоре да допру до Врховног штаба врло срчано су помагали четници и други квислинзи, а непосредно се у томе ангажовао и Звонимир Којадин, убица дечије, чак профињене физиономије иза које се крило окрутно лице усташке обавештајне службе. Он је, иначе, био и агент немачког полицијског аташеа СС мајора Ханса Хелма. Уз њега је био и злогласни бојник Макс Лубурић, заповедник „усташке обране", као и др Милан Јурчић, шеф јавне сигурности у НДХ, и други познати крвници.

Али, све им је било узалуд. Обавештајци НОВ и ПОЈ, тачније Осмог корпуса, крајем априла 1944. дознали су да се припрема пет група од 32 усташе и диверзанта да се убаци на Вис. Ниједан од њих, међутим, није прошао, иако су сви били маскирани као радници, поморци, војни бегунци, рибари, инвалиди или Јевреји.

Далеко од Виса, на обали или још на пучини, падали су у руке ОЗН-е.

Ипак, најдаље од свих доспео је један кржљави момак, Холанђанин.

Друг Тито на Вису
јуна 1944. године:
о његовој безбедности
бринуло је
читаво острво.

Звао се Андреас Енгвирда. Добро је научио наш језик а још боље све лекције код капетана Руперта Мандла у Загребу. Тек онда се упутио циљу.

Он се представљао као „гласник" и „опуномоћеник" холандског покрета отпора који је носио специјалне поруке савезничким командама на Средоземљу. У тим „порукама" били су садржани посебно значајни подаци о немачким снагама у Централној Европи и у Холандији. Само на тај начин његова прича је могла бити уверљива.

Убачен је код Мостара у гомилу „бегунаца", у ствари припадника немачке организације „Тот", одакле је успео да дође до Виса. На том острву, знао је, налази се и југословенски центар за пребацивање савезничких обавештајаца из југоисточног дела Европе у ослобођени део Италије.

Енгвирда је — после се показало — био најбољи ученик капетана Руперта Мандла. И последња нада нациста.

На Вису се представио као комуниста. То му, доиста, није ни било тешко јер је он то некада и био! Међутим, пао је у руке Немаца и убрзо пошао путем издаје.

Међутим, одмах после првог разговора са њим, обавештајни официр који га је испитивао, опрезно је закључио: „Овде нешто није у реду!" Мало касније је схватио да се „ради о врло препреденом човеку који је у непријатељској служби".

Уследиле су, неприметно, многе строге провере. Круг се сужавао око атентатора и он је септембра 1944. године био сасвим демаскиран — признао је све.

Из ћровалије у ћровалију

Из његових саслушања издвајамо оно најосновније.

Немци су му дали тајно име „Јесетер". Завршио је специјалну школу Гестапоа која се налазила у околини језера Ван близу Берлина.

Гестаповци су се односили према њему врло деликатно јер су знали све из његовог ранијег живота. Од своје 18. године Андреас Енгвирда је био члан Комунистичке партије Холандије. Јавио се добровољно у шпанску републиканску армију и добио место у другој интернационалној бригади „Едгар Андреј".

Ту је упознао многе југословенске комунисте који су се борили у шпанском грађанском рату на страни републиканаца. Прошао је битке на Брунети, Ебру и Гвадалахари.

Међутим, када су Немци окупирали Холандију, пао је у руке Гестапоа. Није издржао мучење. Његов пад је био трагичан: постао је провокатор највећег стила. Извршио је неколико врло крупних провала у антифашистичким организацијама Холандије, Белгије, Француске, па чак и Немачке и Аустрије.

Немци су рачунали: само такав човек може да допре до Тита. Носио је документе и „поруке" у чију се веродостојност врло тешко могло посумњати. Са њима је трасирао пут до циља.

Међутим, припадници ОЗНЕ открили су Енгвирду. План „Теодор" је пропао.

Био је то један од највећих успеха људи који су штитили Тита и Врховни штаб.

Радован Ковачевић

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

БАНГ

БЕНГ

КАКВА ЛИ ЈЕ ТО ЛУПА У БАЈИНОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ?

ШТА ТО РАДИШ, СТРИЧЕ?

ХОЋУ ДА ПОСТАВИМ СЛИКЕ СВОЈИХ ВРЕДНИХ САРАДНИКА!

А ЈА? ГДЕ ЈЕ **МОЈА** СЛИКА, СТРИЧЕ?

Copyright © 1982 Walt Disney Productions World Rights Reserved

И ЈА БИХ ЖЕЛЕО ДА НАЂЕМ СВОЈЕ МЕСТО!

РАДУЈЕ МЕ ТО ШТО СИ РЕКАО! ПОКЛАПА СЕ СА МОЈОМ ИДЕЈОМ!

ПОЂИ НА ОВУ АДРЕСУ ДА СЕ СЛИКАШ!

Улица Боровог броја 247

ФОТОГРАФ

СЛИКАМ САМО ЗА ПАСОШЕ

Distributed by King Features Syndicate.

1-3

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЖИВА БУКТИЊА

НЕКОМ СРЕЋОМ ИЦО МАТОШЕВИЋ НИЈЕ САСВИМ СИШАО У КАНАЛ НАД КОЈИМ ЈЕ БИО АУТОМОБИЛ КОЈИ ЈЕ ВЛАСНИК ДОВЕЗАО НА ПОПРАВКУ У МЕХАНИЧАРСКУ РАДИОНИЦУ. ДА СЕ СПУСТИО ПОТПУНО ДОЛЕ, НО ЗНА ДА ЛИ БИ ОСТАО ЖИВ.

Кад је престао да се бави кајакаштвом, Ицо Матошевић постао је страствени љубитељ брзина. Кола није могао одмах да купи па је на почетку возио аутомобиле позајмљене од другова. Није ни чудо, јер за кола, посебно она специјално опремљена за брзинска такмичења, требало је седамдесетих година кад је Ицо започињао возачку каријеру доста новца, ништа мање него данас. Ипак, успевао је некако да се снађе. Посебно је волео „фићу", кола којима је касније и постигао највеће успехе.

Познавао је мотор ове „мале челичне немани" у душу. Мотор за њега није имао никакву тајну, могао је слободно да поправи квар и на другим аутомобилима. Почео је са колима својих пријатеља, али убрзо је схватио да за то своје знање може нешто и да заради. Запослио се и постао главни помоћник мајстора у једној ауто-механичарској радионици.

Био је леп септембарски дан 1972. године. Сутрадан, у суботу, Матошевић је требало да вози рели по Југославији. Позајмљеног „фићу" је, у паузама када није било много муштерија у радионици, успео да спреми за трку. „Фића" је стајао „поносно" паркиран испред гараже и просто га мамио да се провоза, да га још једном провери пред сутрашњи дан. Али, посао је посао: у радионици је било још кола која је требало погледати.

Мајстор је већ био отишао и, као и много пута раније, све препустио Ици јер је у њега имао поверења. Поред искусног Матошевића у радионици су остала још двојица млађих помоћника. Већ су приводили посао крају, касно поподне, пола сата пред затварање. Успели су све да заврше осим једног „москвича".

Кола су натерали на канал, Ица је сишао доле са неопходним алатом. Требало је да постави „дијагнозу" што му никад није било тешко. Чим је погледао кола одоздо, констатовао је да резервоар пропушта, на шта је власник „москвича" и сумњао. Мада се по правилу такви кварови не поправљају, овог пута је Ицо одлучио да уреди све што може јер власник му је рекао да нема новца да купи нове делове. А шта значи немати пара Ица је добро разумео.

Резервоар је требало заварити. Томе претходи рутински део посла — испуштање бензина и пуњење резервоара водом. Напунити резервоар водом било је неопходно јер, чак и кад се бензин потпуно испусти, остају бензинске паре које нису ништа мање запаљиве од бензина. Овај део посла, договорили су се, требало је да уради помоћници, то су већ много пута до тада учинили.

Ицо Матошевић имао је поверења у њих без обзира што су били почетници. Све што би им наложио они су без грешке обављали и никад га нису изневерили. Рекао им је да испусте бензин, али им при том није нагласио да га после напуне водом, мислио је да то већ знају. Зато није контролисао шта су урадили кад је с апаратом за заваривање кренуо у канал. Али, као да је имао неко предосећање, није сасвим сишао доле, испод кола, само се спустио низ прве две степенице. Сагнуо се и принео апарат резервоару.

Ученици су га овог пута изневерили. Једноставно су превидели да напуне резервоар водом и кад је Ицо принео апарат за заваривање бензинска пара се запалила и експлодирала свом силином. Експлозија је Ицу одбацила неколико метара — излетео је из канала као запаљена лутка избачена из катапулта. Уплашени помоћници истрчали су из радионице. Нико му није притекао у помоћ, а пламен га је све више захватао.

Ица је морао сам да се сналази. Брзином олимпијског тркача просто је одлетео до дворишта у коме је, тога се сетио, стајала гомила. Бацио се на земљу и почео да се ваља по песку. Сав је био у пламену, али највише су му биле захваћене руке и глава. Кад је успео да се „угаси", коса, обрве, бркови, били су му готово сасвим спаљени. Не обазирући се на бол, брзо је појурио према апарату за гашење пожара, требало је угасити ватру која се ширила радионицом. Помоћници су и даље стајали по страни, неми и парализани од страха.

Тако је Ица уместо на рели отишао у болницу. Добио је опекотине другог степена. Али немиран по природи није дуго остао. Једва је чекао да му се ране саниирају да може да настави са тркама.

Ицо Матошевић, ветеран рели-вожње, каже да има седам живота, као мачка. До сада је три пута био у животној опасности.

Одмах пошто је изашао из болнице наставио је да вози „фићу": у међувремену је скупио довољно да купи свог. Овим колима постигао је и своје највеће резултате: 1974. године био је четврти у држави, 1973, други у Европи на YU релију, а 1975. је година највећег Матошевићевог успеха — био је други на шампионату Југославије, а пети у Југославији на укупном такмичењу у категорији свих возила.

Али, Ицо као да је био „претплаћен" на невоље — 1980. године ауто-мото друштво „Београд", чији је члан, организовало је мото-трку. Како друштво није имало довољно новца да ангажује редаре, тај посао обављали су сами аутомобилисти. Ицо је био један од редара који су на Ушћу, у Београду, одржавали ред. Када је трка већ почела, Матошевић је, покушао „неког" из публике да спречи да претрчава стазу. Тај „неко" (СУП му никада није ушао у траг) наљутио се и једним ударцем песнице оборио Ицу на бетон. Матошевић је тако силовито ударио главом да је доживео тежак потрес мозга. Брзо је пребачен у болницу где је остао пуна три месеца.

Изашао је из болнице искористивши тако други живот, од седам колико — каже кроз смех — да их има. Опет је наставио пуном паром да се спрема за трке које су долазиле. У томе нико није могао да га спречи.

Трећи живот „потрошио" је слично као и први пут. Догодило се то у његовој гаражи док је заваривао резервоар на својим колима. Због брзине, Ица није напунио резервоар водом, и поново је дошло до експлозије. Кола су планула, пожар је захватио зидове гараже направљене од панел плоче. Срећом, Матошевића пламен није захватио. Он ни овог пута није изгубио присебност — брзо је изнео две боце за аутогено заваривање, тешке по 80 килограма, јер, да су оне експлодирале, несрећа би била још много већа. Овако, док су ватрогасци стигли, пожар је већ био угашен са билансом: пола фиће изгорело, гаража делимично уништена... Околне гараже потпуно неоштећене.

Црвени „фића" стоји и данас паркиран испред Матошевићевог стана у Земуну. Син га наговара да поново учествује у тркама, супруга га одговара. Шта ће Ица Матошевић одлучити још се не зна.

В. Софреновић

Можда нисте знали:
— чај је дуговечна биљка.
Неке врсте живе преко сто година.

БОЖАНСКИ ЧАЈ КО НАМ ГА ЈЕ ПРВИ СКУВАО

Много, много пре него што су почели да га пију, људи су чај гриц кали и жвакали, а први коме је то пало на памет — каже древна кинеска легенда — био је мудри Шен Нунг

Шетајући једног дана пре пет хиљада година Шен Нунг је набасао на необичну грмолику биљку миришљавих белих цветова. Како је, осим што је био цар, био још и божанско биће необичне радозналости и провиднога стомака, он одлучи да окуси непознату биљку и да посматрајући свој божански трбух на лицу места процени како сна делује на људски организам. Биће да су листићи чаја необично пријали Шен Нунгу и да је проценио да су лековити јер су од тог доба широм царства људи почели навелико да их грицкају.

МА КАКАВ ЦАР!

И, докле смо тако жвакали уместо да пијемо? Све док се једног лепог дана 2697. пре н. е. једном хировитом цару из династије Хан није прохтело да неколико листића баци у прокључалу воду и тако прво „измисли", а затим и посрче први чај.

Ма какав цар, хировит или некакав други, тврде будисти. Чај је, додуше, настао у Кини и то у манастиру Шаолин, али божанским чудом Будиним (6. век пре н. е.).

Гаутама (Буда) је једном у току молитви заспао. Кад се пробудио, одсекао је самом себи за казну очне капке и бацио их на земљу. На том месту је касније никао грм од чијег се лишћа прави напитак који побеђује поспаност.

Буда или хировити цар, тек у 5. веку пре н. е, у доба династије Сонг, између Кине и Монгола цветала је трговина: Кинези Монголима чај, Монголи Кинезима коње. Како се чај извозио у праху и стога лако могао да „кривотвори", стотине високих кинеских функциснера са породицама пресељено је на северну границу царства с једним јединим задатком — да лопуже и преваранте онемогуће да уместо чајног, продају неки други прах.

У 9. веку будистички свештеници пренели су чај и у Јапан где је овај убрзо почео навелико да се пије и то по строго утврђеним правилима „чајне церемоније".

А Европа? А Енглези? Да би могли да смисле да се чај пије тачно у пет по подне »five o'clock tea« Острвљани су, баш као и остали свет са Старог континента, морали да дочекају 16. век. Тада су, наиме, трговци холандске источноиндијске компаније донели у Европу прве листиће чаја.

Егзотична биљчица била је у прво време прескупа за обичан свет и употребљавала се углавном у медицинске сврхе. Лукави министар два Луја (XIII и XIV), Мазарен, рецимо, наливао се кинеским напитком у нади да ће се решити врло непријатног гихта (окоштавање зглобова).

Добро, кад нису били први, Енглези мора да су други од Европљана почели да гутају чај? Нетачно. Претекли су их Руси (1618) и Французи (1648).

Чај је на Острво пренет позне 1650. године, отприлике тада стигао је и до Северне Америке где су га фине холандске госпође из Новог Амстердама (данашњи Њујорк) служиле зачињеног шафраном и листићима бресквe. Пуританске домаћице из Нове Енглеске имале су другачији рецепт: за пиће топлак чај, за грицкање „погачице" од прокуваних листића зачињених бутером и сољу (?!).

У реду, Енглези нису били ни први ни други, али су зато одмах заволели чај као нико други. Па, не баш сасвим . . . Почетком 18. века освежавајући напитак био је далеко популарнији у северноамеричким колонијама него на острву где се навелико пила кафа. И, шта

Навику да сипају млеко у чај Енглези су стекли из чисто практичних разлога: са источњачким напитком увезли су и источњачке, порцуланске шоље и чајнике. Дешавало се да крхка шоља од вреле гекућине прсне, па су се Острвљани досетили — да би сачували скупоцени порцулан у чај су почели да сипају хладно млеко . . .

САЛИВАНОВЕ ВРЕЋИЦЕ

Године 1904. њујоршком трговцу Томасу Саливану је синуло: чему гњаважа с цедиљкама? Избацио је на тржиште чај у платненим врећицама које је својеручно шио. Врећице су за час освојиле практичне Американце — сада већ од папира — а затим и остали свет, изузму ли се источњаци и добар део Енглеза који тврде — врећица мења арому!

него на Острву где се нашесе онда догодило? Догодила се „Бостонска чајанка".

У 18. веку Енглеска је уз Холандију држала највећи део светске трговине чајем. Оно што је већ имала учинило јој се недовољним, па је у жељи да осигура монопол компаније „Џон" на северноамеричком тлу, 1773. наметнула порез на чај који је на америчко тржиште доспевао мимо привилеговане компаније.

Колонистима се потез матице-земље ни најмање није допао што су и показали нападом на усидрене енглеске бродове и бацањем у море 342 сандука неопорезованог, енглеског чаја прво у Бостону, а затим у још шест градова. „Бостонска чајанка" била је само предигра рата за независност

Енглеска фирма „Твинингз" постоји већ 176 година. Како настају њене у свету познате мешавине нико не зна — рецепти су строго чувана пословна тајна.

ГОРКО ЈЕ СЛАЂЕ

Постоји 96 врста чајева. Према начину прераде, односно дужини ферментације листова, разликују се три основне врсте: црни, зелени и улонг чај. Лишће црног чаја најдуже се излаже ферментацији, зелени уопште не пролази кроз тај процес, а полуферментирани улонг има одлике и црног и зеленог чаја.

Квалитет и арома чаја не зависе само од његове постојбине. Врло је важно и доба бербе. „Пролећни" чај је најмирисниј, али је зато — тврде зналци — онај који се бере у јесен квалитетнији, а од њега је, опет, још бољи онај чија жетва пада непосредно пред зиму . . .

Енглези су, зна се, на чајеве страшно осетљиви: једне, рецимо, пију искључиво пре подне, друге искључиво по подне. У чему још прави Енглез никада не би погрешио? Па, не би, на пример, прокључалу воду сипао у чајник који претходно није загрејао, не би употребио цедиљку која није од нерђајућег челика, листиће „парио" дуже од прописаних 3—7 минута и не би, ако то не мора, попио чај из проказане филтер-врећице.

Јапанци и Кинези пију зелени, Европљани црни чај.

Европљани чају додају млеко, лимун, разне ароматичне биљке и шећер. Источњацима шећер не пада на памет — њима је горко слађе. У давна времена када су га још жвакали, јели су га са додатком пиринча, ђумбира, коре од поморанџе, додавали су му со, па чак и главице црног лука.

Некада су се људи задовољавали руским или индијским чајем, данас су измислили сијасет нових: чај од банане, лимуна, јасмина, лотосовог цвета, манога.

који је дошао две године касније.

„Чајанка" је имала још једну важну последицу — ниједан поштени амерички родољуб више ни за живу главу није хтео да пије чај, те је у следећих неколико година овај напитак потпуно ишчезао са америчког тржишта и из америчких домова!

Пошто су се изборили за независност, Американци су се вратили чају, али је однос две нације према чају заувек измењен: сада су Енглези пили пет пута више чаја него кафе, а Американци 25 пута више кафе него чаја . . .

ИЗУЗЕТНО ЗДРАВ

Буду је чувао од напасти да заспи, америчким колонистима послужио је да Енглезима покажу шта мисле о њиховој власти, а чему нама служи чај?

Осим што освежава и прија, чај је — доказано је — изузетно здрав. Кад год попијете шољу чаја, у организам уносите витамине А, Б, Ц, Д.

Чај за здраве зубе препоручују неки стоматолози, имајући у виду да чај садржи и извесну количину флуора који смањује могућност каријеса (кварење зуба).

Листови чаја садрже теин, теобромин, теофилин и неке друге супстанце које подстичу рад бубрега, убрзавају циркулацију крви и шире крвне судове, подижу крвни притисак, одстрањују желудачну киселину и ублажавају негативне последице разних обољења дисајних путева.

И код нас, у народу, постоји јака традиција справљања лековитих чајева. Време врачара и њихових бајалица неповратно пролази, али се рецепти напитака чију је лековитост потврдило вековно искуство чувају и данас. И цене све више.

М. И.

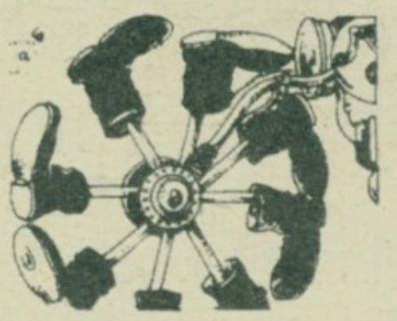
ШТО БАШ У ПЕТ?

Одакле Енглезима онај обичај да чај, када га пију после подне, пију баш у пет, а не у неки други час? Смислила им га војвоткиња од Бедфорда, по имену Ана. Војвоткињу је у поменуто време редовно спопадало „осећање да тоне". Открившн да је чај изврстан лек против непријатног „чувства", 1840. почела је да га, у пријатном друштву и уз ћаскање, сервира сваког боговетног дана. Војвоткињиним пријатељицама и пријатељицама пријатељица се овај обичај веома допао, што важи и за преостали део нације која се и дан-данас чврсто држи „чаја у пет".

ПРЕТПЛАТНА КАРТА ЗА ПСЕ

Од средине прошле године у холандском граду Хагу за псе који редовно користе градски саобраћај могу се купити претплатне месечне или годишње карте. На карти с повластицом обавезна је фотографија пса и уписано његово име уз презиме власника.

ОБУВЕНИ МОТОЦИКЛ

На последњем конкурсу за необична саобраћајна средства, који повремено организује за своје сараднике позната јапанска фирма „Хонда", био је приказан и овај мотоцикл на три точка који је на предњим точковима уместо гума имао по осам пари гумених чизама.

СЛЕПЉЕНИ АУТОМОБИЛ

Фирма „Де-Лорџен" из Белфаста, у Северној Ирској, почела је да производи спортске аутомобиле при чијем је склапању свуда где је то могућно, уместо шрафова, закивки и заваривања коришћен лепак израђен на бази полиуретана. Ова техника давно се већ користи при склапању авиона. Лепак се без икаквог загревања осуши за три до пет минута, спојене делове држи чвршће но шрафови, закивке или заварена места, јер ова три начина спајају делове само у одређеним тачкама или по шаву, док их он спаја по целој површини којом се додирују.

ХОЋЕМО ДА ПОМОГНЕМО ТЕРЕЗИ

ШТО СИ УКРАО БАБИ ЈАЈЕ?

Рубрика „Тереза и даље штуца" побудила је велико интересовање наших читалаца. Многи су нам се јавили са конкретним предлозима и рецептима који су, кажу, у сличним случајевима помогли. Можда ће помоћи и двадесет једногодишњој Терези Ђаварини која већ пуне три године штуца без престанка. Објављујемо неке од најинтересантнијих рецепата које ћемо послати и у Италију.

Драга Тереза

Читајући у „Политикином забавнику" за Ваше невоље са штуцањем, ево Вам шаљем рецепт за лијечење извађен из књиге „Природно лијечење биљем" од Николе Геленчира коју је издао накладни завод „Знање", Загреб 1977. године:

1. Код штуцања накапати на коцку шећера неколико капи винског octa и то појести.
2. Пекмез од црвених рибизли одлично је средство против штуцања. Код напада узима се по кавена жлица.
3. Сјеменке од аниса стуку се у прах, пола кавене жлице, и попију с водом као аспирин.

Ту су Вам три рецепта па их искушајте, могуће Вам који помогне.

Желимо Вам брзо оздрављење, да се опет вратите на свој посао и да живите срећно.

Много успјеха у лијечењу жели Вам непозната

Елизабета Бешвир
Бјеловар
Мате Ловрака 4-а

Савет моје деде

Мајка ми је прије неколико година испричала да је њен отац а мој дјед, негдје послератних година био у болници. Са њим је био човјек који је непрестано штуцао и почео мршавити и нервирати се због тога. Нису му ни лијечници могли помоћи, па му је мој дјед рекао како ће поступити. Послије тога он је престао штуцати и наравно, оздравио је. Ми у кући употребљавамо тај начин кад нам се понекад догоди да штуцамо, онако нормално као што се свима понекад догађа. Ја ћу вам списати како треба поступити:

1. Терези нетко мора помоћи при овом малом „захвату", а то је да јој прстом зачепи уши.
2. Она мора зачепити нос једном руком у исто вријеме кад су зачепљене уши.
3. Другом руком узети чашу воде и тако са затвореним носом и зачепљеним ушима дубоко удахнути зрак и почети пити воду, без дисања, око седам гутљаја.

И то је све. Немојте рећи молим вас, да је то исувише једноставно да би помогло у њеном случају. Тко зна што јој може помоћи, а вриједи покушати као што је један човјек покушао и излијечио се. Ако не успије први пут, нека покуша поновно пар дана. Проблем је у њеном случају што нитко не зна како и зашто је почело штуцање, а у чланку видим да јој се то догодило после операције крајника.

Станимира Мандрић
Сплит
Нешковићева 75

Спасоносно перо

Читајући „Забавник" бр. 1580 од 9. 04. 82. на страни 12 наишао сам на чланак

У ЛОНЦУ И КАРИКАТУРИ

ПАШТЕТИЦЕ ОД ЦРВЕНОГ ГЕНЕРАЛА

Године 1834. група младих људи предвођена Ђузепеом Гарибалдијем, чланом тајног удружења „Млада Италија", покушала је да изазове побуну сардинијске флоте и на тај начин покрене општи устанак

„Тереза и даље штуца". Реч је о Терези Ђаварини, али није наведена њена адреса.

Имам лек за Терезу, па вас молим да јој то пренесете:

Из гушчијег крила ишчупати једно или два пера и врхове (са папирјем) угурати у једну или у обе ноздрве. Штуцање мора да престане за два минута.

Лекар из **Новог Сада**
(име и адреса познати редакцији)

Нож на врх носа

Штуцање ће престати ако се испије чаша воде, али тако што за то време ономе ко штуца неко држи на носу врх великог, оштрог и шпицастог ножа.

Митра Радуловић
Калуђерица
(код Београда)
Моше Пијаде 1

Сигурно помаже

„Страх сасвим сигурно помаже да се човек ослободи штуцања" — рекао нам је један читалац из Ниша који се јавио телефоном.

„Али, то мора бити заиста ефектно. Моји стари кажу да је најбоље на онога ко штуца изненада викнути: „Што си украо баби јаје?"

Д. Варагић

НАСТАВЉА СЕ АКЦИЈА: ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ

Ових дана у нашу редакцију стижу писма из разних крајева земље, звоне телефони... Читаоци питају како да шаљу своје прилоге. Многи хвале „Политикин забавник" што је покренуо ову племениту акцију. Мила Димитријевић пита телефоном може ли да у својој школи организује акцију сакупљања прилога за ЗОО врт. Може, рекли смо јој, а она додаје: „Позовите сву децу наше лепе земље да се укључе у ову племениту акцију." А Љубица Томашевић из Сплита каже: „Вјерујем да ће се на ваш позив одазвати сва дјеца. Ја шаљем 100,00 динара." Браћа Срђан и Милутин Петров из Панчева шаљу 200,00, Ирена Пирс из Лазе в Тухињу код Љубљане 100,00 а Радојка Шуилало из Сарајева 1000,00 динара.

„Забавник" посебно радује што прилози стижу из свих крајева земље. То је знак да је наша акција наишла на разумевање свих правих љубитеља животиња.

ПРИЛОЗИ РАДНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

Акцији „Помозимо ЗОО врту" придружила се и РО „СЕМЕ". Они су за сада издвојили 1.500,00 динара, али су нам обећали да ово није коначна сума. Јавиће се опет.

ПОКЛОН ПЕТРА ВУКАСА

Ових дана је у нашу редакцију стигла необична пошиљка. Петар Вукас, дизајнер и власник радионице за израду значака и сувенира „Домаћа радиност Јасеновац" послао је као прилог акцији „Помозимо ЗОО врту" 500 значака уз сугестију да их организатори игре продају а добијени новац приложе ЗОО врту за куповину одабране животиње. На значкама су ликови тигра, слона, жирафе и лава.

Заиста оригиналан и леп начин помоћи. Поступићемо тачно онако како друг Вукас жели.

РЕДАКЦИЈА

ВРШЊАЦИ

Драги другови,

Редован сам читалац „Политикиног забавника" још од 1953. године. Рођен сам 4. 7. 1936. године што значи да сам само пет дана старији од Зоолошког врта и његов сам посетилац од своје 5. године. Пошто сам велики љубитељ животиња, акција коју сте покренули веома ме обрадовала. Зато желим да будем њен активни члан и да уједно позовем љубитеље ЗОО врта и његових становника да се укључе у ову племениту акцију.

У име мог сина — посинка Зорана Тадића и сво је прилажем за сада 500,00 а ускоро ћу уплатити још 1000,00 динара. Што се тиче гласања, нас двојица гласамо за све три предложене животиње.

Другарски вас поздравља
Војислав Петровић
Маршала Тита 24,
11276 Јаково

на Сардинији са циљем да се ово острво уједини са Италијом. Побуна је у самом почетку угушена и Гарибалди је са својим друговима био приморан да напусти Италију. Како у Европи није било сигурног места где би могао да се склони, Гарибалди одлази у Јужну Америку. Тамо се одмах повезује са напредним снагама и заједно с њима диже револуцију у Уругвају и Рио Гранду. У крвавим борбама за ослобођење Уругваја стекао је славу неустрашивог и способног војсковође. У борби се налазио увек у првим редовима са обавезном црвеном марамом везаном око врата. Због риђе браде и црвене мараме његови противници прозвали су га „Црвени Гарибалди". У Италију се вратио 1848. године и заједно са Ђузепеом Мацинијем диже револуцију. Наредне године основали су Римску Републику. После слома револуције 1850. Гарибалди се поново вратио у Јужну Америку. За време свог другог боравка на „Зеленом континенту" упознао је обичаје тамошњих народа. Као професионални војник није много марио за јело, али су му се поједина јела која је пробао веома допала. Поред „карбонаде" уживао је једући „емпанадас", једну врсту паштетица са месом које су веома сличне руским пирошкама. У готово свим државама Јужне Америке „емпанадас" важе за национално јело само се разликују по зачинима: негде их припремају са љутим чилијем а негде са бибером. У неким крајевима уместо меса користе надев од разног поврћа.

Оригиналан рецепт за „емпанадас" се временом знатно изменио. По рецепту једног ресторана из Монтевидеа потребно је набавити следеће састојке: 500 грама брашна, 1/2 прашка за пециво, 2 јајета, мало млаког млека, со, 200 грама маслаца, 250 грама млевеног меса, 2 главице лука, 1 чен белог лука, 1 зелену паприку, 2 кашике уља (маслиновог), 2 тврда кувана јајета, 8 маслинки, 50 грама сувог грожђа, туцану црвену паприку, бибер, мајоран, свињску маст за пржење.

Брашно измешамо са прашком за пециво. У средини гомилице направимо удубљење и у њега ставимо јаја, млеко и со, па све то измешамо са мало брашна у кашу. Маст нарежемо на коцкице и ставимо је на ову кашу, све заједно умесимо у глатко тесто, обликујемо од њега лопту и ставимо је два часа у фрижидер. Месо пропржимо заједно с луком, здробљеним белим луком и једном зеленом паприком нарезаном на коцкице. Ову масу оставимо да се охлади па јој додамо исецкана јаја, маслинке и суво грожђе, све добро промешамо и зачинимо сољу, бибером, туцаном паприком и мајораном. Тесто танко развијемо па калупом вадимо кругове пречника око 10 см, ставимо на њих надев, па их савијемо тако да имају два шиљка. Рубове им премажемо размућеним беланцетом и затим их чврсто стиснемо. „Емпанаде" пржимо у врућој масти тако да у њој пливају док не пожуте а потом их одмах износимо на сто. По жељи можете уз њих сервирати неки лакши сос.

Црта и пише:
Бошко Стаматовић

ТРАГЕДИЈА ИСКУСНИХ МОРНАРА

ЗАРОБЉЕНИ ПОД ПАЛУБОМ

Са командног моста »Иса Патрисја« видели су како нестају светла рибарског брода »Елоди« са којим су претходног дана заједно испловили. Онда је испливао доњи део преврнуте коче: људи у њој, ако су уопште живи, нису могли никако да се ослободе!

Посаду коче „Елоди", како се назива рибарски брод са мрежама, сачињавало је шест људи: њен власник и заповедник Алсим Л Краве и морнари Жоб Морган, Жерар Орвен, Алексис Дане, Лоик Л Ре и најмлађи Стефан Мабик који је био миљеник свих и, по морнарској традицији, „мали". Остали су били искусни морнари и рибари. Као и многи други, испловили су једног петка по подне — прецизно 9. октобра 1980. године — из француске луке Лориан на атлантској обали.

У току ноћи дигло се невреме. Међутим, нико се није узбуђивао. У 6,15 ујутро дежурни Морган пробудио је Мабика да спреми кафу јер су и остали требало ускоро да устану. „Мали" је још сањив гунђао нешто о „проклетом времену" док се тетурао према кухињи. Само што је крочио у њу, осетио је снажан трзај, налет огромне масе воде која га је бацила кроз нагло отворена врата просторије иза кухиње у којој су спавали Ре, Дане и Орвен. Врата су се залупила од другог, још снажнијег ударца, чула се ломљава, рушење.

Први се пробудио Орвен. Око њега је владао мркли мрак, у глави му је зујало. Није се налазио на свом лежају, већ на нечем тврдом. Извадио је из џепа упаљач и креснуо га: под кабине био је горе а он је, у гомили поломљених лежајева, испревртаних душека и осталих ствари — био покрај Реа, Данеа Моргана, онесвешћених и мокрих! Споља је бубњало и тутњало. Орвену је прострујало кроз главу:

„Па ми смо се превртнули! Како ћемо изаћи напоље?"

Ледени жмарци прошли су му низ кичму, до самог потиљка. Пламичком упаљача још једном је заокружио по кабини и видео да су врата потпуно заграђена поломљеним намештајем. Других отвора ова просторија под палубом није имала — били су заробљени у њој. То је значило да ће ту остати кога зна колико дуго. Шта ако спасиоци не дођу брзо? Докле ће трајати залиха ваздуха. Чекала их је страшна, лагана смрт.

На командном мосту „Иса Патрисја", брода који је испловио заједно са „Елоди", налазио се Ив Готе. Ужаснут, видео је како под огромним таласом у једном трену нестају светла „Елоди", ту испред њих, на једва две стотине метара! Био је још мрак и он је једва разабрао кад се на површини указало нешто што је, претрнувши, препознао као кобилицу превртнутог брода. Бацио се на радио-одашиљач и упутио позив за помоћ. Било је 6,20, субота ујутро.

Хоћу нож!

Тек сат и десет минута после „СОС"-а појавио се патролни чамац „Стерн" који је ухватио Готеов позив. Капетан Жерар Ла Коштијер био је ронилац као и други официр Жан-Мишел Бодар. Међутим, по овако разбеснелом мору није се могло ни помислити на спасавање помоћу људи-жаба.

За то време у утроби превртнуте коче коју је море бацало тамо-амо трајала је драма четворице морнара. Ре, Дане и Мабик осветили су се још док је Орвен упаљачем разгледао око себе. Кад су прошли први тренуци запањености, сва тројица су у исти мах схватили шта се догодило и у каквом су положају. „Мали" Мабик је вриснуо:

— Нож! Хоћу нож да пресечем вене! Нећу да се угушим!

Грувало је споља, тресло их и бацало једне на друге. У главама им је све јаче зујало, били су заглушени јер је мала количина ваздуха већ почела да се троши. Притисак је растао. Орвен који је једино међу њима био и ронилац, смиреним гласом наредио је:

— Запушите нос, момци! Онда удахните. Видећете да ће одмах бити лакше...

И заиста, мир се вратио у кабину. Ваљда ће их неко ипак спасти. Капетан и Морган су били напољу — Могао би се провући туда, само ако га претходне ноћи нису споља блокирали. Почео је да тапка тражећи под ногама тај капак. Успео је да га напипа и онда је снажно гурнуо: капак се отворио и бујица воде продрла је у полупотопљену кабину, али није много воде надрло унутра. Шанса!

— Момци, слушајте! — обратио им се Орвен. — Покушаћу да изиђем кроз капак. Хоће ли неко са мном?

— Ти си луд, утопићеш се! — То су углас рекли Дане и Мабик. Орвен је био искрен:

— Можда и јесам али немамо избора... Ваздуха нема довољно за све нас!

Ћутање је трајало само тренутак. Онда се јавио Ре:

— Ако ти идеш, Жерар, и ја ћу!

Орвен је удахнуо, зауставио дах и провукао се кроз рупу. Осетио је ледену воду као шок, али, није могао даље, каиш му се закачио за нешто и вукао га доле. Последњом снагом успео је да се ишчупа, сам себе храбрећи у мислима: „Мораш издржати, нема још много". Готово су му експлодирала плућа кад је изронио.

Невреме је беснело, океан као да је помахнитао. Одмах је угледао „Ису Патрисју" сасвим близу и по-

Само да плућа издрже

Орвен је од самог почетка мислио на једну једину ствар: како да се извуче. Његова кондиција човека-жабе уливала му је сигурност да може дуго издржати без дисања. Али, како да изиђе?

Сетио се тада да на таваници просторије у којој су се налазили постоји капак који служи за осветљавање и проветравање.

Лежећи у бари, Орвен је једва изустио:

— Двојица су унутра, треба их извући.

Спасиоци одлазе

Већ је било прошло десет часова. Разданило се, али је небо и даље било оловно, а ветар још јачи. Поред „Исе Патрисје“ и „Стерна“ још десетак бродова пристигло је на место са којег је био упућен позив у помоћ. Сви су они сад беспомоћно кружили љуљајући се око преврнуте „Елоди“ којој нису могли да приђу. Како ли је тек оној двојици унутра?!

Дане и Мабик изгубили

За то време Орвен се повратио. На „Иси“ су успоставили радио-везу са „Стерном“, али ништа нису могли да се договоре. Шта да предузму кад је океан просто подивљао? Орвен је детаљно описао капетану „Стерна“ Ла Коштијеру унутрашњост „Елоди“ и место на коме су се налазила два несрећника. Време је одмицало, а они су само гледали у небо. Око седам увече био је већ мркли мрак и бродови су окренули натраг у луку. Остао је само „Стерн“, осветљен, да кружи око олупине и спречи још већу несрећу ако би наишао неки други брод.

Око четири по подне, у

Ни у току те ноћи ни следећег дана олуја се није стишала. Била је страшна и сама помисао да су људи под палубом заробљени већ више од двадесет и четири сата. Можда више и нису жи... реч се гасила. Нико од спасилаца није гласно изговарао ту мисао.

Још два рониоца Ле Бар и Конан дошла су у помоћ Ла Коштијеру и Бодару бродом „Зодијак“. Јутро је прошло, прошло и подне.

Судар с мртвим телом

Он и Конан у пуној опреми спустили су се у море петнаестак метара од превртуте „Елоди“, Бодар је на „Зодијаку“ остао крај витла на коме је био намотан кабл чији су крај са куком повукли рониоци.

Ла Коштијер и Конан су брзо стигли до олупине и захваљујући Орвеновим објашњењима пронашли најпре улаз у кухињу кроз

недељу, као да се на тренутак стишало. Ла Коштијер је одлучно рекао:

— Ово морамо искористити, сад или никад.

кроју је требало проћи да би се ослободила врата кобне кабине. Ла Коштијер је прво налетео на једно тело које је стајало усправно. Био је то Морган који је страдао у тренутку удеса. Закачио га је и дао знак Бодару да извуче. Онда је пружио руку из воде, напипавши дно коче и по њему снажно залупао. Умирио се, али изнутра није стизао никакав одговор. Поновио је ударац. Мук. Изронио је тешка срца. На палуби „Зодијака“ поред мртвог Моргана лежало је и тело капетана Алсима Л Кравеа кога је пронашао Конан на другој страни коче. И он се удавио на лицу места.

„Зодијак“ се благо љуљао. Небо је постајало све тамније, видело се да ће убрзо олуја поново узвитлати море и ваздух. Спасиоци су седели утучени, не одлучујући се да крену са места трагедије. Сваког од њих намучила је мисао: шта ако су она двојица ипак жива? Ако су онесвешћени па нису могли да одговоре? Продужиће им се агонија... У шест и десет увече Ла Коштијер је пресекао тишину:

— Идем још једном!

Спустили су га као и први пут, са каблом. Овога пута много брже је пронашао пут до кабине и почео да гура врата. Коначно су се отворила и он упери сноп своје лампе унутра. Призор је био страшан. Међу кршем од ствари лежали су Дане и Мабик. Ла Коштијер је тада зачуо слабашан глас:

— Видим светлост.

Живи су! Он се провукао унутра и подигао за тренутак маску. Запахнуо га је тежак ваздух пун угљен-диоксида помешан са мирисом мазива за мотор који је био смештен поред оне кабине. Ла Коштијер је повикао:

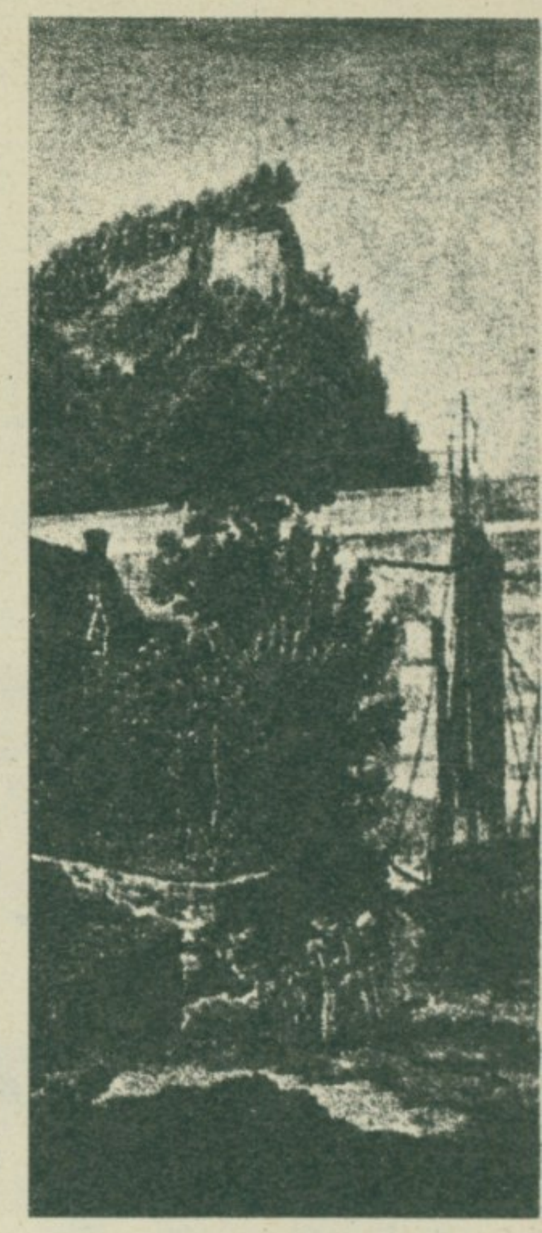
— Не брините, за 15 секунди сте напољу!

Ухватио је за рамена Данеа, извукао га из кабине, закачио и снажно цимнуо Бодару да извлачи. Онда је изронио, викнуо им је да пожуре јер је и други жив! На исти начин извучен је и Мабик.

Било је 18,50 — тридесет осам и по сати од тренутка како су остали заробљени у превртутом броду!

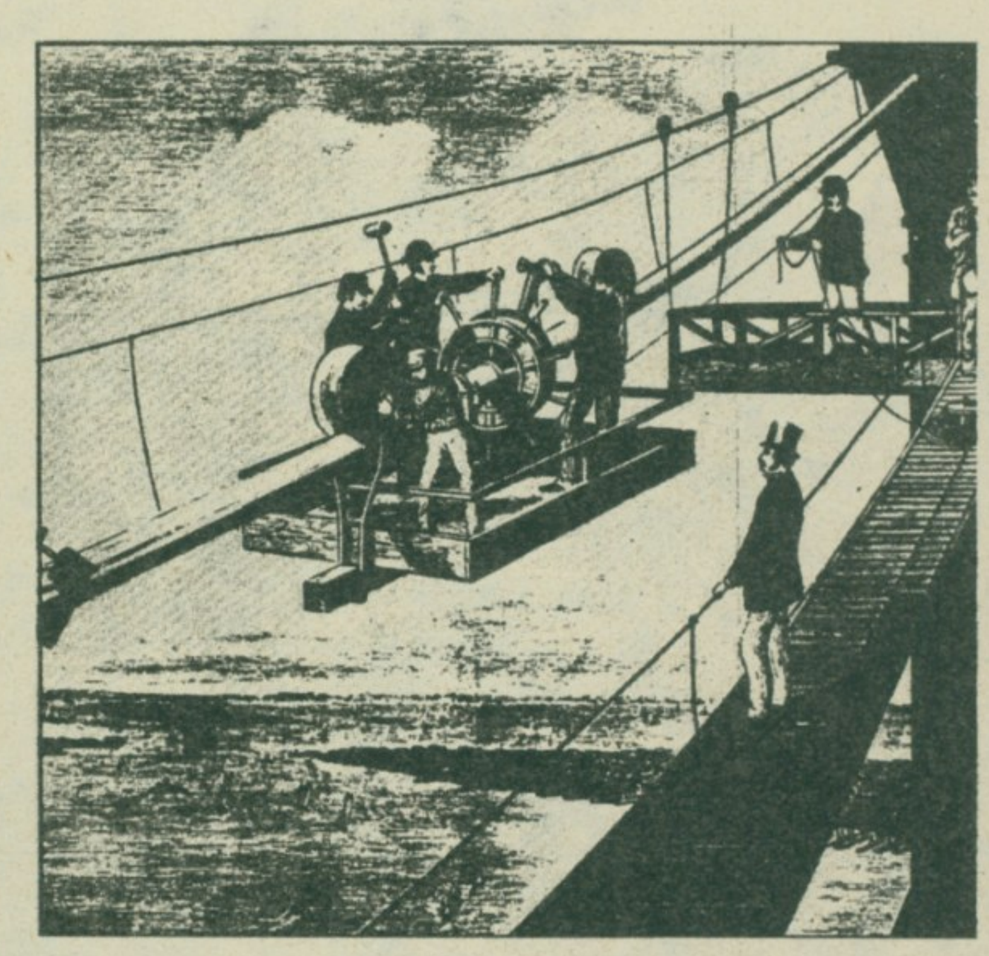
М. К.

УКЛЕТИ МОСТ

Радници и окупљени радозналци језнили су се при помисли на несреће које је мост већ донео својим градитељима, али је надзорник Фарингтон ипак одважно сео у импровизовану жичару решен да испроба издржљивост тек постављених каблова.

Градња бруклинског моста трајала је пуне 22 године. Градитељи су само на повезивање челичне ужади утрошили шест година: из страха да се ужад на топлоти не рашири, радили су само пред зору и после заласка сунца.

За Американце је то било осмо чудо света, за странце нови симбол Њујорка, за сујеверне „уклети мост“ ... Реч је о бруклинском мосту, у доба када је грађен најдужем висећем мосту на свету: пола километра (тачније 480 метара) у једном једином луку.

Поносна нација је с титулом „осмог чуда“ мало претерала, али оно о злој коби је тачно да тачније не може бити. Конструктори моста, отац Џон Аугустус Реблинг и син Вашингтон Аугустус су славу творца бруклинског моста прескупо платили — један животом, други здрављем.

Маштовити Ф. В. Морс

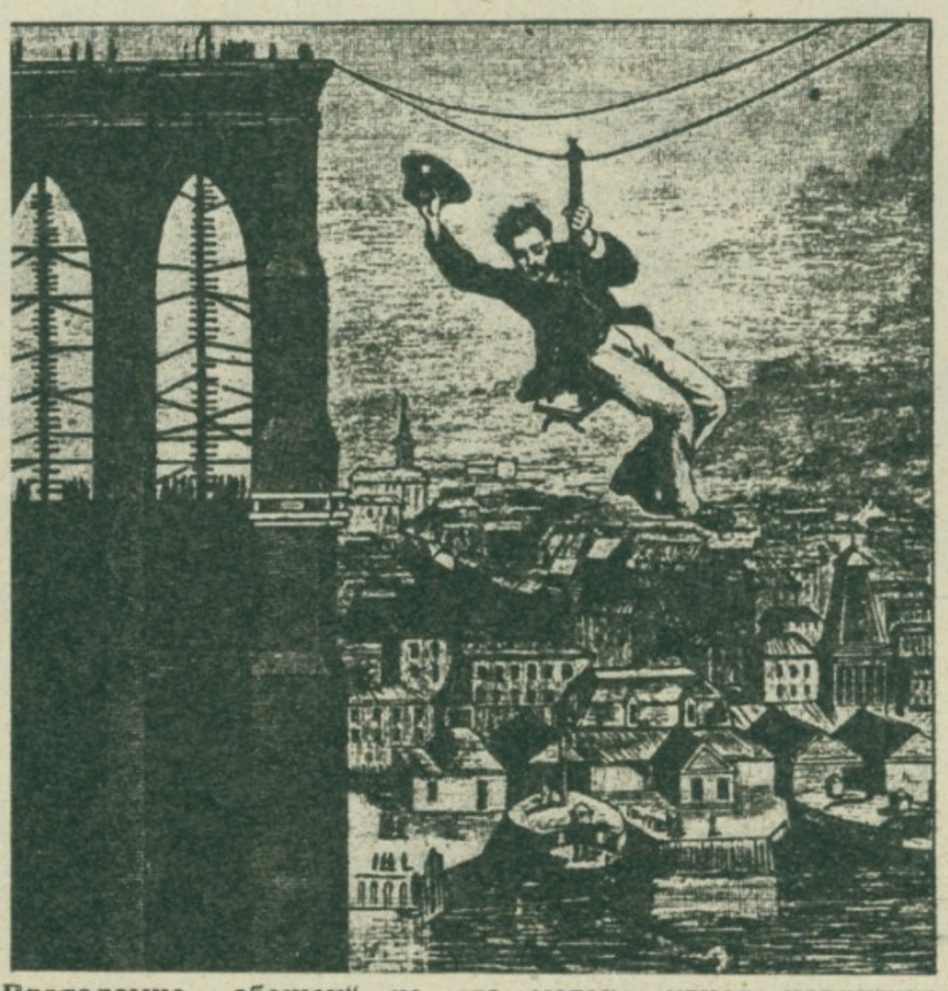
Године 1860. градски оци Њујорка проценили су да ствар више не може да се одлаже: расписали су конкурс за конструкцију моста који ће спојити острво Менхетн са бруклинском четврти. Мост има да буде висећи или никакав друкчији.

Висећи мостови у то доба више нису били никаква новина, први је још 1779. премостио реку Северн у Великој Британији, неколико их је сагрђено и у САД, али овај, њујоршки, од свих њих требало је да се разликује по једном важном „детаљу“ — са неких пола километра колико је по првим проценама требало да има, био би најдужи висећи мост на свету.

Жеља градске управе да Њујорк добије „нај“ мост је разумљива, али је њено остварење увелико отежавала једна чињеница: техника у то доба још није била дорасла тако крупном подухвату.

Стигло је на стотине пројеката, исто толико је одбачено, а међу овим последњим нашао се и поприличан број оних који би се у најмању руку могли назвати луцкасти.

У категорију шашавих и на сву срећу одбачених решења свакако спада и пројекат извесног Ф. В. Морса. Маштовити господин Морс смислио је „путујући мост“, нешто што би се најприближније могло описати као пола мост — пола жичара. А шта је ту путовало? Путовала је, односно клизила тик над површином воде, огромна путничка кабина налик на кавез, „обешена“ о крхку конструкцију моста. Пошто се на основу Морсовог пројекта није дало закључити ни како би танка потпорна конструкција издржала терет који јој је намењен, а ни неке друге важне ствари, скице и прорачуни су му враћени уз дужно поштовање његовог новаторског труда.

Вратоломно „обешен“ на сто метара изнад површине реке, Фарингтон је одлучио да на сопственој кожи испроба издржљивост тек постављених каблова.

Морс, рекли смо, није био једини који је доживео тужну судбину да га одбију. Сви пристигли пројекти имали су једну озбиљнуману — ужад која носи конструкцију. У то доба, наиме, нико није знао како би требало да изгледају и од каквог материјала да буду направљена та ужад која је требало да понесу огроман терет и одоле зубу времена.

Ко зна да ли би се ико сетио Џона Аугустуса Реблинга, натурализованог Немца, власника мале фабрике за производњу челичне ужади, да нешто пре него што је конкурс за бруклински мост објављен Реблинг није патентирао нову врсту ужади за висеће мостове и систем њиховог повезивања „на лицу места“, односно упоредо са напредовањем радова на спајању супротних крајева конструкције.

Неко из Градске управе дочуо је за патент и пала је одлука: Реблинг је човек кога тражимо! Крајем 1860. Џону Аугустусу Реблингу поверена је изградња „најдужег моста на свету“. Да је којим случајем знао шта га чека, више је него сигурно да би се одрекао указане части...

Брзином пужа

Десет година се Реблинг борио са непредвиђеном тешкоћом: муљевитим дном Источне реке које није могло да издржи тежину масивних темеља за два, осамдесет метара висока, торња моста — носаче ужади. Радови су одмицали брзином пужа.

Пошто се неколико година узалуд презнојавао и мозгао, Реблинг је на крају ипак нашао решење — одлучио је да у муљ до дубине од тридесет метара на којој је почињао чврст, каменит слој тла, спусти велике лимене сандуке са компримираним ваздухом које би потом напунио цементом.

Реблингови „компримирани сандуци“ били су заправо само још једна нова варијанта кесонских звона која су се у то доба већ примењивала у изградњи подводних темеља. Но, мора да је Реблингово решење имало озбиљне техничке недостатке јер су од

Први челични мост на свету сагрђен је 1773. преко реке Северн у Великој Британији.

првих дана рада са „сандуцима“ почеле невоље: пожари, у неколико наврата радници су за длаку избегли да се у њима погуше, а 1869. **због грешке** приликом преношења једна „компримирана сандучина“ обрушила се право на злосрећног Реблинга-оца поломивши му добар део костију. Реблинг је у несрећи задобио и рану, оболео од тетануса и 22. јула исте године умро.

Радове је преузео његов тридесет двогодишњи син Вашингтон Аугустус који је 2. маја 1870. коначно успео да доврши темеље „бруклинског торња“. Преостало је да се исти тај посао обави и на другој обали. Само што се кренуло, „уклети мост“ узео је нову жртву. Грешка на систему за декомпресију „сандука“ у коме се налазио и — Вашингтон Реблинг добио је емболију плућа.

Мада је успео да извуче живу главу, здравље му је било до те мере нарушено да је био заувек прикован за кревет. Реблинг јуниор, испоставило се, није био од оних што се лако предају: изнајмио је кућу у Бруклину и опремљен снажним догледом наставио да из кревета примакнутог уз сам прозор надгледа напредак радова.

Августа 1876. торњеви су најзад били довршени. Дошао је ред на фамозну ужад. Између две обале прво су — како је Реблинг и замислио — затегнути помоћни каблови, носачи клизеће радне платформе. Пре него што је платформа монтирана, надзорник радова Фарингтон одлучио је да на сопственој кожи испроба издржљивост каблова.

Жив и здрав

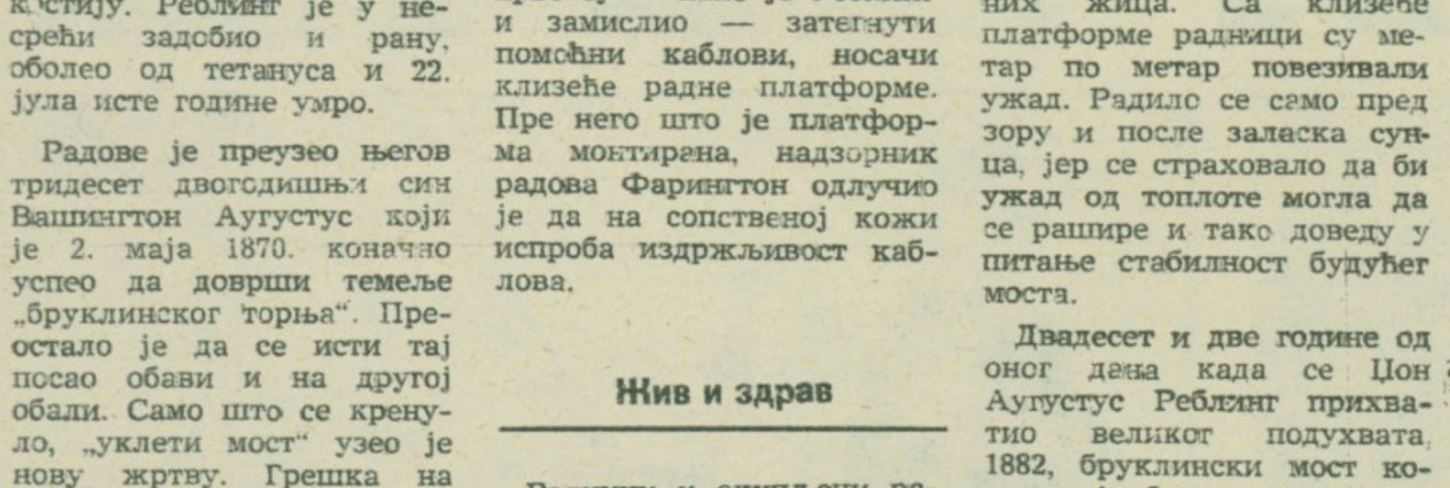
Радници и окупљени радозналци језили су се при помисли на несреће које је мост већ донео својим градитељима, али је Фарингтон одважно сео у импровизовану „жичару“ која је од свега на свом свету највише подсећала на обичну дечију љуљашку. Вратоломно „обешен“ на стотину метара изнад површине реке, превезао се с једне на другу обалу жив и здрав. Уклети мост је овога пута ћудљиво одбио да испољи своју злоћу.

Повезивање челичне ужади трајало је шест година. Свако уже, пречника 40 центиметара, дужине 500 метара, **састојало се у** ствари од 10 хиљада испреплетених танких челичних жица. Са клизеће платформе радници су метар по метар повезивали ужад. Радило се само предзору и после заласка сунца, јер се страховало да би ужад од топлоте могла да се рашире и тако доведу у питање стабилност будућег моста.

Двадесет и две године од оног дана када се Џон Аугустус Реблинг прихватио великог подухвата, 1882, бруклински мост коначно је био завршен, а у мају 1883. свечано је отворен за саобраћај.

Поносне грађане Њујорка „нај“ мост коштао је за оно доба фантастичних 15 милиона долара, али су двојица најзаслужнијих за његово подизање — стац и син Реблинг — платили највећу цену...

М. И.

Један од пројеката бруклинског моста који на сву срећу никада није остварен: „путујући мост“ Ф. В. Морса.

НИКАД НЕ РЕЦИ НИКАД

Несрећни сте? Посао вам баш не иде од руке? Више је него вероватно да пречесто изговарате следећих осам израза: покушаћу, увек, никада, је, не могу, требало би да, сви и нико. А шта им то фали? То што су крцати негативним значењима. Избаците њих из речника, избацићете несрећу из сопственог живота, тврди др Џемс Хоц, психијатар и професор на медицинском факултету универзитета у Охају.

Кад неко каже „покушаћу“, он тиме већ наговештава неуспех, унапред себи обезбеђује изговор за неуспех. Колебљиво „покушаћу“ замените одлучним „хоћу“, саветује доктор.

„Увек и “никада“ су омиљене речи крутих људи. Заборавите их и замените изразима као што су „често“ и „готово никад“.

Кад описујете друге, избегавајте све облике помоћног глагола „бити“ јер они не остављају простор за промене које се у свима свакодневно одигравају. Уместо реченице „Та и та је себична“, послужите се исказом какав је „Та и та је себично игнорисала моја осећања на оној забави“.

Израз „не могу“ искључује могућност савлађивања неког проблема. Уместо да унапред признате пораз, запитајте се како би то нешто могло да се учини.

Уколико се не разликујете од већине, „требало би да“ би требало да вас испуњава непотребном грижом савести. Шта, дакле, саветује др Хоц? Или, урадите то што би „требало да“ урадите или немојте.

Речи „сви“ и „нико“ наводе вас на неправедне закључке у односу на велике групе људи. Замените их исказом „Неки људи које познајем...“

ПАРАВАН ПЕТРА ВЕЛИКОГ

Године 1717. пруски краљ Фридрих Вилхелм I поклонио је Његовом величанству руском цару Петру I Великом огроман параван од ћилибара. Два века касније, 1941, нацисти су одлучили да поклон дарежљивог Фридриха Вилхелма „врате“ у Немачку. Параван је брижљиво спакован и отпремљен у Кенигзберг. Узалуд су савезничке снаге које су 1945. ушле у град покушавале да нађу Петров параван.

Отада је прошло 37 година, Кенигзберг је у међувремену прекрштен у Калињинград, ушао у састав СССР, параван још није нађен али је истрага, после безброј лажних узбуна, коначно на правом трагу...

Одакле је потекла информација нигде се не каже, али се тврди да се многотражени параван налази у једном напуштеном руднику у близини Калињинграда чији су улаз нацисти затворили експлозијом.

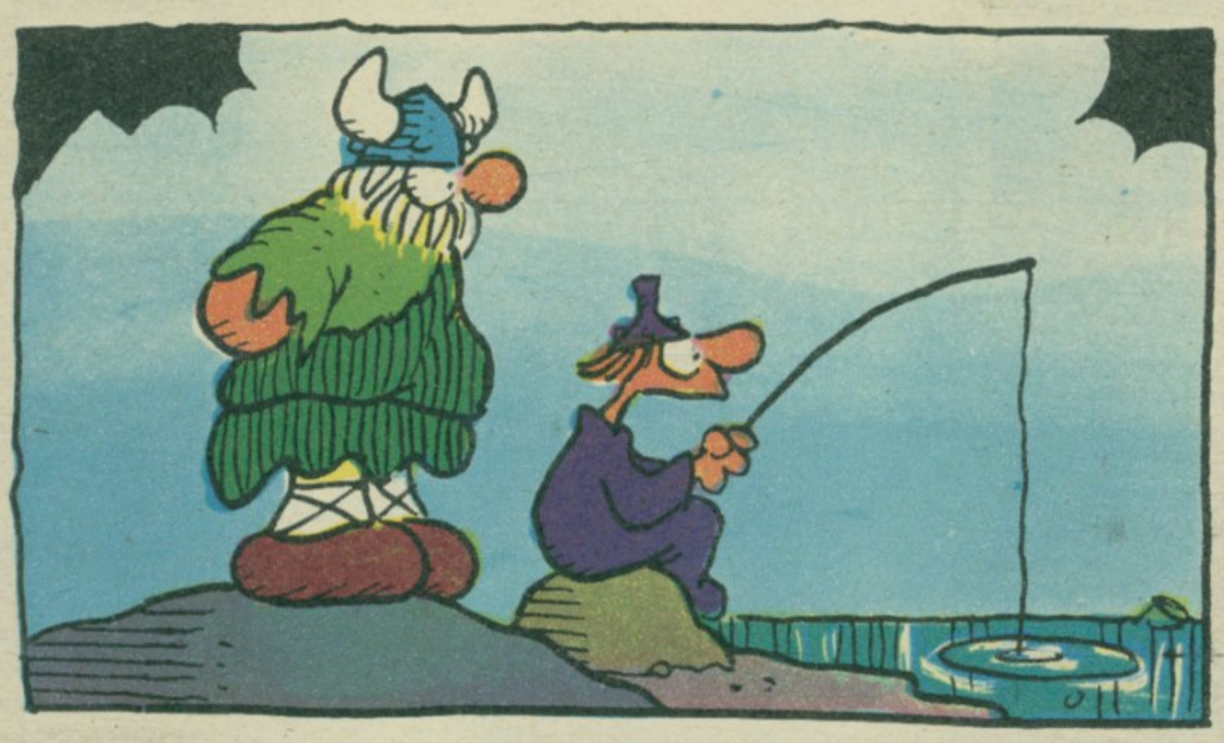
Сигуран траг проблематичан је из два разлога: предео око некадашњег Кенигзберга врви од напуштених окна, па ће можда бити потребне године да се утврди у ком се налази поклон пруског краља, а када и ако буде коначно нађен, поставља се питање коме ће параван припасти. Поменути напуштени рудници надомак данашњег Калињинграда налазе се, наиме, на територији ДР Немачке...

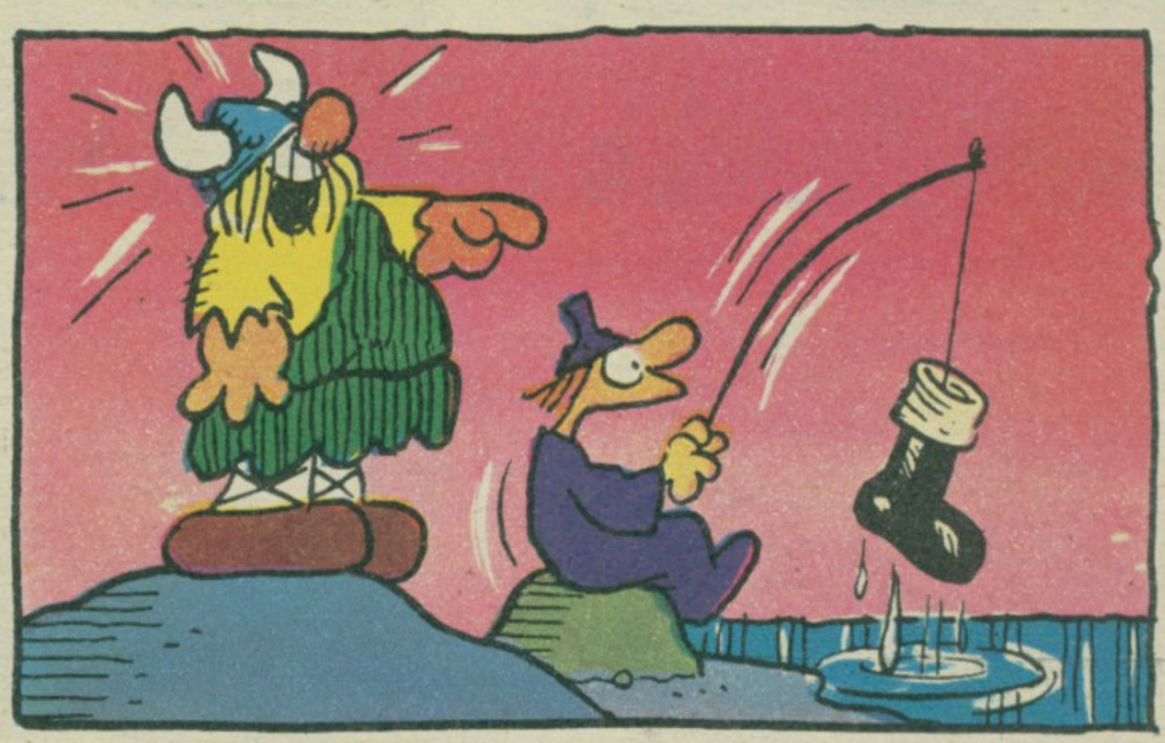
DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

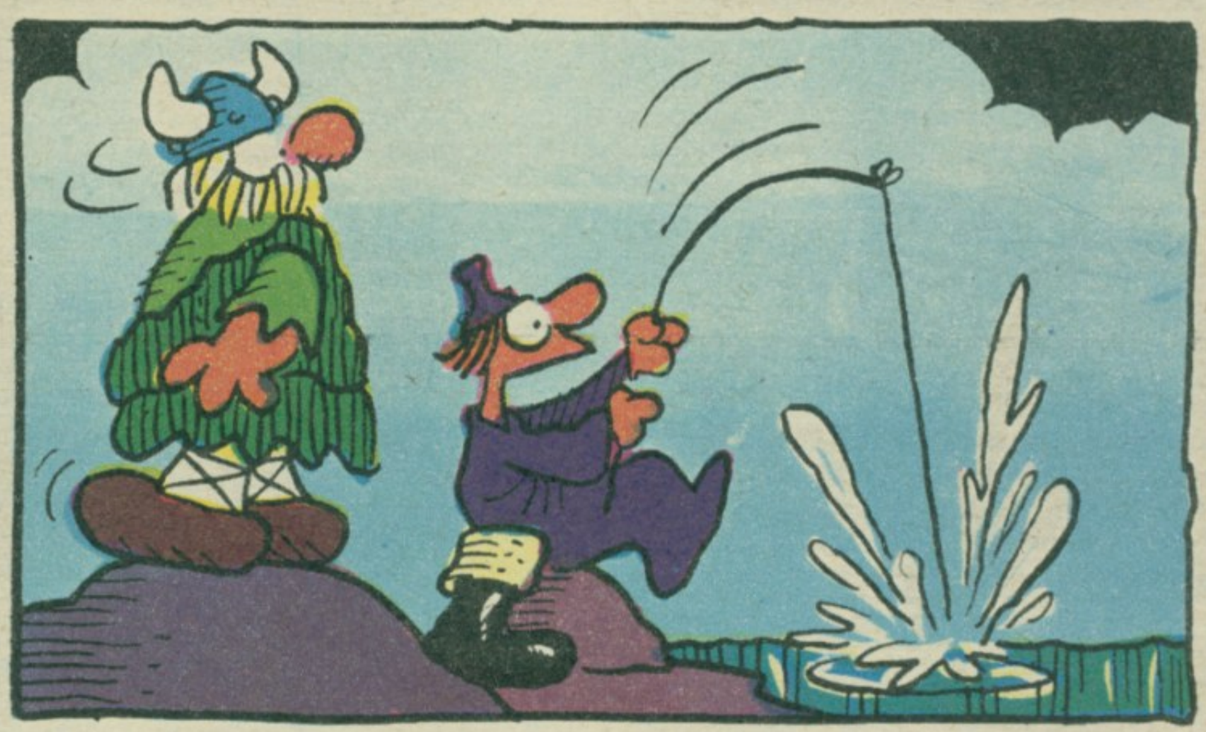

ШАРЕНИ ГЛОБУС

РОК ЗА МИШЕВЕ

Недавно се у енглеском граду Саутпорту, у грофовији Ланкашир, збио случај који подсећа на бајку о свирачу из Хамелна који је град ослободио пацова. Храм уметности у Саутполу, познат под именом Цветна сала, снашла је беда: потпуно су га окупирали мишеви против којих нису помагали ни отров ни мишоловке. Једне вечери у Цветној сали одржавао се концерт рок-музике. Публика је била одушевљена громогласном музиком, али мишеви нису могли да поднесу децибеле који су подсећали на грмљавину. После концерта у сали и читавом дому културе мишева више није било и, што је најлепше, више се — бар досад — нису вратили.

ВЕВЕРИЦА НА СМУЧКАМА

У околини језера Сандфорда, у америчкој савезној држави Флориди, никаква новост више нису плакати који позивају гледаоце на представу на води веверице Твиги. Господар мале и љупке зверчице успео је дугом дресуром да веверицу навикне на воду и да је научи да се лако и спретно држи на смучкама. Становници из околине и туристи имају сад могућност да посматрају како Твиги на малим смучкама сече површину језера док је вуче моторни чамац с даљинским управљањем. Понекад Твиги падне у воду али се не уплаши и мирно доплива до обале. После сваке изведене тачке, било да се она заврши срећно или падом у језеро, Твиги за њену храброст и умешност очекује награда — шака ораха.

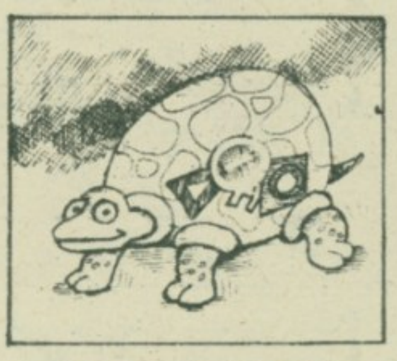
НОЖ КОЈИ РАСТЕ

Колико сечива може да има џепни нож? Чак и они који имају богату машту могли би да замисле перорез са само неколико десетина сечива. У енглеском граду Шефилду мајстори-ножари начинили су 1822. године џепни нож са 1822 сечива. Али, мајстори ту нису стали. У почетку они, а после њихови наследници, сваке године додавали су ножићу по једно сечиво тако да њихов број данас износи 1982. Додуше, за то време ножић је израстао до 80 центиметара и више не може да се склапа, па према томе и није џепни, већ је постао стони.

КОРЊАЧА С ПАСОШЕМ

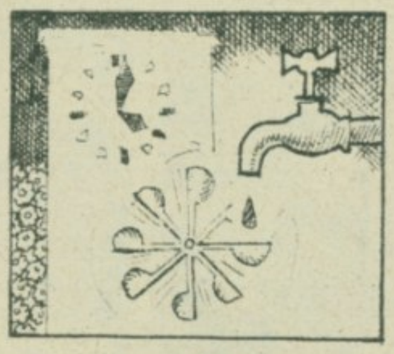
У Калифорнији је у оквиру мера за очување природе донет закон којим се забрањује хватање корњача у Калифорнијској пустињи без специјалног

одобрења. Корњаче које су пре доношења закона живеле као љубимице по кућама, морају да имају, залепљену на оклопу потврду са званичним потписом и печатом власти!

ВОДЕНИ ЧАСОВНИК

Један часовник у парку Боргезе у Риму ради захваљујући капљицама воде које падају и покрећу механизам. Часовник постоји већ неколико десетина година а „навија“ се у размацима од неколико дана на тај начин што чувар парка сипа у посуду која се налази у горњем делу, неколико

литара воде. Из посуде вода капље на мале лопатице точка сатног механизма. На питање да ли часовник тачно ради, чувар парка обично одговара „Кад у посуди има много воде, часовник мало жури, а када је вода при крају, мало закасни. Све у свему, ради добро!“

МИРИСНО МИНАРЕ

Године 1195. султан берберске династије Алмохада куб - ел Мансур поразио је у бици код Алакорса Алфонса VIII, краља Кастиље. У част победе султан је наредио да се у његовој престоници Маракешу подигне минарета, и то не обично, већ такво које ће „бити посластица и за око и за нос“.

Данас је минаре Кутубија, како је названо, једна од главних знаменитости Маракеша. Високо је 67 метара и као и некад „уживање за очи и нос“. Јер, приликом грађења мајстори су у креч ставили знатну количину мошуса који ни до данас није изгубио мирис.

КО ЈЕ БРБЉИВИЈИ?

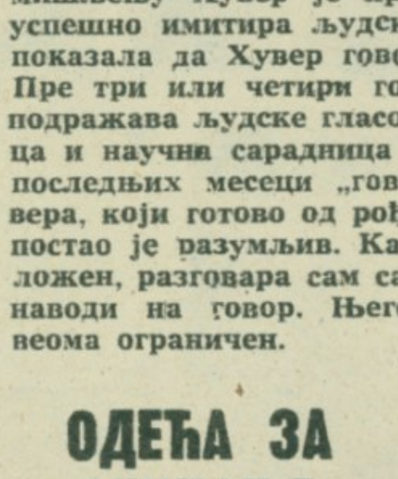
И поред широко распрострањеног мишљења да су жене брбљивије, оне не говоре ништа више од мушкараца. О томе сведоче резултати испитивања које су извршили амерички научници. Та истраживања довела су и до других занимљивих закључака. Тако се, на пример, показало да у току једног дана човек говори у просеку око један час што значи да у току живота, опет у просеку, човек говори две и по године. Ако би се свака његова реч записала, добио би се невероватно дуг монолог од 1000 томова од којих би сваки имао по 400 страница.

ФОКА КОЈА ГОВОРИ БАСОМ

Пријатељским поздравом „Хау ду ју ду?“ (Како сте?) сусреће фока по имену Хувер посетиоце акваријума у америчком граду Бостону. Затим се фока представља, изговара своје име. Понекад, додуше, Хувер може и да збуни посетиоце љутитим повиком: „Губите се одавде!“. Фоку, која иначе говори дубоким басом, стално проучавају амерички зоолози и зоопсихолози. По њиховом мишљењу Хувер је први сисар на свету који успешно имитира људски говор. Испитивања су показала да Хувер говори боље од папагаја. — Пре три или четири године фока је почела да подражава људске гласове — каже њена чуварица и научна сарадница акваријума. — Али, тек последњих месеци „говор“ десетогодишњег Хувера, који готово од рођења живи у акваријуму, постао је разумљив. Кад је Хувер добро расположен, разговара сам са собом, и кад га нико не наводи на говор. Његов речник, је, међутим веома ограничен.

ОДЕЋА ЗА СУНЧАЊЕ

У Швајцарској је пронађена тканина од полимера која пропушта ултраљубичасте зраке од којих, као што знамо, зависи колико ће наша кожа потамнети. Истовремено ова тканина штити кожу од сунчаних опекотина. Ако су тврђења проналазача новог полимера тачна, у скорој будућности моћи ћемо да се сунчамо и поцрнимо по целом телу не скидајући одећу.

МУЗЕЈ КРОМПИРА

У Бриселу постоји музеј кромпира у коме се посетиоци могу упознати с историјом, одгајивањем и селекцијом све важне повртарске културе. Поред тога у овом музеју може се чути музичко дело које је у част кромпира компоновао Јохан Себастијан Бах.

УПАЗАК КРОЗ КРОВ

У Тринидаду постоји хотел чији се улаз налази на крову а хотелско предворје тамо где се обично налази мансарда. Хотелски гости не пењу се у своје собе, већ се у њих спуштају лифтом. Хотел је наиме сагрђен уз високу, окомиту литицу до чијег врха и тачно до уласка у хотел води асфалтни пут.

БИМ И БУМ

ПЕЈЏИНАРИ

„ПЛАМЕНИ СТУБ" II ДЕО

ВИЦЕКРАЉ ВАВИЛОНА ЗАТВОРИО ЈЕ ТИТУРА И АШУРА У ХРАМ ЈЕР СУ ОТКРИЛИ ЊЕГОВУ ЗАВЕРУ ПРОТИВ ЦАРА ХАМУРАБИЈА. МАЈА И ТИТУРОВ СИН ИХ ТРАЖЕ ПО ХРАМУ...

ПОРЕД ЊИХОВОГ СКРОВИШТА ПРОШЛА ЈЕ ПОВОРКА СВЕШТЕНИКА КОЈИ СУ ПЕВАЛИ ХИМНЕ...

КАД СЕ ПОВОРКА УДАЉИЛА, МАЈКА И СИН СУ ПРОДУЖИЛИ ДАЉЕ...

САТИМА СУ ПРОЛАЗИЛИ КРОЗ ХОДНИКЕ И ДВОРАНЕ, ПЕЛИ СЕ МНОГОБРОЈНИМ СТЕПЕНИЦАМА...

НЕ МОГУ ВИШЕ! КАКО ДА ИХ НАБЕТО?!

НЕ ГУБИ НАДУ, МАЈКО!

ГЛЕДАЈ! ОЧЕВА ХАМАЈЛИЈА!

ТИТУР МОРА ДА ЈЕ ОВДЕ НЕГДЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, ИЗА ЗИДА, СЕДЕЛИ СУ ТИТУР И АШУР...

ЧИНИ МИ СЕ ДА СМО ОВДЕ ВЕЋ ДАНИМА...

АШУРЕ, КАО ДА ЧУЈЕТ СВОЈЕ ИМЕ...

И ЈА ИСТО ЧУЈЕМ!

ТО ЈЕ МАЈА!

ТИТУР НАМ ОДГОВАРА?

МАЈА, ПРИТИСНИ ЛАВЉЕ ОКО НА СЛИЦИ И ЗИД ЋЕ СЕ ОТВОРИТИ!

ХАМАЈЛИЈА НАС ЈЕ СВЕ ЗАШТИТИЛА?

А МОЖДА СУ НАМ ЗВЕЗДЕ БИЛЕ НАКЛОЊЕНЕ, МАЈА...

МОРАМО ДА ПОБЕГНЕМО ПРЕ НЕГО ШТО НАС ОТКРИЈУ!

МОЖЕМО СЕ УВИТИ У ОНЕ ЗАСТОРЕ! ИЗГЛЕДАЋЕ КАО ОГРТАЧИ!

НОГА ОВОГ СТОЛА ДОБРО ЋЕ НАМ ДОБИ...

ЕВО ИЗЛАЗА! И ТУ ИМА ЧУВАРА!

ПРОБИЋЕМО ПОРЕД ЊИХ! САМО ТИРНО!

ГЛЕ, КАКВИ ОНО ЉУДИ ИЗЛАЗЕ ИЗ ХРАМА?

ШТА ТЕ БРИГА! РЕЧЕНО НАМ ЈЕ ДА ПАЗИМО КО УЛАЗИ, А НЕ КО ИЗЛАЗИ!

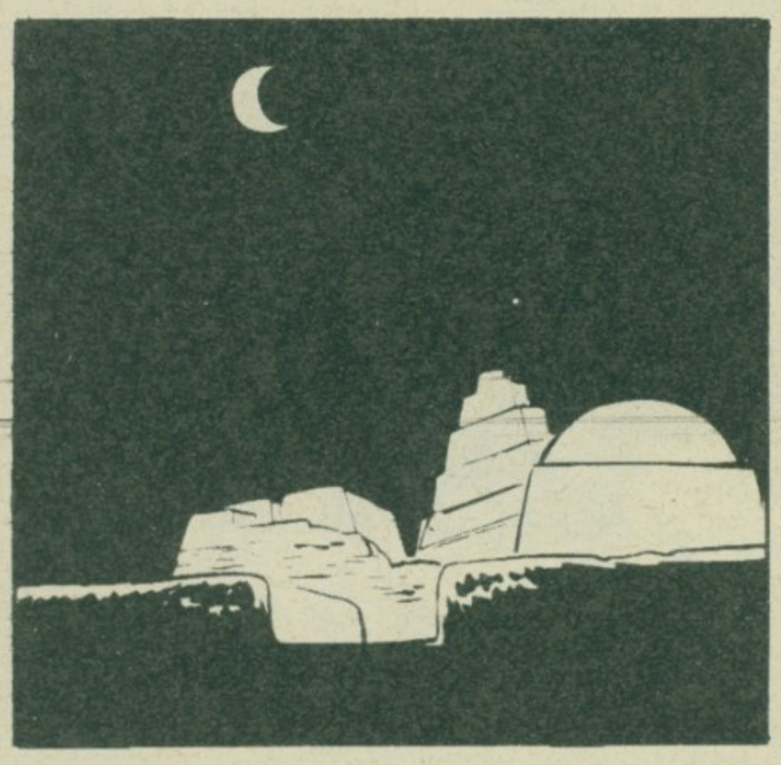
У ПРАВУ СИ!

НЕКА ВЕЛИКИ СВЕШТЕНИК МИСЛИ ДА СМО МРТВИ? АЛИ, ЦАРА ТРЕБА ОБАВЕСТИТИ О ЗАВЕРИ!

КОЛИКО ДАНА ИМА ДО ПРАЗНИКА АКИТУ?

ПЕТНАЕСТ, А ДО ТИРА МИ ТРЕБА ДВАНАЕСТ ДАНА!

КРЕЋЕМ ЈОШ ВЕЧЕРАС!

Ускоро је дошао час да се Титур опрости с породицом и пријатељем врачом...

У освит, Титур је напустио град Вавилон...

Растиња је убрзо нестало и пут је водио кроз пустињу према Тиру...

Сунце је преко дана неиздржљиво пекло...

Ускоро су се наднели црни облаци, а ваздух се испунио прашином...

Титур је окренуо камилу леђима према ветру а сам је сео поред ње, заклонивши лице огртачем...

Олуја је беснела сатима...

У зору је ветар стао. Титур се дигао и пришао камили...

Упинула је јадница од исцрпљености...

Титур је наставио пут пешице...

А онда су дошли дани без воде...

ПРЕТОРЕН И ЖЕДАН ТИТУР ЈЕ УПОРНО ИШАО С ЈЕДНИМ ЦИЉЕМ: ДА СПАСЕ ЖИВОТ ХАМУРАБИЈУ...

ОАЗА!

УТОРАН ЈЕ, АЛИ ЈЕ СНАЖАН! БИЋЕ ОДЛИЧАН РОБ!

ТАКО СУ ТИТУРА СТАВИЛИ У ЈАРАМ И ПОВЕЛИ ГА У СЕЛО...

5

КРЧАГ С ВОДОМ...

НЕ ТИЧИ СЕ АКО ТИ ЈЕ ЖИВОТ МИО?

УЈУТРУ СУ ИЗВЕЛИ ТИТУРА ИЗ КОЛИБЕ У КОЈОЈ ЈЕ ПРЕНОЋИО И ПРИВЕЗАЛИ ГА ЗА ДОЛАП...

ОКРЕЋИ ДОЛАП! ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ ВОДА!

БИЛО ЈЕ ПОДНЕ. ИЗНАД ДОЛАПА, ВИСОКО НА НЕБУ, КРУЖИО ЈЕ ОРАО...

ДОК ЈЕ ОКРЕТАО ДОЛАП, ТИТУР ЈЕ, ПОСМАТРАО ДЕТЕ У КОЛЕВЦИ НЕДАЛЕКО ОД СЕБЕ...

ОДЈЕДНОМ, ОРАО СЕ МУЊЕВИТО УСТРЕМИО НА ДЕТЕ...

УПОМОЋ! ОРАО ЋЕ МИ ОДНЕТИ ДЕТЕ...

ТИТУР ЈЕ ПРИТРЧАО И НАГЛИМ ПОКРЕТОМ ТЕЛА, ЈАРМОМ УДАРИО И ОТЕРАО ОРЛА...

СПАСАО СИ МИ СИНА... ХВАЛА ТИ ...

ИМАМ И ЈА СИНОВЕ, ДАЛЕКО ОДАВДЕ...

ТЕ НОЋИ...

ЛСТ! СТРАЖАР ЈЕ ПРЕД ВРАТИМА!

СПАСАО СИ МОГ СИНА, САДА БУ ЈА ТЕБЕ СПАСТИ!

ПОНЕЋЕЛА САМ ТИ НЕШТО ХРАНЕ И УЖЕ ДА СЕ СПУСТИШ НИЗ СТЕНЕ!

ИДИ, СТРАНЧЕ, СВОЈИМ СИНОВИМА!

ХВАЛА ТИ! АЛИ ЧЕКА ГЕ ПРВО ЈЕДАН ЗАДАТАК!

ТАКО СЕ ТИТУР ПОНОВО НАШАО У ПУСТИЊИ...

ЈЕДНОГ ДАНА СУСРЕО ЈЕ КАРАВАН...

КОЈЕ ЈЕ ОВО ЈЕЗЕРО, ПРИЈАТЕЉУ?

ЈЕЗЕРО КОРБУ!

ЗНАЧИ, ТИР ЈЕ БЛИЗУ? ЈЕСУ ЛИ СКОРО СВЕЧАНОСТИ АКИТУ?

ПОЂИ С НАМА! БРОДОМ ЋЕТО СЕ ПРЕВЕСТИ ПРЕКО ЈЕЗЕРА!

МАЛО КАСНИЈЕ...

НЕ БРИНИ, УКРЦАЋУ СВЕ КАМИЛЕ БЕЗ ТУКЕ!

ТИ СИ ДРАГОЦЕН ПРИЈАТЕЉ, ТИТУРЕ!

ЈЕДРЕЊАК ЈЕ ЛАГАНО СЕКАО ВОДУ, ДОК СЕ ТИТУР ОДМАРАО ПОРЕД СВОГ ПРИЈАТЕЉА ТРГОВЦА...

ПРЕВАЛИО СИ ТОЛИКИ Ј.Т ЗБОГ ПРАЗНИКА АКИТУА?

ЧЕКА МЕ ЈЕДАН ЗАДАТАК...

ТРГОВАЦ ЈЕ ДИСКРЕТНО ПРОМЕНИО ТЕМУ...

СОПСТВЕНИК БРОДА ЈЕ ЗАБРИНУТ... НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ...

ОНАКВИ ОБЛАЦИ ДОНОСЕ ОЛУЈУ, А МИ СМО ГРЕТОВАРЕНИ?

НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА КАСНИЈЕ СТРАШАН ВЕТАР ДИВАО ЈЕ ОГРОМНЕ ТАЛАСЕ...

СПУСТИ ЈЕДРО!

НЕ МОГУ, ГАЗДА! УЖЕ СЕ ЗАГЛАВИЛО!

ЧЕКАЈ... ПОМОЋИ ЋУ ТИ...

СНАЖНИ ТАЛАС ОБОРИО ЈЕ МОРНАРЕ...

ДОДАЈ МИ СВОЈ НОЖ!

ПЕЊЕ СЕ НА ЈАРБОЛ! ПОЛУДЕО ЈЕ!

ТО НАМ ЈЕ ПОСЛЕДЊА МОГУЋНОСТ, ИЛИ СМО ИЗГУБЉЕНИ!

БРЗИМ ПОКРЕТИМА ТИМУР ЈЕ ПРЕСЕКАО УЖЕ КОЈЕ ЈЕ ДРЖАЛО ЈЕДРО...

ЧИМ ЈЕ ЈЕДРО СКУПЉЕНО, БРОД СЕ ИСПРАВИО...

ОТПУЈА ПОПУШТА?

УСКОРО СЕ НЕБО ИЗВЕДРИЛО И БРОДИЋ ЈЕ БРЗО ЗАПЛОВИО ПУНИМ ЈЕДРОМ...

СПАСАО СИ НАМ ЖИВОТ, ТИМУРЕ? НЕ ЗАНИМА МЕ ШТА ТИ ЈЕ ЗАДАТАК, САМО ЋУ ТИ РЕЋИ ДА ЈЕ УЛАЗ У ТИР САДА ЗАТВОРЕН...

...И ДА БЕ СТРАЖЕ ГЕНЕРАЛА КАР-АШАРИЈА СВАКОГА ДА ЗАУСТАВЕ!

НЕШТО КАСНИЈЕ КАРАВАН ЈЕ ИМАО ЈОШ ЈЕДНОГ КАМИЛАРА...

ВИДИМ БЕЛЕ ЗИДИНЕ! ЈЕ ЛИ ТО ТИР?

ЈЕСТЕ! ЧУВАЈ СЕ! ДОЛАЗИ ПАТРОЛА!

СТОЈ!

ПРОЛАЗ ЈЕ ЗАТВОРЕН!

МИ СМО ЧАСНИ ТРГОВЦИ, ИДЕМО У ТИР?

ПРЕКАСНО! ГЕНЕРАЛ КАР-АШАРИ НЕ ДОЗВОЉАВА УЛАЗАК У ТИР ЗА ВРЕМЕ ПРАЗНИКА!

АКИТУ ПОЧИЊЕ ВЕЧЕРАС У ХРАМУ! ПРОПАШЋЕ ТИ ЗАДАТАК, ТИМУРЕ!

НАПОЈ СВОЈЕ КАМИЛЕ ПРЕ ВОЈНИЧКИХ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ХАР ХАМУРАБИ ПРИПРЕМАО СЕ ЗА СВЕЧАНОСТ...

ДВАДЕСЕТ ДАНА НЕМАМ ВЕСТИ НИ ИЗ ЈЕДНОГ КРАЈА ЗЕМЉЕ! ПОСЛЕ СВЕЧАНОСТИ ОДМАХ ИДЕМО НА ПУТ!

СТАНИ!

ШТА СЕ ДЕСИЛО?

СТРАНАЦ ЈЕ ПОБЕГАО НА ТВОЈОЈ КАМИЛИ ОФИЦИРУ!

ОДМАХ ЗА ЊИМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, НА ДВОРУ...

ГЕНЕРАЛЕ, ПО ТВОМ НАРЕБЕЊУ НИКО НЕЋЕ УЋИ У ГРАД НИТИ ДОНЕТИ ВЕСТИ ХАМУРАБИЈУ!

У РЕДУ! КАО ШТО СМО СЕ ДОГОВОРИЛИ, У СВЕТИЛИШТУ БУ ВИКНУТИ-**ХАМУРАБИ НАС ЈЕ ИЗДАО**-ПРОБОДЕ БУ ГА МАЧЕМ, А ВИ ЋЕТЕ ВИКАТИ-**ЖИВЕО ГЕНЕРАЛ ХАР-АШАРИ!**

На градској капији...

Човек на камили? Упакао је патроли?

Зауставите га стрелама!

Пазите! Скренуо је!

Скочивши вешто са камиле, Тимур се нашао на бедему...

Хеј! Наребујем ти да станеш!

За то време краљевска поворка, уз песму свештеника, кретала се према храму...

Зауставите га! Певајте гласније!

Шта се деша-ва, кар-ашари?

Ништа! Моји људи склањају с пута неку будалу!

Хатураби! Чувај се! Шаље те Ашур!

У реду! Хајдемо! Журим да што пре ово обавим!

ТОРАТО СПРЕЧИТИ СТРАНЦА ДА ГОВОРИ СА ЦАРЕМ!

У СВЕТИЛИШТУ ВРХОВНИ СВЕШТЕНИК ЈЕ ПОЗДРАВЉАО ХАМУРАБИЈА...

НЕКА ЈЕ ХВАЛА БОГУ МАРДУКУ ШТО ЈЕ ПОДАРИО ПОБЕДУ НАШЕМ ЦАРУ ХАМУРАБИ-ЈУ!

КАР-АШАРИ ТАШИО СЕ ТАЧА...

ХАМУРАБИ НАС ЈЕ ИЗДАО! СМРТ ИЗДАЈНИКУ!

АЛИ, ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ХРАМА ОДЈЕКНУЛО ЈЕ НА СВЕ СТРАНЕ...

ЧУВАЈ СЕ, ЦАРЕ! НИТКОВ ХОЋЕ ДА ДИРНУ РУКУ НА ТЕБЕ!

ИСТОГ ТРЕНУТКА ИЗДАЈНИК ЈЕ КРИКНУО И ИСПУСТИО МАЧ ПОГОЂЕН СТРЕЛОМ У ШАКУ...

БОГ МАРДУК МЕ ЈЕ ПОГОДИО!

СМИЛУЈ СЕ НА МЕНЕ... БОГ МЕ ЈЕ ПРОКЛЕО!

ОСТАЛИ ЗАВЕРЕНИЦИ ПОБЕГЛИ СУ ПРЕСТРАШЕНИ...

ЗАДРЖИТЕ ИЗДАЈИЦЕ! А ТИ ШТО СИ ПРОГОВОРИО МАРДУКОВИМ ГЛАСОМ И СПАСАО МЕ, ПРИЂИ!

ЈА САМ ТИТУР! ПОСЛАО МЕ ЈЕ ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ, ВРАЧ АШУР!

СТАНИ ТИ ЗДЕСНА, ТИТУРЕ, ТО ЈЕ НАЈВЕЋА ПОЧАСТ! КРОЗ НЕКОЛИКО ДАНА ВОЈСКА ЋЕ БИТИ СПРЕМНА ПА ЋЕМО ЗАЈЕДНО У ВАВИЛОН!

АЛИ, ДВОЈИЦА ИЗДАЈНИКА УСПЕЛА СУ ДА ПОБЕГНУ И СКЛОНЕ СЕ У ЈЕДНУ КУЋУ У ГРАДУ...

КИСАМ ВАС ЈОШ ОЧЕКИВАО! ШТА СЕ ДЕСИЛО?

ПОМОЗИ НАМ ДА ПОБЕРНЕМО У ВАВИЛОН У КАРАВАНУ КОЈИ ПОПАЗИ СУТРА!

И СУТРАДАН...

ВЕЛИКИ ЦАРЕ, ВОЈСКА НЕ ИДЕ БРЗО КАО ЈЕДАН ЧОВЕК! ДОЗВОЛИ МИ ДА СЕ ОДМАХ ВРАТИМ СВОЈОЈ ПОРОДИЦИ И АШУРУ!

ВЕОМА МИ ЈЕ СТАЛО ДА ОСТАНЕШ ПОРЕД МЕНЕ, ТИТУРЕ! НЕ БРИНИ, ТВОЈИ СУ БЕЗБЕДНИ!

НАЈЗАД ЈЕ ДОШАО ДАН КАД ЈЕ ХАМУРАБИЈЕВА ВОЈСКА КРЕНУЛА ИЗ ТИРА У ВАВИЛОН...

НАПРЕД!

У ИСТО ВРЕМЕ ДВА ЗАВЕРЕНИКА УШЛА СУ У ВАВИЛОН...

СМЕСТА НА ДВОР ВИЦЕКРАЉА!

ШТА, ХАМУРАБИ ЈЕ ЖИВ?! И ТО ЗАХВАЋУЈУЋИ ЦРВЕНОКОСОМ СТРАНЦУ!

НЕМОГУЋЕ! ЊЕГА И АШУРА САМ ЗАТВОРИО У ХРАМ!

ВИДЕЛИ СТО ГА СВЕЈИТ СЧИТА? ЊЕГОВА СТРЕЛА СПРЕЧИЛА ЈЕ КАРАЗАРИЈА ДА УДАРИ ЦАРА!

ЗНАЧИ, УСПЕО ЈЕ ДА ПОБЕГНЕ!

МОРАМ ОДМАХ ДА БЕЖИМ У НИНИВУ!

КАКВА НИНИВА? ХАМУРАБИ ЋЕ ЈЕ ЗАЧАС ПРЕГАЗИТИ! ИМАМО ПРЕЧА ПОСЛА!

ТИТУР ЈЕ ОПАСАН ПРОТИВНИК, ЗАТО ЋЕМО УЗЕТИ ДРАГОЦЕНЕ ТАСОЋЕ!

У ПРАВУ СИ, ПРВОСВЕШТЕНИЧЕ!

ТАЈКО, МИСЛИШ ЛИ ДА ЋЕ СЕ ОТАЦ БРЗО ВРАТИТИ?

НАДАЈМО СЕ, АЛИ ПУСТИЊА ЈЕ ВЕЛИКА...

НАОРУЖАНИ ЉУДИ УПАЗЕ У ДВОРИШТЕ...

САКРИЈТЕ СЕ!

ПРЕКАСНО, ШИТАШ-СИНЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ПУТУ ЗА ВАВИЛОН ...

ЦАРЕ, ПУТ ЈЕ ПРЕДУГАЧАК, А МОЈА ПОРОДИЦА ЈЕ У ОПАСНОСТИ!

СУДБИНА ЉУДИ ЈЕ У ТАРДУКОВИТ РУКАТА! СТРПИ СЕ!

БЛИЖИО СЕ КРАЈ ПУТА...

ТИМУРЕ, УЗМИ КОЊА И ИДИ СВОЈОЈ ПОРОДИЦИ!

ОДЈЕДНОМ...

У ГРАДУ, ТИМУР СЕ ЈЕДВА ПРОБИЈАО КРОЗ НАРОД КОЈИ ЈЕ ИЗИШАО НА УЛИЦЕ ДА ДОЧЕКА ХАТУРАБИЈА...

ДА ЛИ ЈЕ ОВДЈЕ БИЛА КУЋА ШИТАШ - СИНА?

НА ЖАЛОСТ, ЈЕСТЕ! ТО СУ УЧИНИЛИ ВИЈЕКРАЉЕВИ ЉУДИ!

ТАЈА... ДЕЦА... АШУР... НЕМОГУЋЕ!

ОЧЕ! НАЈЗАД!

ОХ, ОЧЕ! БОЈАО САМ СЕ ДА ТЕ ВИШЕ НЕКУ ВИДЕТИ!

ТАЈНИ МОЈ...

ДОШЛИ СУ ВОЈНИЦИ И ОДВЕЛИ ТАТУ... И БРАТА... И АШУРА... ЈА САМ СЕ САКРИО...

ЗНАШ ЛИ КУДА СУ ИХ ОДВЕЛИ?

ЈЕДАН ЈЕ ПОМИЊАО ДА ЋЕ ИХ ОДВЕСТИ КАНУ ХИТИТА... ХИТИТИ СУ НАШИ ПРИЈАТЕЉИ?

ХИТИТИ?!

КОД ХИТИТА СУ! ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕ ХИТИТЕ ПОНОВО ОРГАНИЗОВАТИ РАТ ПРОТИВ ТЕБЕ, А МЕНЕ ХОЋЕ ДА ОНЕМОГУЋЕ ЗБОГ ТАЛАНА!

НАТЕРАЋУ ХИТИТЕ ДА ВРАТЕ ТАОНЕ!

ДА УМРУ ТОЛИКИ ЉУДИ, А МОЖДА УЗАЛУД! ТРЕБА ДА С КАНОМ РАЗГОВАРАТО О МИРУ! ЧУВАЈ МИ СИНА И ДАЈ МИ ЈЕДНОГ КОЊА!

НАЗАД, ПОСЛЕ МНОГИХ ДАНА, ПРЕД ТИТУРОМ СУ СЕ УКАЗАЛИ СНЕЖНИ ВРХОВИ КАВКАЗА...

ЗА ТО ВРЕМЕ ПРЕД ШАТОРОМ ХИТИТСКОГ КАНА...

ОВАМО, ЗАРОБЉЕНИЦИ!

ТВОЈ ЦРВЕНОКОСИ ПРИЈАТЕЉ, АШУРЕ, УШАО ЈЕ У НАША ЛОВИШТА! МОЈИ ВОЈНИЦИ ЋЕ ГА УБИТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ТИТУР ЈЕ ЈУРИО ОБАЛОМ КАСПИЈСКОГ ЈЕЗЕРА...

ПРАТЕ ТЕ ОД ЈУЧЕ УВЕЧЕ...

ИДЕ ПРАВО ПРЕМА ЛОГОРУ?

НАРЕБЕЊЕ КАНОВОГ ПРИЈАТЕЉА ЈЕ ДА СТРАНАЦ НЕ ТРЕБА ДА СТИГНЕ ДО КАНА?

НА КОЊЕ? ОПКОЛИТЕ ГА?

ТАЈ БЕ НАМ ЈОШ И УМАКНИ?

ПРИБЛИЖАВА СЕ ЗЕМЉИ СМРТИ! АКО УЂЕ, ПРОПАО ЈЕ?

ЗА ЊИМ?

ПРЕКАСНО? УШАО ЈЕ У ЗЕМЉУ СМРТИ?

ДУХОВИ ЋЕ ГА УГРУШИТИ?

ТИТУРОВ КОЊ НЕРАДО ЈЕ СТУПИО НА ЦРНО, МАСНО ТЛО СА КОГА СЕ ШИРИО ЧУДАН МИРИС...

ПАЛА ЈЕ НОЋ. НИКО ГА ВИШЕ НИЈЕ СЛЕДИО И ТИТУР ЈЕ УПАЛИО ВАТРУ...

ЧУДНА ЗЕМЉА? БЛАТО У ДОДИРУ СА ВАТРОМ СТВАРА ПЛАВИЧАСТ ПЛАМЕН?

РАНО УЈУТРУ ТИТУР ЈЕ КРЕНУО ДАЉЕ КРОЗ ЗЕМЉУ СТРАТИ. НИГДЕ НИ БИЉКЕ НИ ЖИВОТИЊЕ... САМО МРТВА ТИШИНА...

ДУГО ЈЕ ТИТУР ПОСМАТРАС ТАЈ СТРАВИЧНИ СТУБ ТЕЧНОСТИ КОЈА ЈЕ НЕПРЕСТАНО ШИКЉАЛА ИЗ ЗЕМЉЕ...

ШТА ЛИ ТО СВЕТЛУЦА У РАВНИЦИ?

ЧИТАВ СТУБ ОНЕ ТЕЧНОСТИ КОЈА ЈЕ ЈУЧЕ ГОРЕЛА У БЛАТУ ОКО МОЈЕ ВАТРЕ...

МОРАМ СЕ ОВДЕ ВРАТИТИ!

НОЋ... У КАНОВОМ ШАТОРУ...

КАД ТИ КАЖЕМ, ВЕЛИКИ КАНЕ, БОЉЕ ТИ ПРВИ НАПАДНИ ХАТУРАБИЈА ДА ТИ НЕ БИ УНИШТИО ЗЕМЉУ!

ГДЕ?! КО ТИ ЈЕ ДОЗВОЛИО?!

ПОЗДРАВЉАМ ТЕ, ВЕЛИКИ КАНЕ, И МОЛИМ ДА СЕ НИ ТИ НИ ТАЈ ИЗДАЈНИК ПОРЕД ТЕБЕ НЕ ПОМЕРАТЕ!

ШТА ЖЕЛИШ?

ДОЛАЗИМ ДА ТИ ПОНУДИМ ПРИЈАТЕЉСТВО У ИМЕ ХАТУРАБИЈА, НАРА СУТЕРА И АКАБАНА, ВАВИЛОНА И АСИРИЈЕ!

НЕ СЛУШАЈ, КАНЕ, ТОГ ЛАЖОВА И ИЗДАЈНИКА!

ЛАКО ЋЕШ СЕ УВЕРИТИ ДА ТИ ЛОЖЕШ ВЕРОВАТИ...

КАД СВАНЕ, У ДОЛИНИ СМРТИ ЗАПАЛИЋУ ВАТРЕНИ СТУБ ВИСОК КАО ДА ДЕСЕТОРИЦА ЉУДИ СТОЈЕ ЈЕДАН ДРУГОМ НА РАМЕНИМА! ТА ВАТРА ЋЕ ДАНИМА ГОРЕТИ У ЗНАК ПРИЈАТЕЉСТВА ВАША ДВА НАРОДА!

ЛУКАВИ ХВАЛИСАВАЧ, КАЖЕ!

БУТИ! ТАЈ ЧОВЕК МИ СЕ СВИЂА И ПРОТЕРИВАЋЕ ГА!

ХАЈДЕ, ТИМУРЕ, АЛИ ЗНАЈ ДА СУ ТВОЈА ПОРОДИЦА И ПРИЈАТЕЉ У ТВОЈОЈ ВЛАСТИ!

АКО ЛАЖЕШ, ОНИ ЋЕ ПЛАТИТИ ГЛАВОМ!

УВЕРИЋЕШ СЕ ЈОШ ПРЕ ЗОРЕ!

ВЕЋ ДВА ЧАСА КАКО ЈЕ ТИМУР ОТИШАО - И НИШТА? ВИДИШ ДА ЈЕ ЛАГАО, КАНЕ?

РЕКАО ЈЕ - КАД СВАНЕ? ЈОШ ЈЕ НОЋ!

ОДЈЕДНОМ СЕ РАЗЛЕГЛА ЕКСПЛОЗИЈА И ОГРОМАН, ЦРВЕНИ ПЛАМЕН УЗДИГАО СЕ ИЗНАД ЗЕМЉЕ СМРТИ...

ПУСТИТЕ ОНУ ШКОРПИЈУ НЕК БЕЖИ! ОСЛОБОДИТЕ ТАОЦЕ И УКАЖИТЕ ИМ ПОШТОВАЊЕ!

СВИ ДРЕВНИ ИСТОРИЧАРИ ПОМИЊУ ОВАЈ ВАТРЕНИ СТУБ КОЈИ ЈЕ ВЕКОВИМА ГОРЕО НЕДАЛЕКО ОД ДАНАШЊЕГ ГРАДА БАКУА КОЈИ ИМА РАФИНЕРИЈЕ НАФТЕ...

БИЛО ЈЕ ВЕЋ ПОДНЕ КАД СЕ ТИМУР ВРАТИО...

ОВАЈ ПЛАМЕНИ СТУБ БИЋЕ ХАМАЈЛИЈА КОЈА ЋЕ ШТИТИТИ ПРИЈАТЕЉСТВО НАШИХ НАРОДА!

А ЈЕСИ ЛИ ОДГОНЕТНУО ЗНАЧЕЊЕ СВОЈЕ ХАМАЈЛИЈЕ, ТИМУРЕ!

ЈЕСАМ, АШУРЕ! ПРИЈАТЕЉСТВО И ЈЕДИНСТВО СУ БОЉИ ОД РАТА!

РАЊЕНИ ОРАО ОВДЕ ОЗНАЧАВА ЗАШТИТНИКА МИРА И ПРИЈАТЕЉСТВА!

ДАНАС САМ СХВАТИО ЗНАЧЕЊЕ ХАМАЈЛИЈЕ И ПРЕДАЈЕМ ТИ ЈЕ, СИНЕ, ДА ЈЕ ДАШ СВОМЕ СИНУ!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ ТИМУР ЈЕ СА ПОРОДИЦОМ И ПРИЈАТЕЉИМА КРЕНУО КА ВАВИЛОНУ ОСТАВЉАЈУЋИ ИЗА СЕБЕ ВИСОКИ ВАТРЕНИ СТУБ...

КРАЈ

ПОПАЈ

By Bud Sagendorf

... И РЕЦИ ЧАСНА МОРНАРСКА РЕЧ!

ТИ СИ НАЈВАЖНИЈА У МОМ ЖИВОТУ!

КАКО ЈЕ ТО ЛЕПО ЧУТИ И САЗНАТИ!

ЈЕДИНО МИ ЈЕ ДО ТЕБЕ СТАЛО!

ЈА САМ ТИ НАЈПРЕЧА! НЕЋЕШ МЕ **НИКАД** ОСТАВИТИ!

ШТО РЕКОХ- НЕ ПОРЕКОХ!

© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ИЗВИНИ, ПОПАЈЕ, МОРАМ НЕШТО ВАЖНО ДА ТИ КАЖЕМ!

БЗЗ... БЗЗ... И БЗЗ...

? ? ! !

? ? ?

А РЕК'О ЈЕ ДА САМ МУ САМО ЈА ВАЖНА У ЖИВОТУ!

? ? ?

НЕКИ МОРНАР У БИФЕНЦЕТУ „ТРУБИ" ДА МОЖЕ ДА СРЕДИ СВАКОГ МУШКАРЦА У НАШЕМ ГРАДУ!

! ! !

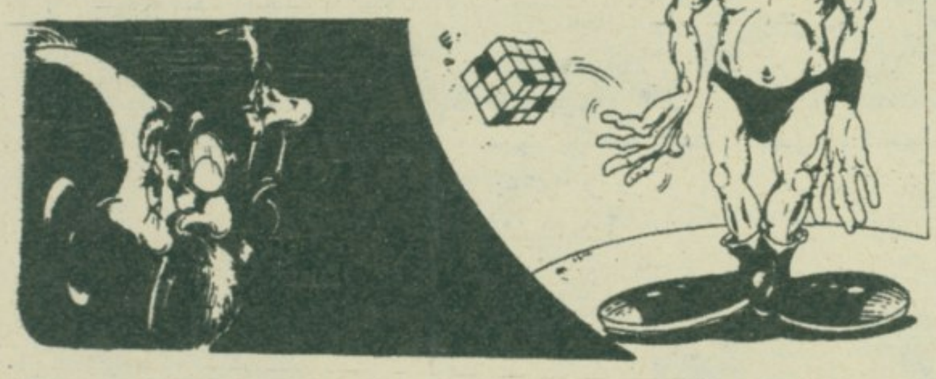
3-21

BUD SAGENDORF

ЧОВЕК 3.000 ГОДИНЕ

ШТА ЋЕ НАМ ОКО НА ПОТИЉКУ?

Како ће изгледати човек будућности: хоће ли имати пет руку, три ноге и седам срца? Врхунски научници никако да се у томе сложе.

Научници светског гласа, све сами чланови разних академија наука, скупили су се недавно у граду Минску и неколико дана стручно (и бурно) расправљали шта ће у огледалу видети неки наш чукунунук. Било их је најразличитијих струка — лекара, физичара, антрополога, социолога, електроничара, генетичара — и, показало се, веома различитих мишљења. Видело се то већ првог дана на изложби „модела" хомо футуруса, човека будућности: од њих су многи класичног изгледа, било је доста оних који су се заснивали на реалним прогнозама достигнућа науке у будућности, али и суперфантастичних.

Исто су се толико између себе разликовала и излагања присутних стручњака. Међутим, сви су желели исто: да одговоре на питање које интересује све нас (шта бисте дали да можете макар крајичком ока да завирите у будућност и видите шта ће бити „после нас"?) — како ће се развијати, шта ће бити са човеком? Са тим загонетним путником који већ вековима пролази кроз најразличитије цивилизације, од антике, преко средњег века до ове наше атомске ере, који је подигао небодере више од највишег дрвећа, саградио авионе тешке и по петнаест тона, променио око себе готово све а сам остао — исти.

ФАМОЗНЕ ВИЈУГЕ

А да ли је баш остао исти?

По просечној запремини великог мозга (1350 цм³) савремени човек се заиста не разликује од мозга неандерталца. Запремина мозга, међутим, ни издалека не говори о његовој сложености. Нашим прецима су недостајале оне тако често помињане вијуге (а и нама их — никад доста). Прецизније речено, и количине и дубина бразда на површини коре великог расле су постепено током еволуције. Нарочито су се интензивно развијали чеони делови. дошло је до одвајања посебних режњева и при том се повећавала зона апстрактног мишљења а смањивала она задужена за емоције. Тако је, рецимо, дошло до тога да пас има кудикамо оштрији њух од човека, а да соко види много, много пута боље од нас. Па ипак, човек и пса и сокола користи, а не обрнуто! Укратко, дошло је до „очовечивања" великог мозга. до развијања његових друштвених, чисто људских функција.

Еволуција јесте завршена, али развој траје и даље и он ће сигурно довести до још сложеније грађе великог мозга. Јер у структури и функцијама мозга већ су створени услови за пријем, обраду и чување огромног броја информација. Такав тренинг који почиње од дечијих јаслица и траје целог живота оставља на мозгу и конкретне материјалне трагове. Дакле, сматра велика група научника, људски мозак ће наставити да се развија док се његов физички изглед неће битније променити ни у будућности! Оваквим закључком сигурно ће бити разочарани многобројни љубитељи сензација. Међутим, изгледа да они морају да се помире с тим да ће тајанствени хомо футурус ипак имати само две руке, две ноге и једно срце, да ће у огледалу видети исто што и ми данас.

ПЕТАО СА ЈЕДАНАЕСТ СРЦА

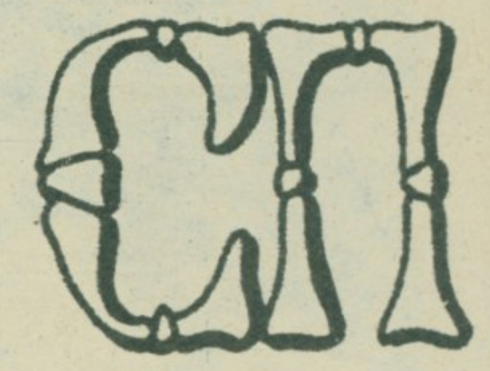
Само, видимо ли ми свој лик до краја како ваља? Познајемо ли своје тело? На конгресу у Минску велико интересовање побудило је проучавање људског крвотока на коме је годинама радио др Аринчин, дописни члан Белоруске академије наука.

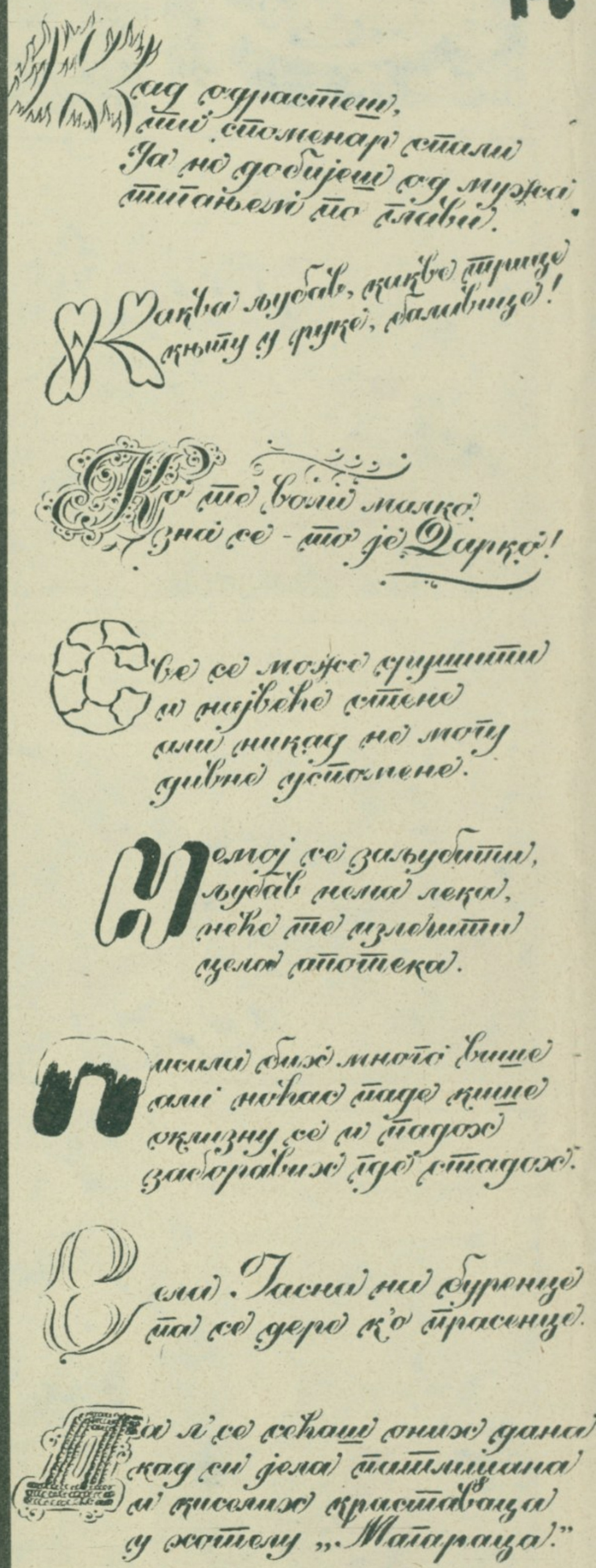
Међу неким животињским врстама често се срећу примерци са два-три па и више срца. Код петлова се, на пример, догађа да откријемо читаву огрлицу срца нанизаних једно на друго — рекорд носи један који је имао равно једанаест! Да ли треба да завидимо петловима кад знамо да се сви унутрашњи органи људског тела снабдевају крвљу помоћу једног јединог срца а претерана оптерећења тог органа веома су опасна? Не!

Истраживања су показала, наиме, да и мишићи у човечијем телу играју врло интересантну и незамењиву улогу у томе. Они нису само додаци срцу већ и његови верни помоћници. Мишићи скелета раде исто што и срце и то утолико ефикасније што је физичко оптерећење на њега веће. Штавише, кад човек трчи или ради неки други напоран посао, сваки скелетни мишић прелази, да тако кажемо, на „самообезбеђивање". Очигледно ради што сигурнијег снабдевања организма крвљу еволуција није пошла линијом повећавања броја срца већ „опкољавањем" једног јединог великим бројем помоћника. Делови крвотока изван срца — венски систем, трбух и трудни кош — раде као самосталне пумпе тако да се слободно може рећи да човек има више од 600 (периферних) срца! Шта у спрегнутости са тим значи сензационална вест коју прочитате у штампи о човеку са два срца!

Писци научнофантастичних прича покушавају да бића са других планета представе као савршенија од нас Земљана и дају им преимућства обично додавањем неких допунских органа, рецимо ставе им око на потиљак. Заиста, предност није мала. Троско биће с Андромеде тако има много већу шансу да одбије напад с леђа. Шта да ради бедни Земљанин који може да види само напред? Али, зар човечанство види напредак у пару сувишног ока или очију, ногу, руку или неких других органа? Није ли једино право људско решење створити такав свет у коме нећемо имати чега да се бојимо иза леђа?

Рајко Досковић

Читаоци, још једном вас подсећамо да се укључите у нашу наградну игру.

СПОМЕНАРИ ови и стари

Имате ли ви свој споменар? Пише ли у њему нешто лепо? Питајте маму, баку или тетку да ли се сећају својих споменара, а можда их још чувају у кутијама и сандуцима. Зато прошетајте од тавана до подрума и ако их пронађете, пошаљите „Забавнику" оно што вам се највише свиђа. Најлепше, најоригиналније или најдуховитије стихове објавићемо и наградити, а такође и цртеже. Ако је цео споменар заиста леп, спакујте га и пошаљите на адресу: „Политикин забавник", 11001 Београд, Македонска 29, поштански фах 124, са обавезном назнаком „СПОМЕНАРИ" (исто важи и за оне који шаљу преписе из споменара). Међу свим споменарима који стигну специјални жири изабраће десет најлепших и наградити их. (Све споменаре који стигну на конкурс редакција ће, што иначе није обичај, вратити!)

ПОТРАЖИТЕ, ИЗАБЕРИТЕ НАЈЛЕПШЕ УСПОМЕНЕ И ПОШАЉИТЕ!

Из споменара 18-годишње **Андријане Брмботе**, Захумска 52, Београд, кад је била ученица V: О. Ш. „Иван Горан Ковачић"

Из споменара 18-годишње **Јасмине Николић**, Захумска 52, Београд, кад је била ученица V:, О. Ш. „Иван Горан Ковачић".

Кад завеш у мирницу
узми једну грањицу
стави је до срца свога
и сети се мене моја.

Ако ти коса дуга
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти уста мирише
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти нос дуг
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти уво мало
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти уво велико
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти образ румен
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти образ бео
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти уста мирише
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти уво велико
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти образ румен
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти образ бео
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти нос дуг
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти коса дуга
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти уста мирише
воли те највише.
1+2 = воли те јако
2+3 = да не знаш ти
4+5 = да не зна свет
6+7 = адресу ти не дам
7+8 = пољуби ме сам!

Ако ти уво мало

1944·1982.

СЕДИШТЕ ЗА КАТАПУЛТИРАЊЕ

ПИЛОТ КОЈИ СЕ НАЂЕ У АВИОНУ КОЈИ ЈЕ ПРЕТРПЕО УДЕС ТРЕБА САМО ДА НАВУЧЕ ЗАШТИТНИ ОКЛОП ПРЕКО ГЛАВЕ И ПОВУЧЕ РУЧКУ ИЗМЕЂУ НОГУ. ДАЉЕ СЕ СВЕ ОДВИЈА АУТОМАТСКИ И НЕ ТРАЈЕ ДУЖЕ ОД ДВЕ СЕКУНДЕ.

ЏЕЈМС МАРТИН

РАКЕТНИ МОТОРИ СЕДИШТА СУ АКТИВИРАНИ

ПРОШЛО ЈЕ СКОРО ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА ОД ПРВИХ ЕКСПЕРИМЕНАТА СА СЕДИШТИМА ЗА КАТАПУЛТИРАЊЕ КОМПАНИЈЕ МАРТИН-БЕЈКЕР И ОНИ ЈОШ НИСУ ЗАВРШЕНИ. НЕПРЕСТАНО СЕ ПОЈАВЉУЈУ НОВИ, САВРШЕНИЈИ МОДЕЛИ КОЈИ СУ САДА ВЕЋ САСТАВНИ ДЕЛОВИ САВРЕМЕНИХ ВОЈНИХ АВИОНА. ПРВИ МАРТИН-БЕЈКЕР ЈЕ ОДАВНО ВЕЋ МУЗЕЈСКИ ОБЈЕКТ АВИЈАЦИЈЕ. КОНСТРУИСАО ГА ЈЕ ЏЕЈМС МАРТИН И ПРЕДСТАВЉАО ЈЕ ЈЕДНОСТАВНО СРЕДСТВО ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ ПИЛОТА ИЗ КАБИНЕ, ЧИЈА ЈЕ ДАЉА СУДБИНА БИЛА У ЊЕГОВИМ РУКАМА ЈЕР ЈЕ САМ МОРАО ДА СЕ ИСПЕТЉА ИЗ КАИШЕВА И ПОБРИНЕ ЗА ОТВАРАЊЕ ПАДОБРАНА. МОДЕЛИ КОЈИ СЕ ПОЈАВЉУЈУ ОД 1968. ИМАЈУ ЧИТАВ ПРОЦЕС ЛАНСИРАЊА АУТОМАТИЗОВАН - ОД КАТАПУЛТИРАЊА ДО СТАБИЛИЗОВАЊА У ВАЗДУХУ, ОД УСПОРАВАЊА ДО РАЗВИЈАЊА ПАДОБРАНА И ОДВАЈАЊА ПИЛОТА ОД СЕДИШТА. СВЕ ТО САДА МОЖЕ ДА СЕ ОДИГРА И У ТАКОЗВАНОМ „НУЛТОМ ПОЛОЖАЈУ", ОДНОСНО ПРИ „НУЛТОЈ БРЗИНИ" И НА ЗЕМЉИ. ПОРЕД ТОГА, СЕДИШТЕ МОЖЕ ДА СЕ КОРИСТИ И НА ВИСИНИ ОД 18 ХИЉАДА МЕТАРА И ПРИ БРЗИНИ ДВА ПУТА ВЕЋОЈ ОД БРЗИНЕ ЗВУКА, САМО ШТО ПИЛОТ ТАДА МОРА ДА НОСИ СКАФАНДЕР И БОЦУ С КИСЕОНИКОМ. ОВО СЕДИШТЕ ЧАК МОЖЕ ДА СЕ КОРИСТИ И ПОД ВОДОМ!

ПРВИ ТЕСТОВИ ВРШЕНИ СУ НА РАМПИ ВИСОКОЈ 4,8 МЕТАРА

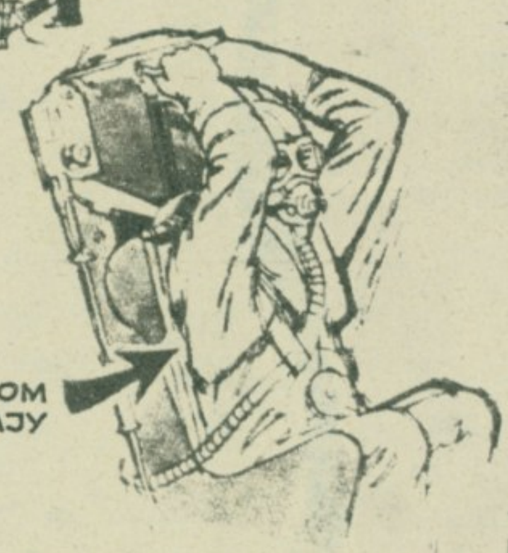

ПОМОЋУ МАРТИН-БЕЈКЕРОВОГ СИСТЕМА ЗА КАТАПУЛТИРАЊЕ ИЗ КАБИНЕ СЕ ИЗБАЦУЈУ И ПИЛОТ И НАВИГАТОР. ДА НЕ БИ ДОШЛО ДО ЊИХОВОГ СУДАРА У ВАЗДУХУ, СЕДИШТА СЕ ЛАНСИРАЈУ У РАЗМАКУ ОД НЕКОЛИКО ДЕЛОВА СЕКУНДЕ И ПОД РАЗЛИЧИТИМ УГЛОВИМА.

ШТИТНИК ЗА ЛИЦЕ

ПИЛОТ У ПРАВИЛНОМ ПОЛОЖАЈУ

ПИЛОТСКО СЕДИШТЕ УПРАВО НАПУШТА КАБИНУ

УЖАД КОЈА ОДВАЈАЈУ ПИЛОТА ОД СЕДИШТА

БРАВА

ПРЕГАЧА

АУТОМАТСКА ОПЕРАЦИЈА

СЕДИШТА ПОСЛЕ ЛАНСИРАЊА ТРЕБА БЕЗБЕДНО ДА СПУСТИ НА ЗЕМЉУ ПИЛОТА КОЈИ ЈЕ ПОВРЕЂЕН ИЛИ БЕЗ СВЕСТИ. НА ЦРТЕЖУ ВИДИТЕ БРАВУ КОЈА ДРЖИ УЖАД ПАДОБРАНА СВЕ ДОК НЕ ДОЂЕ ВРЕМЕ ЗА ЊИХОВО ОСЛОБАЂАЊЕ. ПЛАТНЕНА ПРЕГАЧА, КОЈА ЈЕ ТАКОЂЕ ПРИЧВРШЋЕНА ЗА БРАВУ, ИЗВЛАЧИ ПИЛОТА ИЗ СЕДИШТА И У ИСТО ВРЕМЕ ОТВАРА ПАДОБРАН СМЕШТЕН НА ЗАДЊЕМ ДЕЛУ СЕДИШТА ЗА КАТАПУЛТИРАЊЕ.

ЈОШ СУПРВА СЕДИШТА БИЛА ОПРЕМЉЕНА СЕНЗОРИМА ПОД ПРИТИСКОМ КОЈИ НИСУ ДОЗВОЉАВАЛИ ДАСЕ ПАДОБРАН ОТВОРИ ИЗНАД ТРИ ХИЉАДЕ МЕТАРА. НА ТАЈ НАЧИН ПИЛОТ НИЈЕ БИО ИЗЛОЖЕН ХЛАДНОЋИ ИЛИ НЕДОСТАТКУ КИСЕОНИКА И БРЗО БИ СЕ СПУСТИО НА ВИСИНУ ОД ТРИ ХИЉАДЕ МЕТАРА КАД ПАДОБРАН ВЕЋ МОЖЕ ДА СЕ ОТВОРИ. САВРЕМЕНА СЕДИШТА ФУНКЦИОНИШУ И КАД АВИОН НИЈЕ У ПОКРЕТУ ВЕЋ У НУЛТОМ ПОЛОЖАЈУ.

НУЛТА БРЗИНА

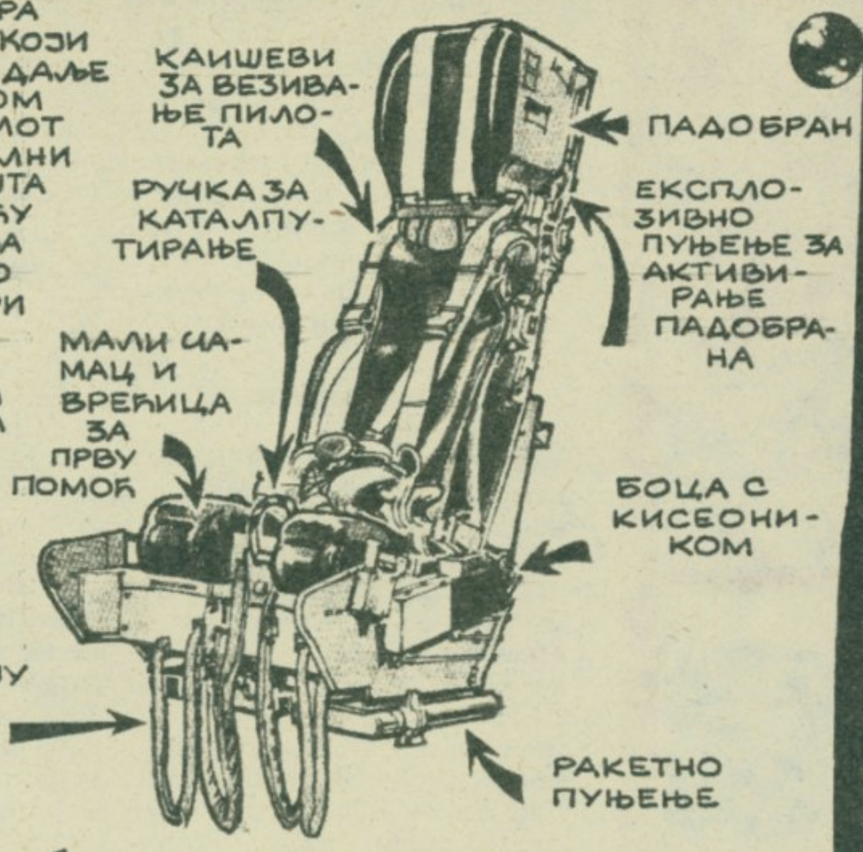
НУЛТА ВИСИНА

АВИОН С ВЕРТИКАЛНИМ УЛЕТАЊЕМ КОМЕ СЕ ПОКВАРИ МОТОР МОЖЕ ДА СЕ НАЂЕ И У ОВАКВОМ ПОЛОЖАЈУ.

... СЕДИШТЕ СЕ КАТАПУЛТИРА ПОМОЋУ РАКЕТНОГ МОТОРА КОЈИ ГА ОДБАЦУЈЕ ШТО ВИШЕ И ДАЉЕ ОД АВИОНА И ТО ПРИ ТАКВОМ СТЕПЕНУ УБРЗАЊА КОЈИ ПИЛОТ МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ. КОНТРОЛНИ СИСТЕМ САВРЕМЕНОГ СЕДИШТА (ЦРТЕЖ ДЕСНО) РАДИ ПОМОЋУ ГАСА И АУТОМАТСКИ ОБАВЉА МНОГЕ СЛОЖЕНЕ РАДЊЕ И ТО У ДЕЛИЋИМА СЕКУНДЕ. СТАРИ СИСТЕМ ШТИТНИКА ЗА ЛИЦЕ ЗАМЕЊЕН ЈЕ ШЛЕМОМ И ВИЗИРОМ КОЈИ СУ ДОВОЉНА ЗАШТИТА ОД УДАРА ВАЗДУХА ПРИ ВЕЛИКИМ БРЗИНАМА. РУЧКА ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ СЕДИШТА НАЛАЗИ СЕ ИЗМЕЂУ ПИЛОТОВИХ НОГУ.

КАИШЕВИ ЗА НОГЕ ТАКО СУ ПОДЕШЕНИ ДА АУТОМАТСКИ ВЕЗУЈУ НОГЕ ПИЛОТУ ПРЕ ИЗБАЦИВАЊА ИЗ КАБИНЕ. НЕКИ АВИОНИ ИМАЈУ И КАИШЕВЕ ЗА РУКЕ.

* КРОВ ПИЛОТСКЕ КАБИНЕ АУТОМАТСКИ СЕ ОДБАЦУЈЕ ИЛИ ГА САМО СЕДИШТЕ ПРОБИЈЕ (ЗАВИСНО ОД МОДЕЛА АВИОНА).

ФАЗЕ ИЗБАЦИВАЊА СЕДИШТА

ПИЛОТ ПОВЛАЧИ РУЧКУ ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ СЕДИШТА, КАИШЕВИ НА СЕДИШТУ СЕ ЗАТЕЖУ, УРЕЂАЈ ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ СЕ АКТИВИРА, КАИШЕВИ ЗА НОГЕ И РУКЕ СЕ ТАКОЂЕ ЗАТЕЖУ, ОТКАЧИЊЕ СЕ БОЦА С КИСЕОНИКОМ, ОДБРОЈАВАЊЕ СЕНЗОРА ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ ПАДОБРАНА ПОЧИЊЕ, РАКЕТНИ МОТОРИ СЕ ПАЛЕ, ВЕЗЕ КОЈЕ ДРЖЕ ПИЛОТА ЗА СЕДИШТЕ ПУЦАЈУ И ОД СЕДИШТА СЕ ОДВАЈА ШТИТНИК ЗА ЛИЦЕ И ПАДОБРАН КОЈИ ОСТАЈЕ НА ЛЕЂИМА ПИЛОТА. СВЕ СЕ ТО ОДВИЈА У РОКУ ОД СЕКУНДЕ И ПО.

... СЕДИШТЕ НАСТАВЉА СЛОБОДАН ПАД, ШТИТНИК ЗА ЛИЦЕ ОДУВАВА ВЕТАР И ИСТОВРЕМЕНО СЕ ОТВАРА ПАДОБРАН. ПАКЕТИЋ ЗА ПРВУ ПОМОЋ ОСТАЈЕ ВЕЗАН ЗА ПИЛОТА.

ИЗБАЦИВАЊЕ ИЗ ВОДЕ

ОСТВАРУЈЕ СЕ УГРАЂИВАЊЕМ СПЕЦИЈАЛНОГ СИСТЕМА ЗА СТАНДАРДНО СЕДИШТЕ И НЕ УТИЧЕ НА ЊЕГОВЕ ОПЕРАЦИЈЕ У ВАЗДУХУ. ОВАКВО СЕДИШТЕ ИЗБАЦУЈЕ ПИЛОТА НА ПОВРШИНУ ВОДЕ С НАДУВАНИМ ПРСЛУКОМ ЗА СПАСАВАЊЕ ЧАК И КАД ЈЕ ОВАЈ БЕЗ СВЕСТИ.

„Г" ОПТЕРЕЋЕЊЕ

ХЕЛИКОПТЕРИ

КОНСТРУКТОРИ СЕДИШТА ЗА КАТАПУЛТИРАЊЕ МОРАЈУ ДА ИДУ УКОРАК С РАЗВОЈЕМ АВИОНА И ВЕЋ УВЕЛИКО РАДЕ НА СЕДИШТИМА ЗА ЛОВАЧКЕ АВИОНЕ СЛЕДЕЋЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ, КОЈА ЋЕ МАНЕВРИСАТИ ПРИ ВЕЛИКИМ „Г" ОПТЕРЕЋЕЊИМА КОЈА ДЕЛУЈУ НА ЧОВЕЧИЈИ ОРГАНИЗАМ КАО ЦЕНТРИФУГАЛНА СИЛА. УПОРЕДО СЕ РАДИ И НА СЕДИШТИМА КОЈА ЋЕ МНОГО ВИШЕ ОДГОВАРАТИ ОСОБИНАМА СВАКОГ ТИПА АВИОНА. ЧАК БИ И ХЕЛИКОПТЕРИ МОГЛИ ДА ИМАЈУ СЕДИШТА ЗА КАТАПУЛТИРАЊЕ.

ГЛАСАЊЕ ЗА ОСАМ МИНУТА

Варошица Модрича, на путу за Сарајево, кад је екипа „Забавника“ стигла тог пролећног дана већ је живела својим уобичајеним темпом. Жамор деце у стамбеним четвртима, куће са лепо уређеним двориштима, набубрелим гранама и шарене ограде, понека разрована улица која чека асфалт и ту и тамо неизбежни „кафић“.

Први у општини

Случај је хтео да сретнемо Срету Тешића, једног од чланова изборне комисије, који нам је одмах рекао да ћемо о свему најбоље сазнати ако кренемо у Центар за средње усмерено образовање „Ђуро Пуцар Стари“ и потражимо Рецу Пелеша, председника Друштва за узгој расних голубова који је водио читаву ову акцију.

Рецо има тридесет четири године, просветни је радник, отац двоје деце, тренутно референт народне одбране у поменутој школи. Симпатично „оштар“, а примио нас је онако као што смо и очекивали: у њему смо одмах препознали одушевљеног голубара.

— Гласање је било предвиђено за 19. март — почео је Рецо — и како са селима Добра Вода на Вучјаку и Врањска Требава на Требави због неприступачног терена немамо телефонске везе, другови из Социјалистичког савеза Адамић Јуре и Дринић Гавро позвали су ме, подсетили на један претходни договор, и од мене затражили одређене гаранције. Обећао сам да ће до девет часова тог дана извештај о гласању у овим местима стићи у Сарајево. Сакупио сам одмах другове из клуба: Кемала, Симу, Сеада, Енеса, Ахмета, Асмира и друге и договорио се с њима да рано ујутру тог дана једни однесу голубове у Добру Воду а други у Требаву. Око девет часова, кад смо већ могли да очекујемо први извештај, нестрпљење је достигло кулминацију...

Тачно у 9.08 једна голубица, моја Тачка (има тачку на грудима) долетела је и ушла у голубарник. Са ноге смо јој скинули поруку пресвучену станиолом: тачан број људи који су до тог времена гласали, обавештење о временским условима и, посебно, поздрави другова из локалне месне заједнице... У 9.10 извештај је већ прослеђен Сарајеву и то први који је у том тренутку дат у општини Модрича. Други голубови дошли су у 9, 11, 13 и 15 часова кад је гласање завршено...

— Шта да вам кажем — наставља Рецо усхићено и са поносом. — Кад је у 10 часова Радио Сарајево известио слушаоце да су голубови из Модриче обезбедили прве извештаје о гласању за само осам минута, мештани из Врањачке Требаве вратили су се на бирачко место и направили народно весеље.

Чује се школско звоно — жагор у ходницима. Отварају се врата, улази група ученика: питају могу ли да добију заставице Друштва. Неки хоће да дођу на консултације, праве своје прве голубарнике. Чини се да сви само о томе причају... Рецо стиже да одговори свима, моли их да дођу мало касније...

Хиљаду километара на дан

— Све сте изгледа заразили голубарством?

— Мислим да о неким

РЕЦО И ТАЧКА!

ТАКМИЧЕЊА

Постоје клупска, национална (за првенство Југославије) и интернационална такмичења (за првенство света).

Почињу тако што појединци узгајивачи разврставају голубове у одређене ранг-листе и са сваким од њих недељно изводе дванаест до четрнаест летова. Резултате сваке недеље шаљу на обраду у Писмоношки савез у Лозници. Ту се прави ранг-листа голубова и голубари сачињавају репрезентацију Југославије која учествује у писмоношким олимпијадама. Најбољи голуб постаје шампион света и третира се као драгоценост којој је немогуће одредити вредност. Најбоље резултате досад су постигли Чеси и Румуни. Југословени узгајају суперквалитетне голубове — наследнике војних голубова.

Процена лепоте голубова врши се на основу гипсане фигуре начињене по одређеним стандардима за одговарајућу врсту.

Готово сви знају да голуб симболише љубав, слогу и разумевање; добро познату маслинову гранчицу мира носи бели голуб попут онога у Титовим рукама.

ствима о голубовима, поготово писмоношама, људи појма немају. Они се користе за везу у воіне сврхе још од времена старих Египћана. Ни Белов телефон из 1876. године није их потпуно истиснуо: у првом светскем рату голуб писмоноша помогао је пробијање Солунског фронта, а одмах затим формиране су регуларне голубарске чете у коњици, авијацији и пешадији. У Новом Саду је постојао пункт са десет хиљада јединки.

— А други светски рат?

— Мање су се користили, али се зна да данас све војске, чак и највеће светске силе, рачунају на голубове, рецимо, опремају голубове минијатурним камерама за снимање из ваздуха. Код нас се писмоноше највише користе у спорту, мада треба да нађу своје место у нашем систему општенародне одбране. Знате, голуб може да лети и брзином од преко сто километара на час и у једном дану пређе хиљаду километара раздаљине.

Голуб — народни херој

— Рецо, реците нам неколико ствари које ће запањити читаоце.

— То неће бити проблем — одговара он самоуверено и почиње да сипа као из рукава:

— Римљани су се готово искључиво користили голубијом поштом, поготово кад је у питању била љубавна кореспонденција. У Кини су голубовима који преносе поруке на леђа стављали трску да „свира“ и растерује птице грабљивице (соколове и јастребове — кобац му ништа не може, осим кад је превише уморан). У Француској је после првог светског рата 200 хиљада голубова проглашено борцима и у граду Лилу су им подигли величанствено споменик. Американци имају голуба народног хероја кога је до краја живота опслуживала чета војника. Совјети их користе као контролоре у фабрикама.

— Објасните нам како?

— Па, голуб има фантастичан вид. Претпоставља се да види и на удаљености од педесет километара! Овде је ипак реч о нечем другом. У једној фабрици која израђује савршено округле лагере голуб је дресиран да притиска тастер по принципу исправан — неисправан. Испоставило се да ниједан лагер не ваља и да би утврдили право стање ствари, људи су се послужили микроскопом. Откривено је да радник није користио ХТЗ опрему па је масноћа с прстију учинила да округлина добије неравнину коју је голуб врло лако могао да види.

— Чиме да завршимо ову серију занимљивости?

— У ово ће, вероватно, мало ко да поверује. Иако имају најсавременију електронску везу са светом, Јапанци тренутно у новинским кућама држе голубове и њима се користе у свом послу! Писмоноше су прави љубимци фото-репортера.

ПОЗДРАВ ТИТУ

— 1956. год. голубари су покренули идеју да се организује Титова голубија штафета. Голубови су обишли Југославију и донели поруку младих до Скупштине. Одатле су лични Титови голубови однели поруку на Дедиње.

— Уместо тога, у последњих 20 година, сваког 25. маја одржава се Куп маршала Тита у оквиру клубова, а покровитељ је омладинска организација по градовима.

— На иницијативу страних и наших узгајивача голубова писмоноша почетком прошле године покренута је иницијатива да се организује интернационални и национални меморијални лет голубова писмоноша у спомен другу Титу. Прошле године такмичило се 4.100 голубова.

— У 1982. години изведене су и планирају се следеће трке голубова писмоноша:

25. маја Кумровец — Дан младости за клубове Србије
25. маја Београд — Дан младости за клубове Словеније и Хрватске
4. јул Љубљана — Меморијални лет за клубове Србије
4. јул Београд — Меморијални лет за клубове Словеније
4. јул Ниш — Меморијални лет за клубове Хрватске

Интернационалне:

17. јул Франкфурт — за све југословенске клубове
1. август Минхен и Ђевђелија — за све југословенске клубове

Млено за „бебе“

Иако постоје такмичења на којима се оцењује брзина и ефикасност писмоноша (види антрфиле), голубови се такмиче и на друге начине, у зависности од врсте којој припадају, а има их једанаест. Наравно, имају и свој педигре. Али пре тога да кажемо да писмоноше спадају у спортске голубове, да су **кокошари** слични кокошкама; **добошари** кад гучу као да добују; **коврцави** имају „фризуру“ а **брадавичари** израслине на кљуну и око очију. У ову групу спадају такозвани **каријери** чије узгајиваче називају „каријеристима“.

Удварање „арапског лајавца“ подсећа на дечји смех. Амстердамски гушан се у истој прилици толико надува да личи на лопту. Енглески **турбит** нема кљуна већ само уста тако да други голубови, такозване „дадиље“ морају да му хране младе (првих пет дана голубијим млеком). Македонског **дунека** сматрају најпаметнијим од свих: памти име, команде и слике, савршено може да се дресира...

— Да вам кажем још и ово — додаје на растанку Рецо — Никола Тесла је волео и гајио голубове и због њих је једном приликом морао да се исели из хотела „Валдорф Асторија“. Марлон Брандо не заостаје за њим. Страствени узгајивачи су још и наши популарни естрадни уметници Предраг Живковић Тозовац и његов колега Звонко Богдан...

Данас су то и сви Модричани — листом, додајемо ми под утиском атмосфере коју је овде створио просветни радник и одушевљени голубар Рецо Пелеш.

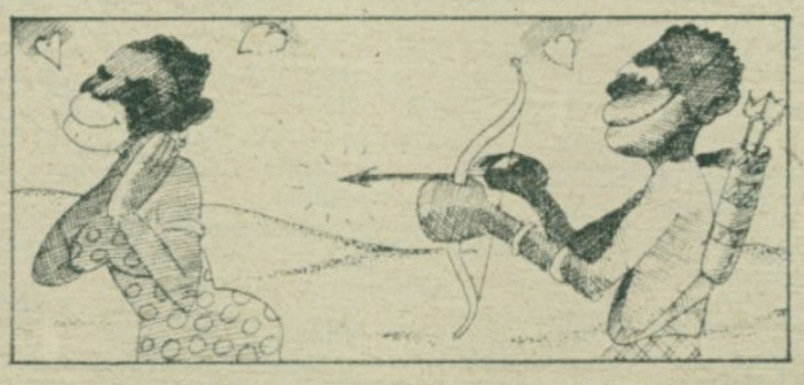
Сва упутства о узгајању голубова можете добити ако се обратите на адресу узгајивача ситних животиња Југославије: **Марка Миљанова б.б. Нови Сад.**

Диего Варагић

МЕЂУ МНОГИМ НОВИНСКИМ ВЕСТИМА, РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА, ЦИФРАМА И ПРОЦЕНТИМА О ПОСЛЕДЊИМ ИЗБОРИМА, МОЖДА НИСТЕ ЗАПАЗИЛИ ЈЕДНУ ГОТОВО НЕВЕРОВАТНУ ПОЈЕДИНОСТ: У ОПШТИНИ МОДРИЧА ГОЛУБОВИ-ПИСМОНОШЕ ДОНОСИЛИ СУ РЕЗУЛТАТЕ! КО ЈЕ ТО ДОШАО НА НЕОБИЧНУ ИДЕЈУ САЗНАЛИ СМО НА ЛИЦУ МЕСТА.

АМОР У ПУСТИЊИ

Када Бушман из пустиње Калахари достигне зрелост, он почиње да себи тражи животну сапутницу. Дами свог срца он као знак љубави не шаље цвеће (откуд цвеће у пустињи?) и не пева јој серенаде (с гитарама у Калахарију још оскудевају). Младић решен на женидбу најпре ће од рога антилопе да изреже мали лук — не већи од десет центиметара — и за њега да изради десетак стрелица. Затим по старом рецепту, наслеђеном од дедова, кува нарочите траве и у тај одвар замаче врхове стрелица. Када је Аморово оружје готово, Бушман креће у освајање. Он се неприметно приближи изабраној девојци и избацује стрелицу трудећи се да девојку погоди у крста. Ако она ишчупа стрелицу из тела и изломи је на комадиће, значи да не прихвата удварача. Али, ако Бушманка остави стрелицу на себи (разуме се, не заувек) и на лицу не покаже да је уплашена и да је боли — све је у реду: удварач је по њеном укусу.

ПОШТАРИ ЈЕЗДЕ КРОЗ ЛОНДОН

На улицама Лондона могу се опет, као у давна времена, видети коњаници с поштанским торбама преко рамена како разносе препоручена писма, телеграме и пакете. Поштански стручњаци израчунали су да разносачи поште лакше и брже стижу до жељеног места од оних који користе мотоцикле и мале аутомобиле. Коњи се лакше пробијају кроз улице закрчене аутомобилима а за прелазак с једне стране улице на другу смеју да користе пешачке прелазе.

ТЕШКОМЕТАЛНА ГРМЉАВИНА

Поновна популарност хеви-метал звука који је по многима синоним за рок музику, избацила је пре две године на површину низ група које су покушале да баце у заборав старе звезде овог тренда као што су Дип Парпл (Deep Purple) или Блек Сабат (Black Sabbath). Један од тих састава који је успешно наставио традицију чврсте, тврде музике, пакленог темпа и експлозивних вокала је и Ајрон Мејден (Iron Maiden), група која се са своја три албума и неколико успешних синглова сигурно сврстала међу најпопуларније светске рок бендове. Прошле године, у септембру, гостовали су и у Београду.

Њихов најновији албум зове се »The Number Of Beast« и одмах по објављивању стигао је на прво место енглеске топ-листе, што се није дешавало ни много познатијим саставима на врхунцу њихове каријере. Сингл »Run To The Hills« („Бекство у планине") недељама се налазио међу најтраженијим у многим земљама Европе.

У нешто измењеном саставу, са новим певачем Брјусом Дикинсоном, Ајрон Мејден се већ месецима налази на великој светској турнеји: у априлу су гостовали у Шпанији, Француској, Швајцарској, СР Немачкој и Холандији, од маја од 17. августа су у Америци и Канади, а онда почиње турнеја по Јапану и Аустралији. Од 25. септембра до 20. октобра Ајрон Мејден ће посетити неколико европских земаља, међу којима и Југославију.

Чланови групе Ајрон Мејден су: Брјус Дикинсон (вокали), Дејв Мареј (соло гитара), Адријан Смит (гитара), Стив Харис (бубњеви) и Клајв Бур (бубњеви).

КОНТАКТ АДРЕСА:
IRON MAIDEN FAN CLUB
Unit 10, 15 Lotts Road,
LONDON S. W. 10,
ENGLAND

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

БЕКСТВО У ПЛАНИНЕ
(RUN TO THE HILLS)

Изводи: Ајрон Мејден
(Iron Maiden)

White man came across the sea
Brought us pain and misery
Killed our tribes killed our creed
Took our game for his own need.

We fought him hard we fought him well
Out on the plains we gave him hell
But many came too much for Cree
Oh will we ever be set free?

Riding through dustclouds and barren wastes
Galoping hard on the plains
Chasing the redskins back to their holes
Fighting them at their own game
Murder for freedom the stab in the back
Woman and children and cowards attack

Run to the hills for your lives
Run to the hills for your lives

Soldier blue in the barren wastes
Hunting and killing their game
Raping the woman and wasting the men
The only good Indians are tame
Selling them whisky and taking their gold
Enslaving the young and destroying the old

Run to the hills run for your lives
Run to the hills run for your lives

ЈЕСТЕ ЛИ ПОП - ЕКСПЕРТ

1. Нови бубњар Бијелог дугмета зове се:
а) Гаро Тавитијан
б) Раша Ђелмаш
в) Милић Вукашиновић

2. Најновији албум групе Леб и сол носи наслов:
а) „Следовање"
б) „Доживјети стоту"
в) „Дублер"

3. Група Крафтверк је из:
а) Холандије
б) Белгије
в) СР Немачке

4. Хит песму „Олуја у планинама" певала је:
а) Тоја Вилкокс
б) Ким Вајлд
в) Ким Карнс

5. Дејвид Ковердејл, бивши певач групе Дип Парпл, сада предводи састав:
а) Гилан
б) Вајтснејк
в) Рејнбоу

6. Група АЦ/ДЦ је из:
а) Аустрије
б) Новог Зеланда
в) Аустралије

7. Сеад Липовача је члан састава:
а) Ватрени пољубац
б) Азра
в) Дивље јагоде

8. Генерација 5 до сада је објавила:
а) 1 албум
б) 4 албума
в) 2 албума

9. Вајта је некад певао у групи:
а) Амбасадори
б) Тешка индустрија
в) Код

10. Најновији албум Идола зове се:
а) „Херој улице"
б) „Равно до дна"
в) „Одбрана и последњи дани"

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:
1а, 2а, 3в, 4а, 5б, 6в, 7в, 8в, 9б, 10в

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем ЛП плоче Азра, Филм, Сребрна Крила, Блонди, Дорс, Бони М, Пинк Флојд, Ван Хален и др. Плаћање поузећем.

Жељко Краљевић
Коперникова 10/IV
41020 Загреб

Купујем плоче и постере следећих група: Beatles, Teens, Adam and the Ants, Rolling Stones. Цена по договору.

Весна Алексић
Маршала Тита 119
18342 Врњачка Бања

Продајем поузећем око 20 плоча новог вала (XTC, BLONDIE, POLICE, TOYAH и други) те домаће „Казалиште", „Азра", „Панкрти". Цијена 120 динара, а дупли албуми 220.— Поштарина је урачуната.

Срећко Хојски
Народне револуције
1 А/III
42000 Вараждин

Купујем касету Pink Floyd: »Wish you were here«.

Милан Лазић
Љубљанска 6
31000 Титово Ужице
(тел: 031-22-230)

Продајем оригиналне енглеске ЛП Ван Хален (300.—), Дерек и Доминоес: »Layla« (2 LP=600.—) Whitesnake »Live« (2 ЛП=600.—), Led Zeppelin »Moby Dick« (пиратски, аустралијски 500.—), Deep Purple »In concert« (2 ЛП=600.—), Pink Floyd »Umma Gumma« (дупли ЛП 600.—), Led Zeppelin (300.—). Плоче шаљем поузећем. У цијену није урачуната поштарина.

Младен Руби
Базовичка 26
52000 Пула

Читаоци јављају

ИЗ ПОСЕДАРЈА

Прије двије године у Поседарју је основана млада рок-група ГИБСОН ЈУНИОР чији су чланови Марин Болић (бубњеви), Велимир Кланац (бас-гитара) и Марица Брала (вокал).

Неколико пута наступали су у Поседарју са доста успјеха. Група има и неколико својих пјесама од којих су најслушаније „Пољубац", „Ти само спавај" и „Ново јутро".

Контакт-адреса: Марица Брала, Обала Маршала Тита 20, 57247 Поседарје.

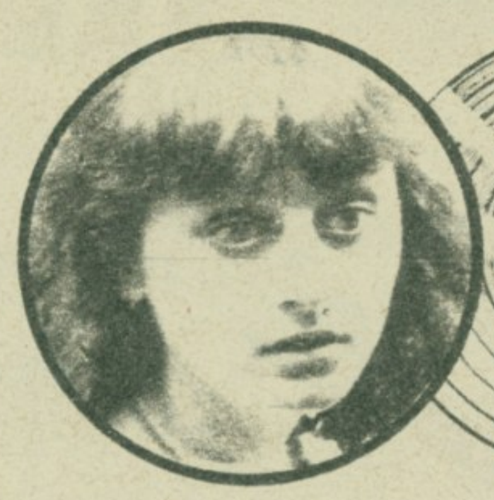
Дражен Брајдић
Мажуранићев трг 12
41000 Загреб

ИЗ НОВОГ ПАЗАРА

На тромеђи Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине налази се Нови Пазар где већ годину и по дана дјелује музичка група ТОЧАК. Чланови ове групе су веома млади и имају у просеку 17 година. Без обзира на младост одлични су музичари и свирају углавном хард рок и нови талас, а узори су им „Атомско склониште" и „Рибља чорба" од домаћих трупа, а од страних AC/DC. Група ТОЧАК је имала неколико врло успешних наступа у Новом Пазару, а добро су били примљени и у околини. Сада би желели да стекну што више познаника широм наше земље. Чланови групе ТОЧАК: **Кенан Халиловић**, соло гитара и вокал, **Кенан Дулић**, бас гитара и вокал и **Аднан Халиловић**, бубњеви.

Енеса Халиловић
Сјеничка 32
36300 Нови Пазар

МОЈ ИЗБОР

Зовем се Јасмина Ерић, имам 15 година и идем у VIII разред основне школе у Новом Саду. Од музике слушам углавном блуз, па бих желела да ми се сви моји истомишљеници јаве на адресу: Јасмина Ерић, Основна школа „Иван Гундулић", Гундулићева 9, 21000 Нови Сад. Ево и списка плоча које најрадије слушам.

ДОМАЋЕ

1. БЛУЗ ГЊУС — Булдожер
2. ЦРНИ ДАНИ — Парни ваљак
3. ОДЛАЗИМ, ДОЛАЗИМ — Лабораторија
4. РЕКЕТ РОЛ ИЗ ШУМЕ СТРИБОРОВЕ — Азра
5. ЈЕДНА КРАТКА ВИЈЕСТ — Јосипа Лисац

СТРАНЕ

1. IN ALFABETICAL — Allman Brothers Band
2. DRINK 'N' BLUES — Johnny Winter
3. LUCKY MAN — Emerson, Lake and Palmer
4. STAY WITH ME — Faces
5. IN-A-GADDA-DA-VIDA — Iron Buterfly

NOVO!!!

ROCK POEZIJA

Novo prošireno izadnje knjige Rock poezija! Jedinstvena kolekcija najznačajnijih pesama u istoriji Rock muzike. Na našem jeziku tekstovi pesama koje su obeležile rock epohu.

BEATLES, WHO, CLASH, DAVID BOWIE, ANIMALS, BOB DYLAN, BYRDS, POLICE, ELVIS PRESLEY, BOB MARLEY, EDDY GRANT, LOU REED, DOORS, JIMI HENDRIX, ROLLING STONES, GRAM PARSONS, BRUCE SPRINGSTEEN, LOVIN' SPOONFULL, NEIL YOUNG, JEFFERSON AIRPLANE, IAN DURY, TALKING HEADS, MADNESS,...

Vašoj kolekciji rock ploča možete dodati i ovu zbirku poezije ukoliko se obratite na sledeću adresu:

„EX-PRESS"
Poštanski pregradak 2087
11030 Beograd 8

Poseban poklon: Uz svaku Rock poeziju dobijate i atraktivan rock preslikač za letnju majicu!!!

NARUDŽBENICA

Neopozivo naručujem knjigu „Rock poezija" po ceni od 250,00 dinara a platiću je poštaru prilikom preuzimanja. Pošiljku uputite na adresu:

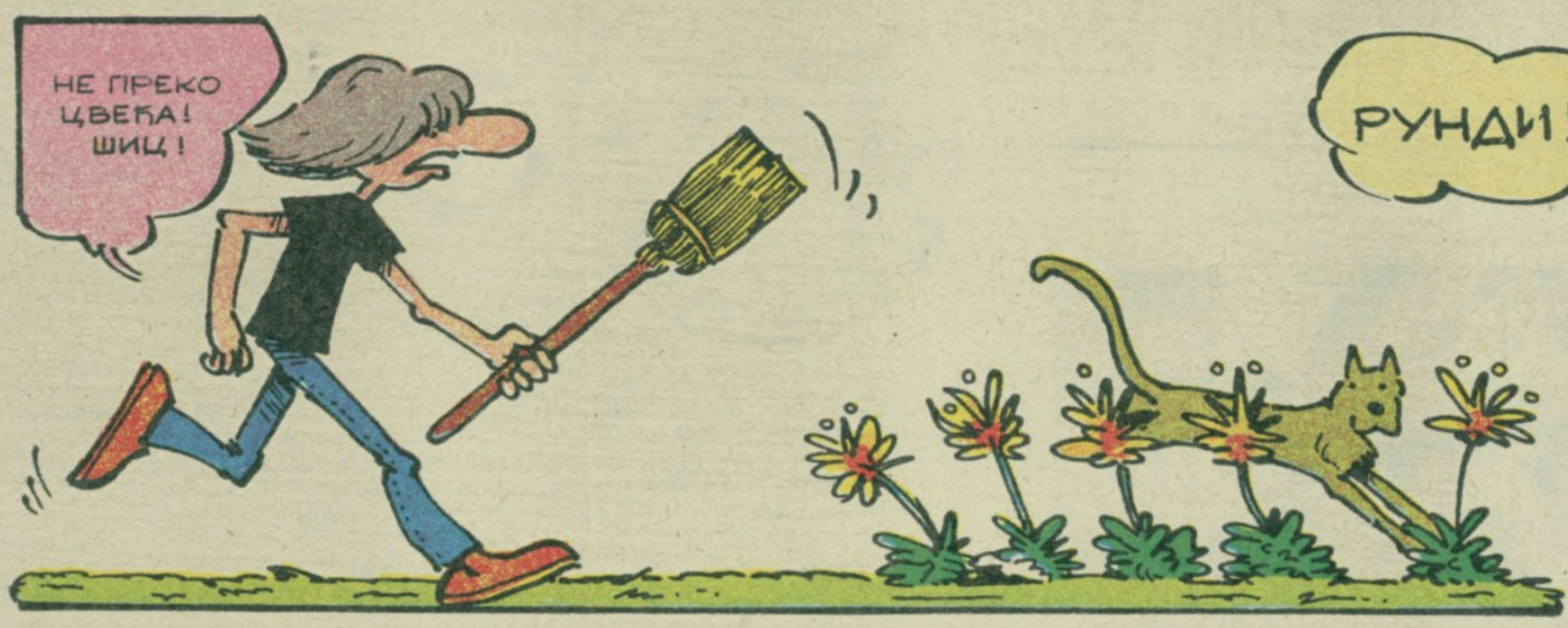
ime i prezime naručioca .....

Adresa: .....
(poštanski broj, mesto, ulica i broj)

U slučaju spora nadležan je Okružni sud u Beogradu.

Mesto i datum **Potpis**

РУНДИ

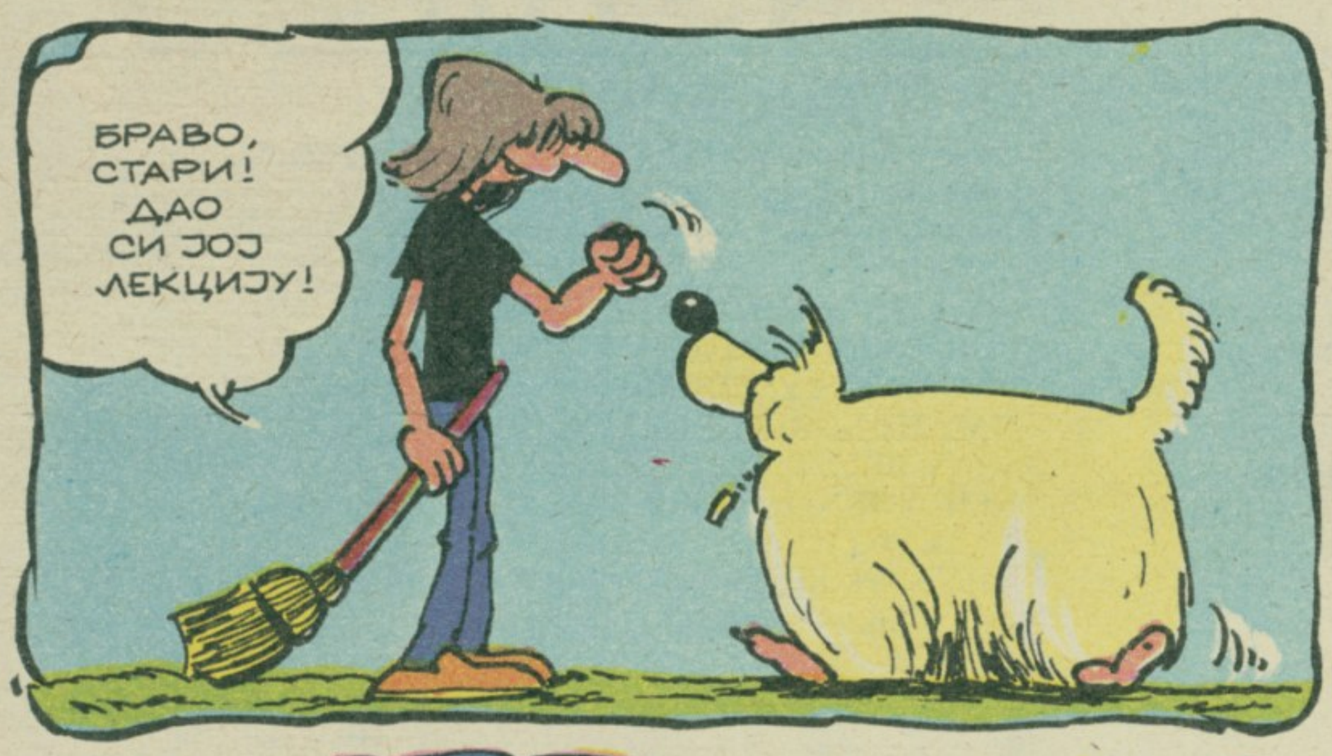

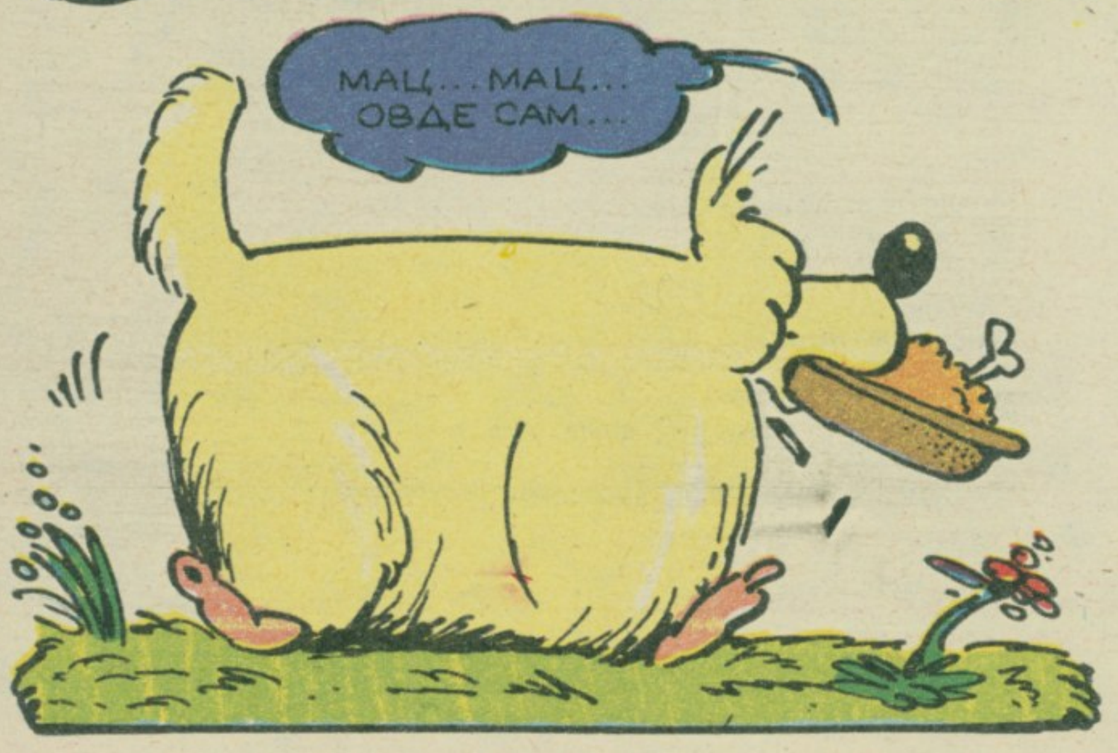

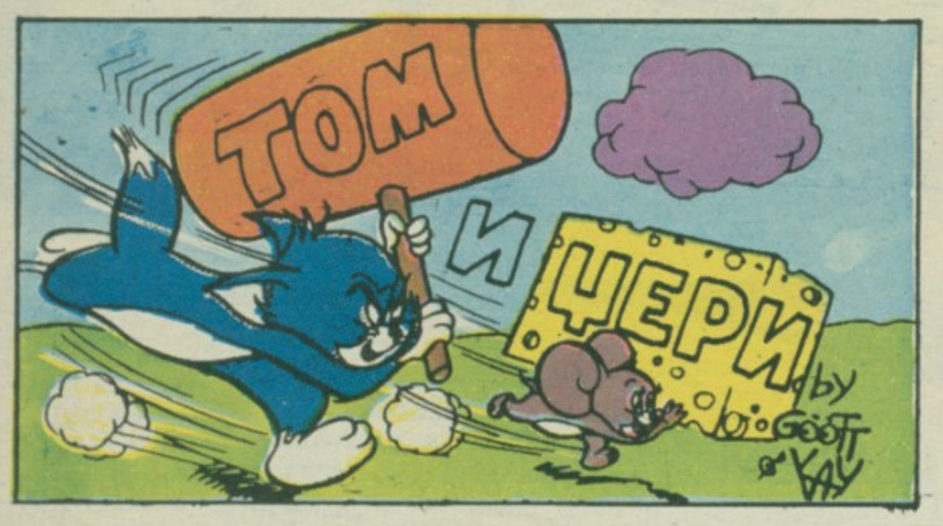

Vukojev

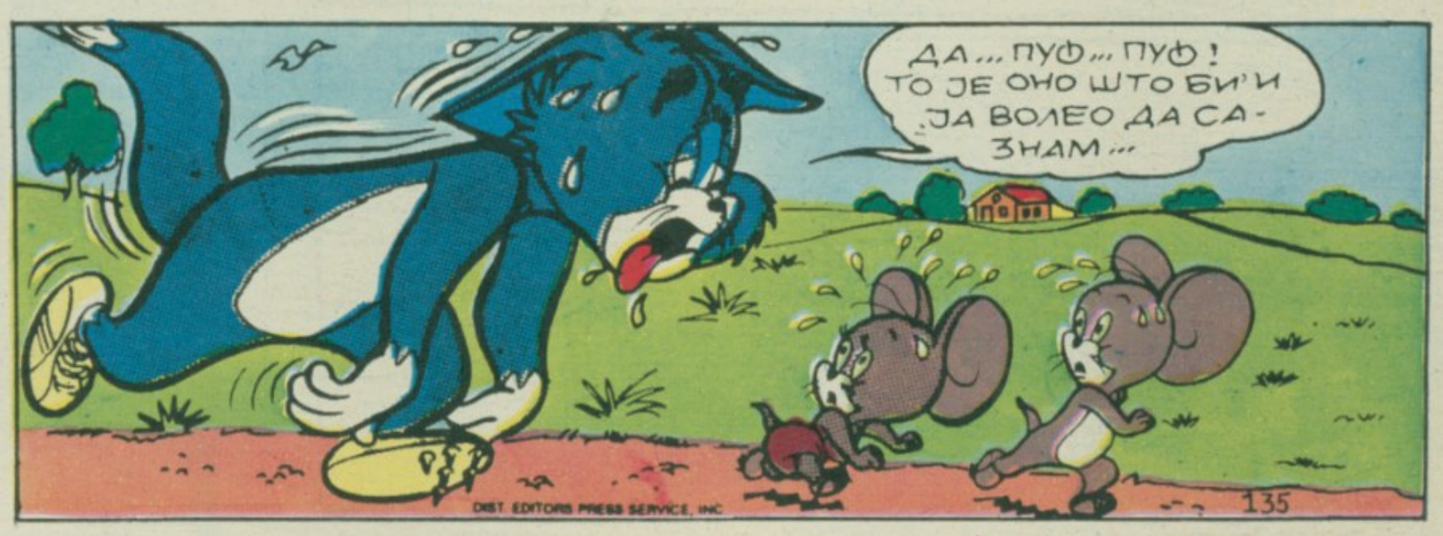

Код PEZ *-а је увек нешто ново!*

Ако радо узимаш PEZ *бомбоне*
и ић раш се PEZ *фиг урицама,*
пошаљи нам 5 омотница
PEZ *бомбона, а ми ћемо*
ти послати лепу PEZ *књижицу.*
Као пријатељ PEZ *-а користићеш*
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај сваког петка
на овом месту о новостима
за пријатеље PEZ *-а.*

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ", 61111 — ЉУБЉАНА, п. п. 8 заједно са твојим подацима. (Име и презима, улица, кућни број, место и поштански број)

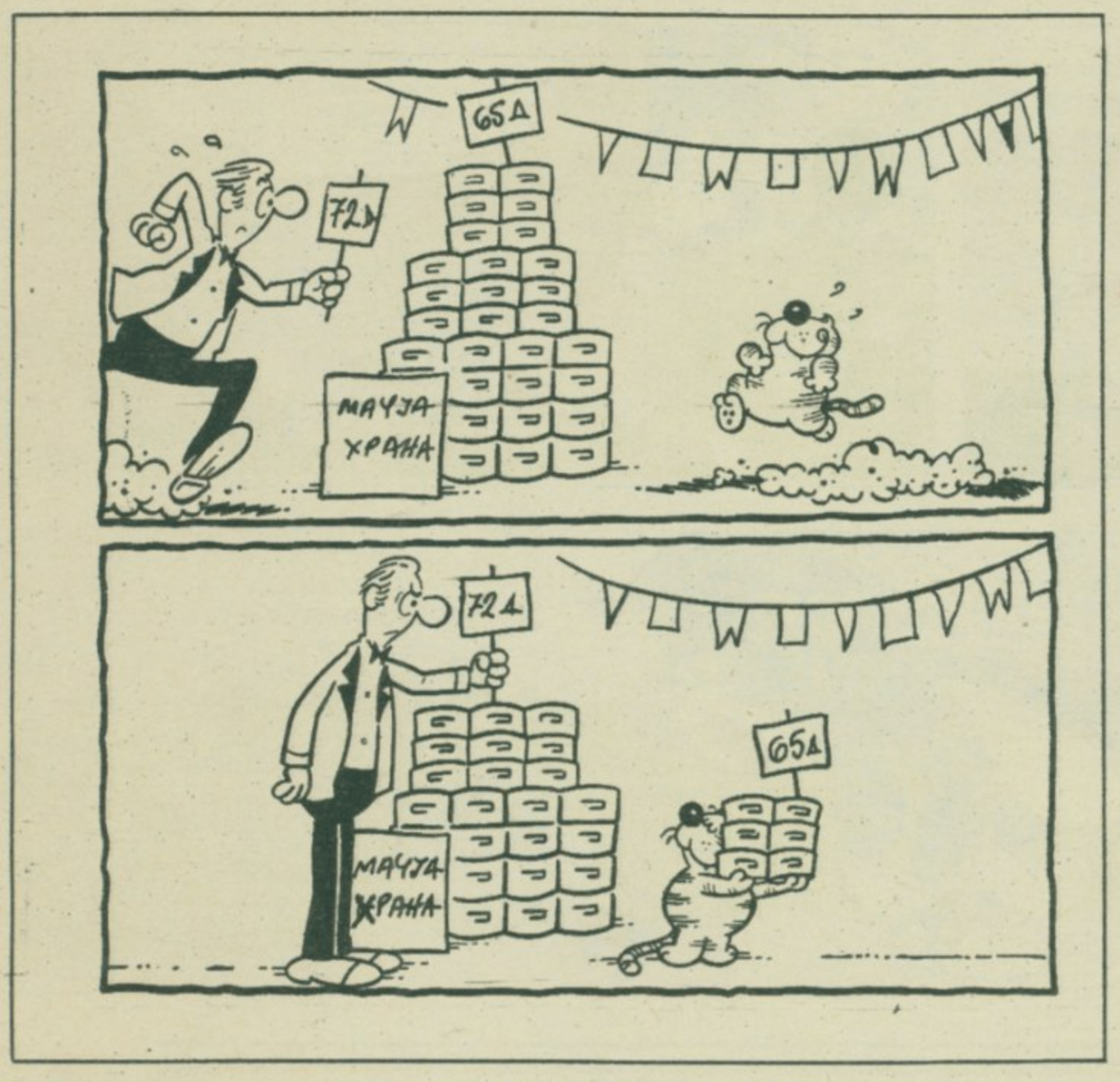
ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА
Kolinska

PEZ PRIJATELJI

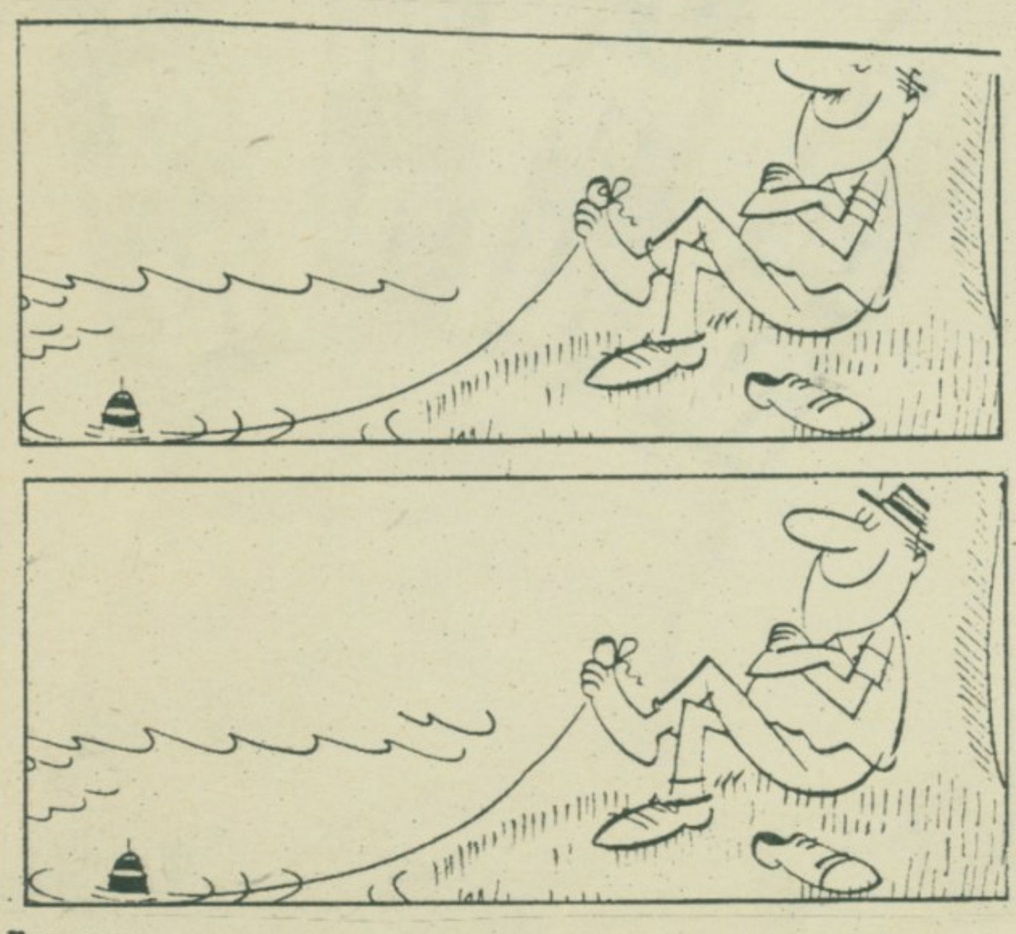

МАЧАК ХАРАЛАМПИЈЕ

СНАЛАЖЉИВИ ПЕЦАРОШ

Човек је смислио оригиналан начин да пеца без потребног прибора. Док му риба не загризе, ви покушајте да пронађете 10 детаља по којима се доњи цртеж разликује од горњег.

Решење:

Нестало је таласе изнад планина и таласе крај чамчића ноге, пловак има већу лупу површину, пецаљ који држи лупи уљиу нема нокат, чамцу су нестали брегови, шешир има друге шаре, јена новчаница нема крај, јесна новчаница има другачији завршетак, рукав нема једну црту, смањта шишеља има другачији заврпшетак.

САМО ЗА ВАС

ТРИКОВИ БИГ ЛАЛЕТА

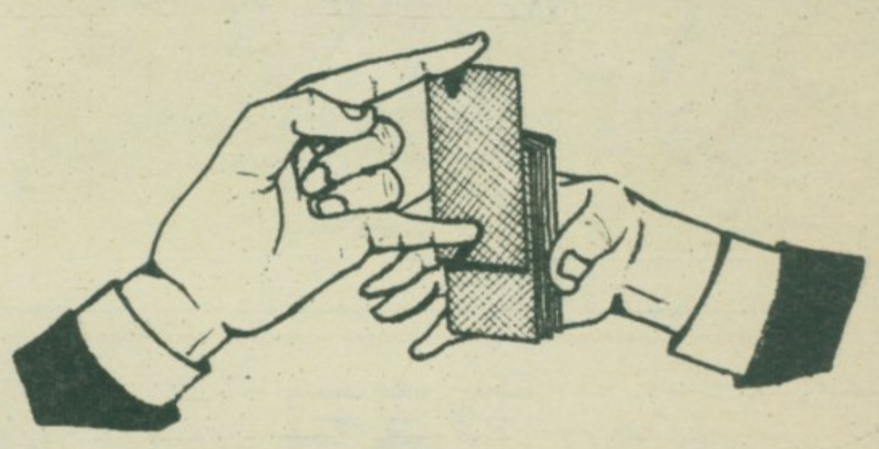

За овај трик важно је да будете удаљени од својих другова бар метар-два и да вам нико не стоји иза леђа. Наравно, сваки трик, па и овај, немојте да изводите више од два, највише три пута да други не би евентуално открили у чему је „штос".

Реците неком из друштва да узме из шпила једну карту и да је добро запамти. Ви ћете ту карту ставити као последњу у шпил (све ово изводите испод стола). Реците им да имате фантастичну моћ, да ћете успети да једним дувањем намагнетишете свој кажипрст тако да ћете њим успевати да подижете карту из шпила.

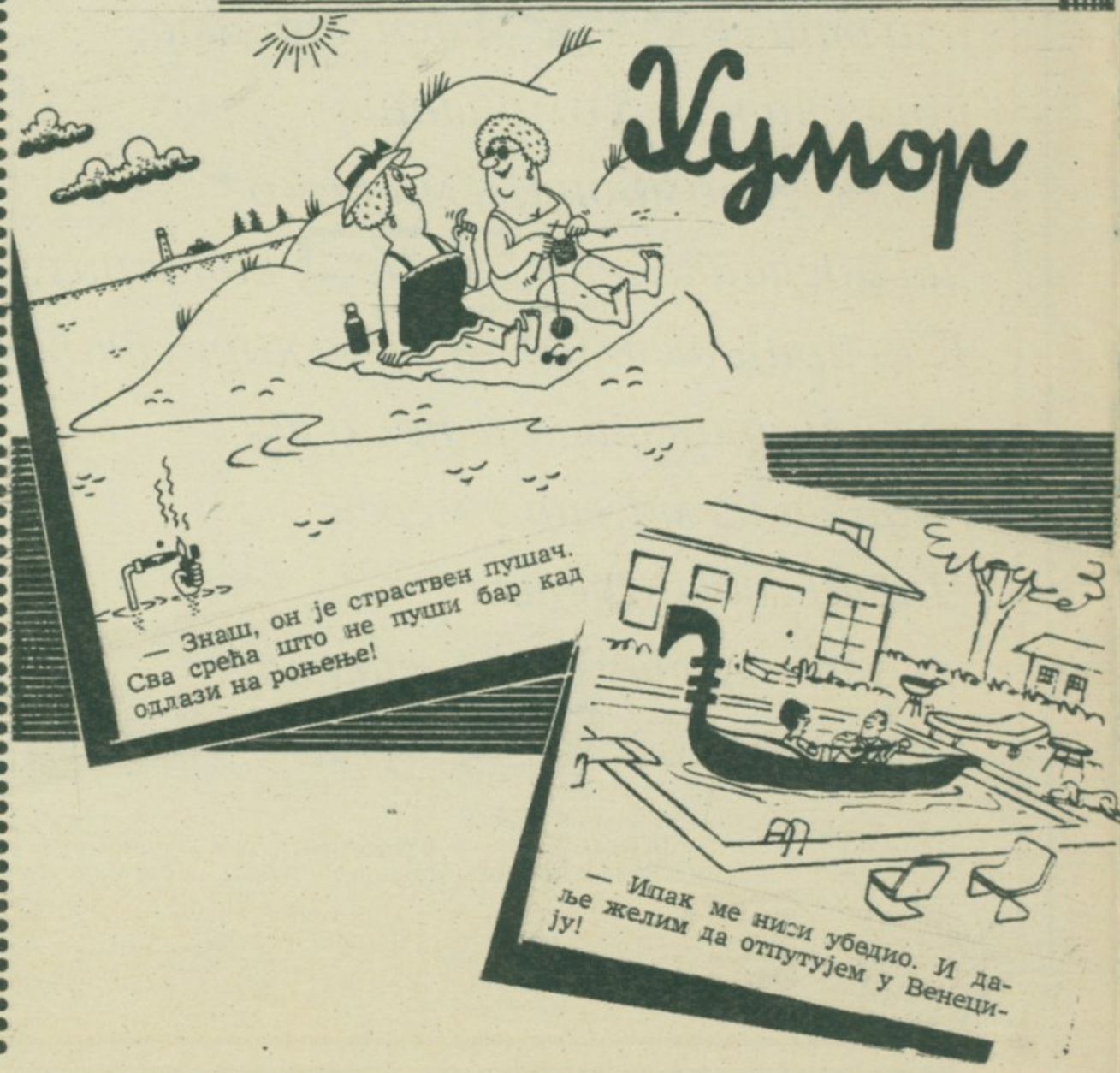
Ви ћете, у ствари, малим прстом одизати карту нагоре док ће кажипрст бити одвојен од карте 2 до 3 cm и изгледаће као да се карта сама од себе подиже из шпила (**добро погледајте цртеж**).

КАРТА ИЗЛАЗИ САМА

2

Хумор

МАСКА СОВЕ

Маску исеците, не строго по ивицама, па је налепите на дебљу хартију, најбоље хамер. Тек кад се лепак осуши, сеците по ивицама. Испрекидане линије немојте сећи, по њима само запарајте шестаром јер тако ћете их лакше савијати. Направите отворе за очи и пробушите места кроз која ћете провући танак ластиш или канап за везивање маске.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЏЕМС КОГАН

ВРАТИ СЕ КЋ

Вештачка ватра? Шта хоћеш тиме да кажеш? Каква, до врага, „вештачка ватра"?

Уг је под густим, накострешеним неандерталским обрвама стрељао очима разбарушено створење опасано медвеђом кожом које се налазило испод њега. Ог је био нагнут над гомилицом дрва постављеном између два камена на месту где се стаза пресушеног потока ширила силазећи према стеновитој заравни ниже пећина. Није га узбудио љутити Угов тон. Уг је стајао с буздованом пребаченим преко рамена, што је био сигуран знак да тог дана није расположен за кавгу.

— То је као кад гром погоди дрво — рекао је Ог весело док је снажно трљао два дрвета у гомилици маховине коју је поставио испод грања. — Само што ти овако нису потребни громови.

— Ти си луд! — одсекао је Уг.

— Сад ћеш видети. Причекај још који тренутак па ми онда кажи да ли сам луд.

Из маховине се извио танак прамен дима и букнуо је пламен који је за тили час захватио, читаву гомилу грања. Ог се усправио брундајући задовољно док је Уг уз урлик одскочио и зграбио буздован обема шакама.

— Чик кажи још једном да сам луд — рекао је Ог, сав срећан.

Угов глас био је мешавина ужаса, страхопоштовања и неверице:

— За име свих сабљастих тигрова, зар не знаш да је ово опасно!? Може да уништи пола шуме у доба суше. Баци то, тако ти бога!

— Нема никакве опасности између овог камења. И нећу да је бацим. Питам се само како бисмо могли да је употребимо.

— Шта ће нам? — Уг је, држећи се на сигурном одстојању, буљио у гомилу грања која је буктала. — Шта с тим може да се ради осим да се изазове зло?

— Не знам. Много шта... — Ог је набрао обрве и почешао се по бради. — Можда, на пример, нећемо више зими морати силом да терамо људе из пећина да би отишли до извора топле воде кад почну да заударају.

— А како би се иначе прали?

— Па, мислио сам... можда можемо помоћу ње да држимо топлу воду у пећинама — уштедели бисмо себи толико труда. Замисли како би то било фино за девојке, не би морале...

— Штааа? — урликнуо је Уг тако да су одјекнуле све околне стене. — Хоћеш ово да унесеш у пећине? Ти си луд! Хоћеш све да нас побијеш? Чак и мамути беже као без главе чим осете мирис овога. И како мислиш тиме да загрејаваш воду? Изгорело би крзно.

— Па, не бисмо је ставили у крзно. Можда у нешто друго... нешто несагориво.

— А то је?

— До ђавола, не знам! — викнуо је Ог, изгубивши стрпљење. — Ово је нова ствар. Можда у неку врсту камене...

Њихов разговор прекинули су трчећи кораци и узбуђени гласови који су допирали иза окуке стаза. На чистину је стигао Аг, заменик вође, у пратњи још двадесетак особа.

— Шта се то овде догађа? — упитао је Аг. — Чули смо вику... Ау, ватра! Спасавај се ко може!

И сви остали почели су да вичу и безглаво су поскакивали у гомиле испод стења. Све је одјекивало од тела која су се сударала и пригушених клетви док је Ог и даље задивљено посматрао своје дело, а Уг се нервозно врпољио пар корака даље.

Најзад је завладала тишина. Нешто касније из жбуња су, са свих страна, почела да се помаљају брадата лица. Аг је изишао иза једног грма и опрезно се приближио.

— Шта је ово? — упитао је гледајући Уга, затим Ога, па опет Уга. — Целе ове недеље није било невреме. Одакле је дошло ово?

— Направио га је Ог — рекао је Уг.

— Направио? Шта трабуњаш? Је л' то неки виц?

— Направио га је — поновио је Уг. — Видео сам својим очима.

— А зашто?

— Луд је. Каже да хоће да га унесе у пећине и...

— У пећине? — Аг се лупио по челу и исколачио очи. — Јеси ли полудео? Шта то желиш да учиниш? Зар никад нисси видео шта се догађа животињама кад се упали шума? Сви ћемо се испржити у сну.

— Не треба на томе да спаваш — рекао је уморно Ог. — Чуваш га у једном углу. Вода чупа дрвеће из корена кад се река излије, али је ипак држимо у пећинама и није нас поплавила. Ето, можда исто тако можемо да правимо себи ватру и научимо да живимо с њом.

— А шта ће нам? — питао је Аг.

— Могла би нечему да послужи. Животиње је се плаше. Могла би да заустави медведе који улазе у пећине кад напада снег. Или нешто друго, има толико ствари.

— И људи би од ње побегли као и медведи па нам не би много вредела — изјавио је Аг презриво.

— А дим? — узвикнуо је један глас из гомиле која се окупила свуда унаоколо.

— Какве везе има дим? — питао је Ог.

— Не може да се дише. Како бисмо живели у пећини пуној дима?

— Учинило би се нешто да дим изиђе — узвикнуо је Ог очајно.

— А шта то?

— До ђавола, немам појма! Ствар је нова. Шта ви хоћете? Савршен план за један дан? Размислићу.

— Загадићеш ваздух! — умешао се други глас. — Кад би сва племена у овој долини учинила исто, димило би се на све стране. Дим би помрачио бога сунце. Он би се наљутио и све нас побио!

У том тренутку круг посматрача се отворио да пропусти Југа, племенског вођу, и врача Јега. Њих је привукла дрека па су сишли из својих пећина да виде шта се догађа. Аг им је испричао све од почетка, а Уг потврдио. Јегово лице се смркавало док је слушао.

— Опасно је — изјавио је кад је Аг завршио причу. Тон му је био коначан.

— Могли бисмо да научимо да не буде опасно — рекао је Ог.

— Глупо је — одсекао је Јег. — Ако нам побегне, сагорео би целу долину. Деца би падала у пламен. Оно што остане загадило би реку. Осим тога, пола племена морало би непрекидно да довлачи дрва. Идеја је глупа са сваке тачке гледишта.

— Није твој посао да петљаш с таквим стварима — рекао је Огу Југ да би озваничио Јегове речи и показао ко је вођа племена.

Али, Ог је био упоран и дискусија је трајала још читав сат. Јегу је на крају било свега доста. Попео се на једну стену и подигао руку тражећи тишину.

— На који начин можемо да је укротимо и због чега око тога треба губити време тек треба разјаснити — рекао је. — Све треба разјаснити. Онај ко жели да прави гужву с овом сумњивом енергијом мора бити ударен у главу. — Прострелио је Ога погледом. — Казна је протеривање из племена... доживотно. Закон не прави изузетке.

Југ и Аг су климнули главом у знак неме сагласности док је хор шапата потврдио да племе одобрава такву одлуку.

— Протерајте будалу!

— Нећу да плаћам порез да би се издржавали лудаци!

— Нека иде код Грула да се брину о њему! Они су сви исти ти као и он!

Ог је уложио жалбу чији је представник био Аг. Овај је дао реч Југу.

— Одбијено! — гласила је његова пресуда.

Један час касније Ог је добио отпремнину у виду сировог меса и осушене рибе довољних за два дана. Спаковао се и кренуо:

— Покајаћете се! — викнуо је окренувши се према гомили која се окупила да види како одлази. — Неће вам ништа вредети кад дође зима да ме јурите и уверавате да сте се предомислили. За вас ће цена бити прескупа!

— Будало! — довикнуо му је Уг. — Говорио сам ти да пређеш!

...ЊИ!

СУДБИНА ГЕНИЈА НИЈЕ СЕ ПРОМЕНИЛА ОД ПРАИСТОРИЈЕ

Током наредних месеци Ог је пропутовао долину уз дуж и попреко покушавајући да за свој проналазак заинтересује друга племена. Аустралопитекуси су били презаузети дресирањем кенгура да донесе бумеранг пошто још нису били усавршили балистичке прорачуне. Племе Хомо Еректус, чувено по мужевности, било је забављено својим пословима и у крајњој заузетости није на Ога уопште обратило пажњу. Робусти су изјавили да никако не желе да изгоре и тако редом.

Ог је најзад доспео до саме ивице непрегледне долине где су живели Грули, познати по настраности, које су остала племена сматрала лудацима и остављала да на миру пропадају са својим мушицама и хировима.

Први Грул на којег је Ог наишао седео је под дрветом и замишљено посматрао правилан круг начињен од претестерисаног стабла.

— Шта је то? — упитао је Ог и не представивши се.

Грул је подигао главу. Лице му је имало одсутан израз.

— Нисам размишљао о имену — признао је.

— Чему служи?

— Ни то не знам тачно. Само ми се учинило да би могло некако да се употреби... можда да се баца на хијене.

Грул је и даље гледао у дрвени диск расејано га котрљајући напред-назад. Затим га је склонио устрану и поново погледао Ога.

— Ти ниси из овог дела долине. Шта радиш на нашој територији?

Ог је по ко зна који пут извадио из торбе гомилицу дрва и сео ближе Грулу.

— Сад ћеш да видиш шта имам — рекао му је. — Само мало причекај. Можемо да направимо добар посао.

Остатак поподнева провели су за пословним „округлим столом" и сложили се да уједине снаге. Ог је помогао Грулу да патентира точак од одсечка стабла и тако су га и назвали.

Вођ племена Грула одмах се сложио да је Огов проналазак вредан стицања права и Ог је званично проглашен равноправним чланом племена. Био је срећа да живог проведе са Грудима и никад више није крочио изван граница њихове територије.

Зима је била дуга — више од двадесет пет хиљада година. Кад је на крају престала и лед се отопио, остали су само Грули. Једнога да на Грог и Трог пролазили су делом долине у коме су некада живели Неандерталци и наишли на велику стену покрај потока у коју је био урезан ред некаквих примитивних симбола.

— Шта је ово? — упитао је Грог.

— То је од Неандерталаца — одговорио је Трог.

— Мора да је јако старо. Шта пише?

Трог је зажмурио концентришући се док је прстом прелазио преко урезаних речи оклевајући ту и тамо.

— Исти су у длаку као и сви остали који су расути по овом делу долине — изјавио је на крају. — Свуда пише једно исто: **Ог, врати се кући! Кажи нам своју цену!**

Грог се почешао по глави размишљајући о ономе што је чуо.

— Шта ли то, ког врага, треба да значи? — рекао је на крају.

— То немој мене да питаш. По свој прилици се односи на некадашње становнике пећина тамо горе, изнад оне чистине. Сада у њима живе само медведи. Мора да има неке везе са семеном. Увек су нешто радили са зрневљем, али су били лоши трговци. — Трог је слегнуо раменима. — Вероватно тако нешто.

— Баш је то чудно, зар не? Можда то што пише ипак значи нешто важно.

— Мислим да не. Хајдемо даље! — рекао је Трог.

Грог и Трог су ставили копља на раме и наставили пут преко стена следећи поток који се уливао у реку што се назирала кроз измаглицу.

УКРШТЕНИЧИ

Острва на северном Јадрану

Лето је на прагу, а са њим наша неизостављена летовања. Неки ће се запутити на планине, неки на село, али ће највише, несумњиво, изабрати море. Зато и користимо прилику да наше читаоце, љубитеље укрштеница, упознамо са Јадранским морем, односно острвима на њему. Као што се види и из наслова, почињемо ову малу серију острвима на северном Јадрану, са њих шест чија имена је потребно да упишете поред и испод за то одређених бројева. Срећна пловидба!

АУТОР ДЕЛА	1	2	ТУЂЕ	СПРАВА ЗА МЕРЕЊЕ МАЛИХ ДУЖИНА	ИЋИ У ЕМИГРАЦИЈУ	НЕГАЦИЈА	НАШ ПИСАЦ (БИХАЋЕВ ИМЕРИН)	ВИШЕГОДИШЊА ОТРОВНА БИЉКА	ЖЕНА КОЈА ГЛУМИ У ТРИГЕДИЈИ
ВЕШТИНА ЧИТАЊА И ПИСАЊА									
ВИСИНОМЕР									
СОВЈЕТСКИ ПИСАЦ МАКСИМ						ЗОЉА / СПИС			
ПОЛИТИЧКИ ЗАБАВНИК	ФУДБАЛЕР ПАРТИЗАНА* ЗВОНКО МАРИНАЦ						СРЕБРО / ПРЕБАШЕНО ВРЕМЕ		
ВРСТА КОКОШКЕ								ТЕСЕН КОЈИ ОБИТАВА ОКО ПЛАНЕТЕ	
ВЕРТИКАЛНОСТ									
"РАДИОУС"		ЗАГЊЕЋЕ КРВНО ОД КАРАКУЛ ОВЦЕ	ЕРВИЈУМ / ПОКРЕТАЧ МОТОРА (МН.)			ВРСТА ТЪУСКАРА			
ПРОДУЖИТИ									
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ "ВОЛТ"						МЕСТО НА СЕВЕРНОМ ЈАДРАНУ			
Р						ЗЕМЉИШТЕ (МН.) 3			
БАШТОВАНИ	РОТЕН РОЛАН / КОПЧА СПАЗАЛИНА			ЗНАК ЗА ВАНАДИЈУМ	ЗНАК ЗА УГЉЕНИК / ОСИЈЕК		ВРСТА КОСА, ХРАНИ СЕ БОБИЋАМА		ВЛАСНИШТВО, ПОСЕДОВАЊЕ
ЗАКЉУЧИТИ КЊИГУ									
БИВША ТУРСКА ТИТУЛА (МН.)				ИЗУЗЕВ / ЕНГЛ. ФИЛОСОФ ЏОН				"МЕТАР" 4	
ИМЕ МАРКСА					ТАЊЕ НАСЕЋЕ / ВРСТА ЗМИЈЕ (МН.)				
НЕГАТИВНО НАЕЛЕКТРИСАН АТОМ						УБИЈАЊЕ ДИВЉАЧИ 5			
28. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ		"РАДНИЧКИ САВЕТ"	ВРСТА РИБЕ (МН.) / КИЛОТОНА						
6 ГРАБЉИВА ПТИЦА				БИВШИ СОВЈЕТСКИ ГОЛМАН, ЛАВ					
Ђ							Њ. А.		

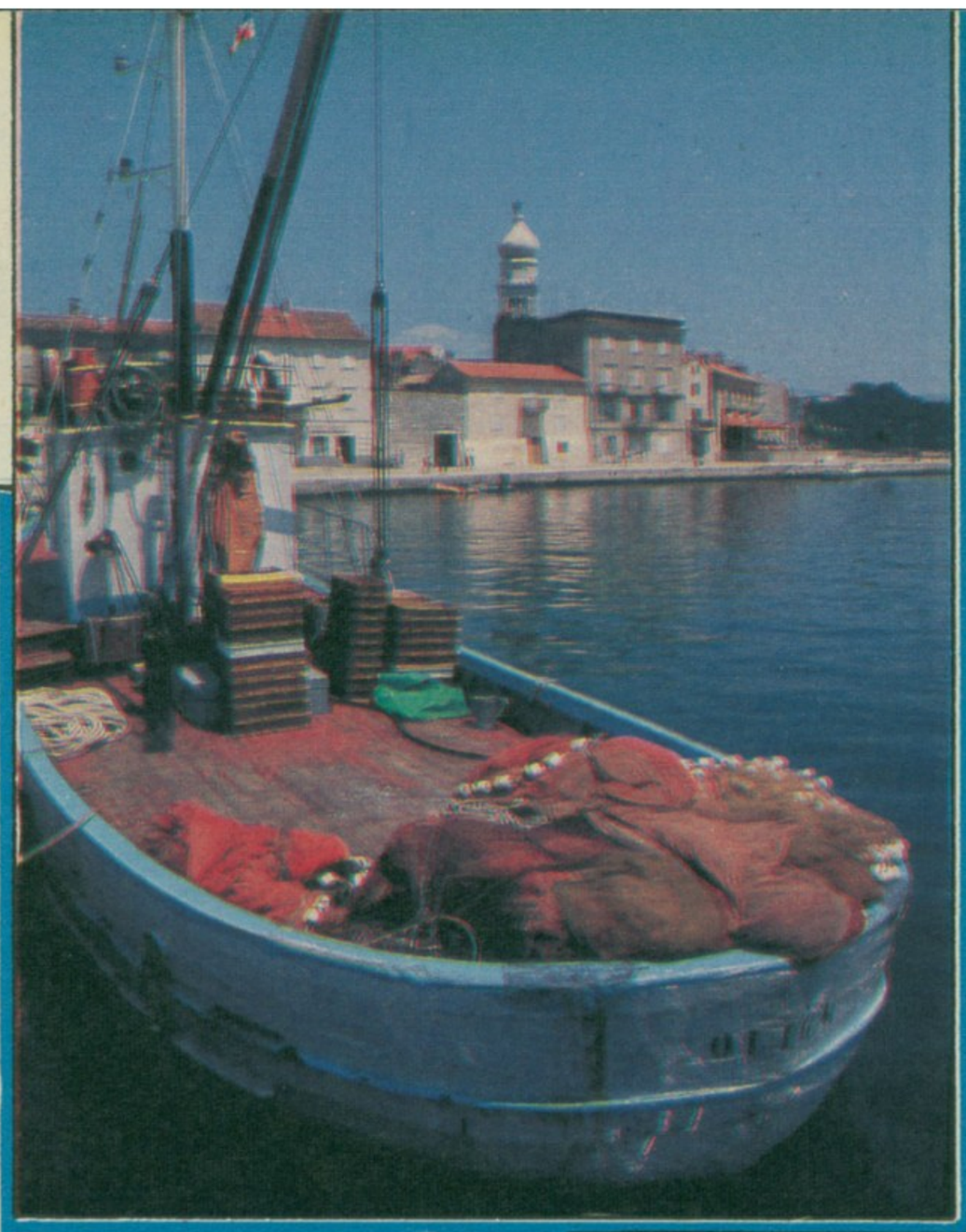
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: К, љуштурица, устоножац, близина, е, љутац, Рот, агитација, знати, етат, а, и, Асир, „З", врст, иф, бадемству, Егон Ервин, орган, л, д, генцијана, врба, јуче, а, тоалета, Дрим, њак, У, ломача, опрема, нн, застој, от.

ПРИЧЕ
О НАШИМ ГРАДОВИМА

● КРК ●

ИЗ ВРЕМЕНА РЕНЕСАНСЕ — Градић Крк, са око 1500 становника, највеће је и једно од најстаријих насеља на острву. Антички назив му је био Curicum, што је, са доласком Словена, преиначено у Крк. Мноштво остатака из давних времена сведочи о богатој прошлости места. Улице, здања и детаљи на њима сведоци су римске градње, али и епохе Византије, готике и ренесансе, као што је на, пример, овај прозор.

30 ЛИСИЧЈИХ КОЖА ГОДИШЊЕ

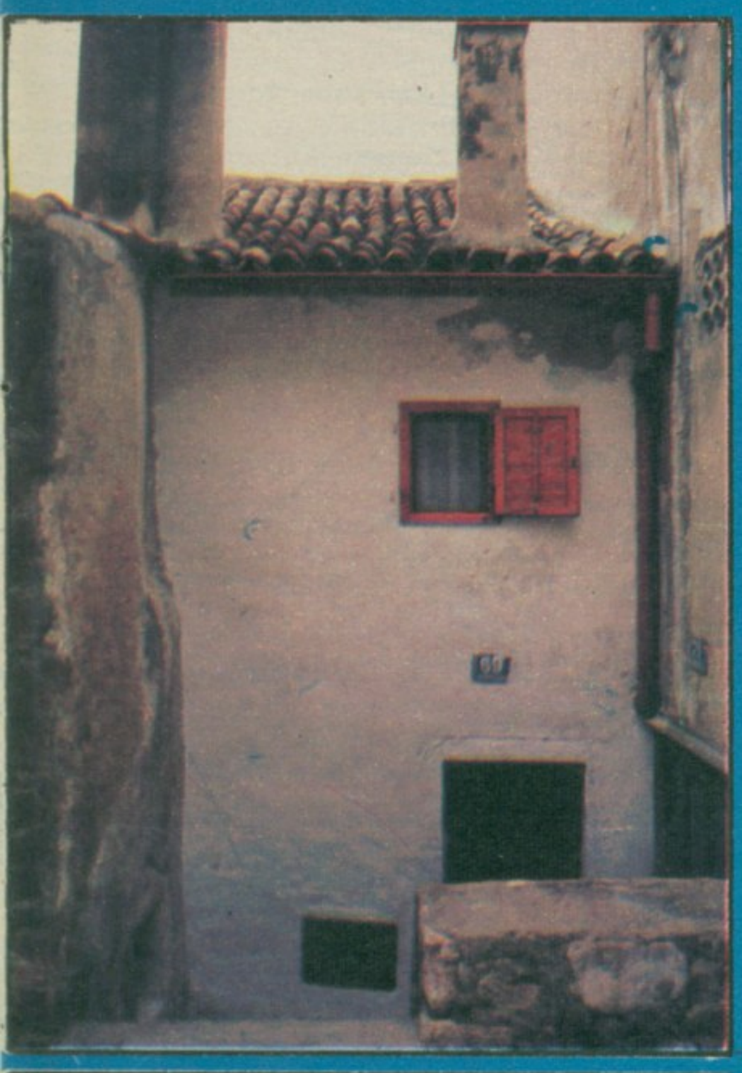
Када је у старом Риму избио грађански рат, острво Крк послужило је као база Цезаревој флоти и војсци. Године 49. пре наше ере Помпејева флота напала је овде Цезарове поморске снаге. Дошло је до крвавог обрачуна у коме су учествовали и Либурни, познати поморци и пирати који су тада насељавали ово највеће острво у Јадранском мору. Али, много података о Крку из тог времена — нема. Истина, Плиније наводи да су становници на острву уживали италско право, док је само острво пет векова било у саставу Римског царства. Из тог времена остали су бројни материјални докази, као што се сусрећу и они из млађег каменог, бронзаног и гвозденог доба. И име острва, како је забележено, временом се мењало, па га разни хроничари наводе различито: Страбон га назива Куриктике, Птоломеј Коурикта, Плиније га бележи као Јурикте, док га Константин Порфирогенет у 10. веку назива Векла, што је уобичајено име за време римске владавине.

Већ у 8. веку на острво долазе Словени и временом се међу њима устаљује данашњи назив — Крк. Године 1000, после византијске владавине, Крк први пут заузимају Млечани. Остало је записано да су крчки заступници бискуп Витал и приор Андрија (поглавар самостана) обновили 1018. године уговором „верност“ Венецији. Тада је одређено да се годишње даје и необичан данак — 30 лисичијих кожа!

Међутим, у другој половини 11. века, када је на престолу седео Петар Крешимир IV, Крк поново долази под власт хрватског краља. У то време острво постаје центар изузетно јаког и за нашу културу и писменост врло важног покрета. Реч је о глагољашима, односно глагољици.

Недалеко од живописне Башке, насеља на југоисточку острва, налази се село Јурандвор. Поред њега је ранороманичка црквица св. Луције, која је од 11. до 15. века припадала истоименој бенедиктинској опатији. Много година касније, тачније 1851, у плочнику ове цркве откривен је знаменити глагољски споменик, позната Башчанска плоча. Исклесана око 1100. године ова камена плоча дугачка око два метра и метар широка, на рубовима богато украшена ранороманичким орнаментом од лозе, витица и листова, представља један од најстаријих хрватских језичких и правних споменика. На њој је, без размака и без реченичних знакова, уклесано тринаест редова глагољских слова прелазног облика између такозване обле и угласте глагољице. Текст на народном језику саопштава три следећа податка: опат Држиха даје до знања да је хрватски краљ Звонимир поклонио земљиште самостану св. Луције и наводи за то сведоке. Опат Добровит објављује да је

ХОТЕЛСКИ ГРАД — НАЈВЕЋИ У ЈУГОСЛАВИЈИ — Малинска, невелико насеље на северозападној обали Крка, настало је почетком прошлог века као извозна лука за дрвом богато залеђе. Зато се њена околина и данас зове Дубашница: по некада врло распрострањеном дубу, односно храсту. Али, Малинска већ дуго није оно што је била некада. Данас се надомак бисерно чистог мора уздиже Халудово, највећи „хотелски град" у нашој земљи. Недалеко од њега је такозвано Рибарско село (на фотографији).

НАСЕЉЕ У ПЛАМЕНУ — Ретко је место на нашој обали које је по архитектури тако специфично као Башка. У њој су почетком овог века, захваљујући доброј клими и раду чешке лекарке Зденке Чермакове и њеног земљака Емила Гајстлиха, ударени темељи крчког туризма. Старо насеље некада се налазило на брду уз цркву. св. Ивана, све док га Млечани нису запалили 1380. године. После тог никла је уз море Башка чије су куће изненађење за сваког посетиоца. По њој је и Башчанска плоча добила име.

он заједно са деветорицом браће саградио ову цркву у доба кнеза Космата и додаје да је опатија св. Луција била тада у заједници са самостаном св. Микуле (Николе) у Оточцу. Оригинал овог важног документа чува се у Југославенској академији знаности и умјетности у Загребу, док је у цркви св. Луција његова копија.

Захваљујући добром положају и повољној клими, Крк је одувек за људе, без обзира на епохе, био врло значајан. Разни споменици сведоче о некадашњем животу, обичајима, правима, борбама. У ријечком Поморском музеју чува се лада или ладва, примитиван храстов чамац с дугачким веслима пореклом са Крка. Овакви чамци, истина врло ретки, задржали су се у употреби у водама око Крка све до првих деценија свог века. Али, ова барка није занимљива само по изради и начину како се њом некада пловило. Наиме, стручњаци за историју нашег поморства претпостављају да су Словени у својој прадомовини користили управо такве лађе за пловидбу рекама. Али, како се тај једноставан чамац преко једног миленијума од доласка Словена на Крк сачувао међу његовим житељима, поготово кад је познато да су наши острвљани одувек били врсни бродограditељи и поморци?

О већим бродовима у пристаништима Крка нема ниједног податка јер су Млечани, чим су се учврстили на власти, забранили острвљанима сваку бродоградњу, сем обичних, спорих и примитивних лада. Њима се није могло стићи далеко нити су биле погодне за ратовање. То је, вероватно, разлог што се ова врста чамца тако дуго задржала у мору око Крка.

Ово подручје наше је најбоље ловиште сардинице папалина. То је она ситна, али укусна риба која се конзервира и одлази на тржиште широм земље. А како, „свака риба треба да плива три пута: у води, у уљу кад се пржи и у вину", за ово последње Крк се и те како побринуо. Јер, његови виногради су на гласу, нарочито рано грожђе које дозрева већ почетком јула.

Наравно, острво Крк и истоимено старо насеље на његовом југу, као и друга места овог троугластог копна опкољеног водама Ријечког залива, Велебитског канала и Кварнерића, из године у годину су све више мека за туристе целог света. Од изузетне важности за то је аеродром на северу острва, код Омишаља. Пре неколико година Крк је добио још једну изузетну знаменитост: велики мост на два лука, назван Титов мост, који га спаја са копном. Тако је ово острво и места на њему постало доступно свима који воле море, мир, старине и пловидбу...

Иван Лончар

Снимио:
Љубомир Патрногић

На предлоі или молбу

Писао сам ти већ неколико пута до сада, али ми ти нисi редовном одговорио. Можда ћеш то учинити овог пута јер мислим да је питање које ћу ти поставити веома занимљиво. Ево шта ме мучи: ученик сам четвртог разреда средње школе и желео бих да постанем члан Савеза комуниста али не знам коме да се обратим и који су услови за пријем?

Милан Митровић
Крагујевац

Члан Савеза комуниста можеш да постанеш ако те Основна организација Савеза социјалистичке омладине предложи Основној организацији Савеза комуниста школе у коју идеш. Постоји још један начин, а то је да сам поднесеш молбу Основној организацији Савеза комуниста.

Један цар много титула

Поседујем три сребрна новчића величине петопарца, али им не знам ни старост ни вредност. На једном од њих је глава неког човека и следећи текст: IMP — TRAIANOAVGGERDACPMTRP COS VPP. *Реч* COS *се налази и на осталим новчићима. Молио бих те да ми објасниш шта значи. Интересују ме и остале речи. На другој страни новчића пише* COS III *и нацртан је полумесец са седам звездица.*

Милорад Ристић
Шабац

Новчићи које имаш су денари (римски новац) Марка Улпија Трајана који је владао од 98. до 117. године наследивши на престолу поочима, римског цара Нерву.

Текст на новчићу је скраћеница а значи: IMP — император, TRAIANOS — име цара Трајана, AVG — август (титула), GER — име покрајине Германије, DACIA — Дакија (име покрајине коју је Трајан освојио 101. године), PM — понтифекс максимус (врховни свештеник), TRP — трибун (титула), COS — конзул (титула) III — трећу годину конзулства. Све ово говори да је новац издао император Трајан, август покрајина Германије и Дакије, врховни свештеник, конзул и трибун Римског Царства. Када је новац кован тешко је одредити на основу описа који си послао наиме, COS III упућује да је то било у време када је Трајан и трећи пут изабран за конзула док ознака VPP, у овом случају V је број пет, говори нешто друго. У сваком случају, несумњиво је да је настао после 101. године односно после освајања Дакије. Што се тиче вредности коју твоји новчићи имају, њих је овако, на „невиђено", тешко одредити. Уколико су савршено очувани, а у зависности

од тренутне потражње, вредност им је најмање 1000 динара. Новчана вредност лоше очуваних примерака је занемарљива.

Цена без пореза

Где и по којој цени могу да набавим томосов мотоцикл „Електроник 90"?

Срећко
из Титограда

„Електроник 90" стаје 37100 дин. (у ову цену није урачунат порез) и тренутно га нема у продаји.

Зашто не постер?

Први пут ти се обраћам мада Забавник читам већ осам година. Сматрам да си један од најбољих и најчитанијих југословенских листова па није чудо што до сада нисам имала никаквих примедби на тебе. Уосталом, немам их ни сада. Јављам ти се јер бих желела да ти предложим нешто што би, верујем, обрадовало многе моје вршњаке. Пошто већ имаш рубрику „Хит-страна" зашто не би објављивао постер певача или групе чија је песма те недеље хит? Ако ти се предлог допада,

онда ти унапред захваљујем на постеру а ако ти се предлог не допада онда те молим да ми објасниш због чега не ваља.

Читатељка
из Сарајева

Твој предлог сматрамо добрим али за сада нисмо у могућности да га прихватимо због несташице папира. Надамо се да ће она престати у догледно време.

Како препознати заљубљене

Заљубила сам се у једног дечка. Али, у њега се заљубила и моја најбоља другарица, која то крије, а стално му се удвара. Како уопште да ми девојчице препознамо да ли су се дечаци заљубили у нас и како да се према њима понашамо? Ја сам ученица шестог разреда и молим вас да ми што пре одговорите, јер се овако више не може. Знам да није лепо бити љубоморан, али ово је превршило све границе.

Читатељка из Алексинца

У твојим годинама се често дешава да се две другарице, па и најбоље, заљубе у истог дечака. То је донекле и разумљиво. Обично нам је најбољи пријатељ особа која нам је у многим стварима слична. Тако су нам слична или истоветна интересовања за књиге, одређену музику, групе, певаче, моду, будући позив па и

дечака. Дечак који се свиђа некој девојчици мора да има одређене квалитете и то оне који су за ту девојчицу најзначајнији и које она највише поштује. Како и њена најбоља другарица обично има исти укус — ето проблема.

Твоја љубомора је разумљива: пре свега због тога што си заинтересована да привучеш пажњу тог дечака и свако ко ти је потенцијални конкурент, па било то и најбоља другарица, изазива у теби љубомору. С друге стране, није реткост да су девојчице љубоморне на дечаке својих најбољих другарица управо због тога што сада за те другарице постоји још неко ко је важан, значајан или још важнији, значајнији. Зато твоју љубомору схватамо као бојазан да не изгубиш истовремено две особе до којих ти је стало, другарицу и дечака који ти се допада. Љубомора није ни лепо ни ружно осећање. Својствено је човеку и јавља се онда кад осетимо да губимо некога ко нам је близак и драг због неког другог. Због тога не треба да се стидиш тог осећања. А како да препознаш да ли је неко заљубљен у тебе? Када се неко заљуби у неког, тај увек то зна: заљубљеност се препознаје а не сазнаје. Нема никаквог рецепта који би могао да послужи као поуздани показатељ заљубљивања. Када се неки дечак буде истински заљубио у тебе, сигурно ћеш то осетити.

Секција која не постоји

Пишем вам у вези са позивом на сарадњу УФО-секције из Железника који је објављен у „Малој пошти". Наиме, желим да упозорим читаоце да ова секција не постоји и да се према томе не излажу труду да јој шаљу своје прилоге. Моје писмо се вратило.

Денис Перичић
Вараждин

Тачно у —метар

Молио бих те да ми одговориш која је најдужа београдска аутобуска линија?

М. К.
Београд

Најдужу линију, од Цветкове

„СУПЕР СИСТЕМ РАЗВОЈА ТЕЛА"

„Супер систем развоја тела" је брошура аутора Ненада Бркића (на слици) првака Југославије у BODY BUILDINGU, који вам препоручује: „Ако желите да развијете и обликујете тело, да добијете атлетску фигуру, ова брошура ће вам помоћи у томе. Она садржи основне тајне тренинга и исхране шампиона, које гарантују успех у развоју тела." Цена брошуре је 1 0 динара. Наручите, плаћате поузећем, на адресу: **„BODY BUILDING" P. P. 118, 54000 ОСИЈЕК**

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Зоран Кундих, 41065 Загреб, Средњаци, Николе Хећимовића 9/IV — 17 жели се дописивати са девојкама

Весна Перић, 74310 Грачаница, Стеве Миловановића 9 — воли спорт, путовања, концерте . . .

Две другарице из **Завидовића (72220) Индира Мрђановић, Хасана Бркића 21 и Валентина Мирчић, Хасана Бркића 62,** воле све што воле млади, посебно спорт и рок-музику

Љиљана Ђедовић, 57000 Задар, Биоградска бб — 15 година, воли спорт одговара на свако писмо

Марина Павичић, 54500 Нашице, Гајева 40 — 14 година, воли панк, рок, и диско музику

Јасмин Положанин, 72280 Пуцарево, Братства-јединства 13/6 — 15 година, сакупља значке, навијач Партизана

Марин Јурић, 56249 Товарник, Владимира Назора 7 — 18 година, воли музику, навијач Динама

пијаце на Звездари до Бегаљице држи аутобус 302. Линија је дугачка тачно 31 километар и 431 метар.

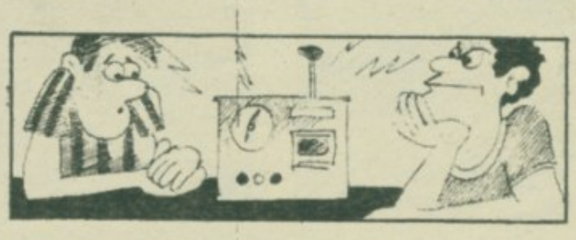
Како би без струје

Мој брат и ја никако да се сложимо око тога да ли радио-пријемник троши електричну струју или не. Он тврди да не троши, а ја кажем супротно. Још нас интересује колико времена радио треба непрестано да ради да би диск на струјомеру направио један круг? Ово бисмо желели да знамо и кад су у питању грамофон и магнетофон.

Читаоци из Крпимеја

Сигнали које емитује радио-станица стижу до наших радио-пријемника веома слаби тако да их наше чуло слуха не може чути. Те сигнале радио-пријемник појачава и претвара у музику или говор трошећи при том електричну енергију.

У зависности од врсте и величине, радио-пријемник, касетофон и грамофон троше од 10 W до 100 W па и више по часу рада. На сваком бројилу струјомера је назначено колико обртаја начини диск да би се регистровала потрошња од 1 kWh. Када се зна тај податак, може да се израчуна колико одређени пријемник треба да ради да би диск на бројилу начинио један круг. Тако, ако претпоставимо да је на бројилу податак 500 обртаја = 1 kWh и да радио-пријемник троши 50 W, онда је потребно да ради 20 часова да би потрошио 1 kWh. Из тога произлази да тај радио-пријемник треба да ради приближно 7,1 секунди да би диск направио један обртај.

Рат звезда

Молио бих те да ми испуниш једну велику жељу, односно да одговориш да ли је снимљен филм „Рат звезда" и ако јесте кад ће бити приказан на нашим ТВ екранима?

Живота Петрић
Ваљево

Филм „Рат звезда" снимљен је 1977. године а режирао га је Џорџ Лукас. За првих шест месеци приказивања постао је најгледанији филм у историји целулоидне траке, а 90 одсто гледалаца чинила су деца млађа од 10 година. Овај рекорд „Рата звезда" убрзо су потукли „Блиски сусрети треће врсте".

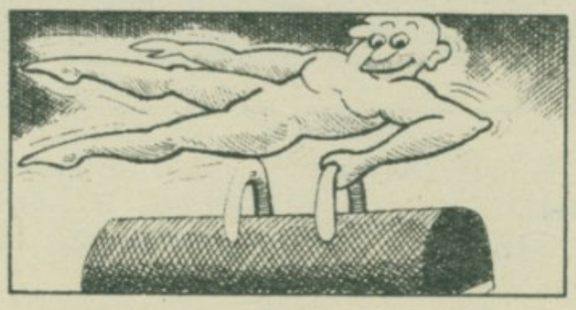
Да ли ће и када наша телевизија приказати Лукасов филм, потпуно је неизвесно, осим да то неће бити баш скоро.

Спортиста године

Молим те да ми одговориш да ли је Данијела француско или немачко име и ко је 1963. био спортиста године?

П. Д.
Београд

Име Данијела настало је у француском и италијанском као женски облик имена Данијел. На

хебрејском, из кога долази, ово име значи „Бог је мој судија".

Спортиста године 1963. био је Мирослав Церар, наш прослављени гимнастичар.

Пошаљите ми заставу

Иако ти се први пут јављам надам се да ћеш ми испунити жељу: навијам за КК „Цибону" и желео бих да имам њену заставу. Међутим, у Београду не знам где да је набавим па те молим да ми даш неку адресу или да објавиш моје писмо па да ми се јави неко од твојих читалаца ко би хтео да прода ову заставу.

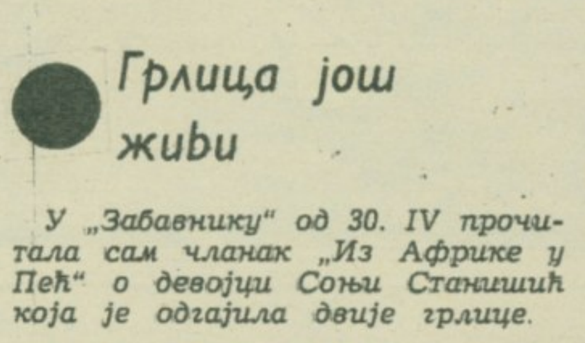
Бојан Гачић
Булевар војводе
Степе 118/V
Београд

Грлица још живи

У „Забавнику" од 30. IV прочитала сам чланак „Из Африке у Пећ" о девојци Соњи Станишић која је одгајила двије грлице.

У прољеће 1981. године у мој кварт долетела је једна грлица за коју мислим да је Соњина. Грлица је веома питома, сљеће људима на главу и у руке и слободно је носе, чак и у станове. Живи слободно али о њој се највише брине једна глухонијема обитељ. Грлица прошле зиме није одлетјела у топлије крајеве, па су је људи који се о њој брину преко ноћи редовно уводили у кућу.

Често дође на мој балкон или на прозор. Понекад мојој мами

слети на главу. Ако је на прозору застор, истеже вратић да види шта је иза њега.

Опростите адресу вам не могу дати јер би се тиме ражалостила обитељ која се о њој брине. Живјели би у страху да Соња не дође по грлицу коју они веома воле. То су старији људи, немају дјеце и за њих је та грлица све.

Читатељка из Сплита

Соњи Станишић смо показали ово твоје писмо. Заједно смо закључили да није лако утврдити да ли је баш то њена грлица. У сваком случају, Соњи је довољно да верује да је то она. Нарочито кад зна да је грлици лепо и да је донела радост у још нечији дом.

У облику квадрата

Колико су дугачке странице Кеопсове пирамиде? Молим те да ми одговориш и колика је висина пирамиде?

Јанко
Стара Пазова

Све четири стране Кеопсове пирамиде дугачке су по 230 метара. Данашња висина пирамиде је 137, док је првобитна износила 146,59 метара.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

В.д. директора НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY

МИКИ

Copyright © 1982
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate.